

(* * بسم الله الرحمن الرحيم * *)

کوثر حمد و ثنای خداوند عظیم که قائل * لقد خلقنا الانسان
 فی احسن تقویم * در باعث نشو و نمای دو حه کمال و نسیم
 تصلیه و تسلیم رسول کریم که مظهر * وانك اعلى خلق عظیم در
 فیض بخشای ساحة آمال و زمزم تر ضیه و ترجم اصحاب
 لازم التکریم که ما صدق * باهم اقتدیتم اهدیتیم * در بادی
 زردمانی خاطر پریشان حال قلند قد نصکره ضمیر منیر ارباب
 عرفانه بوکونه ابراز مافی البال فقیرانه اولنور که بو عبدنا مراد
 نائب جریح الفؤاد اکاذب حساد و دست بیداد ابشای زمانه
 جورا عتیاددن تخلص کریبان ایچون (بیت) چون در نیاید
 اردر صدق و صفا کسی (بر روی خلق بسته به ابواب اختلاط
 (نثر) مفهومی اوزره الفت و معاشرت اخوان و خلاندن دامن
 چین و گوشه کاشانه و خانه ویرانه ده متواری و عزالت کزین
 اولوب اکتساب خصال ستوده و التزام فعال پسندیده داعیه سبیه
 کتب اخلاقه اشتغال اولند قد ه میزان قیامتده اخلاق

حسنه اعمال بردن مقدم سنجیده اوله جنی متعین و تحصیل
 واکتسابی عامه انامه مرتبه و جویده ابدیکی بر خوای فرمان
 * تخلقوا باخلاق الله * متین اولغین خلاصه اخلاق زبان
 ترکی ایله سلاک پیانه کشیده قیلنق اراده و استصواب اولندیکه
 اکثر ناس لباس استیناسندن عاری اولیه و عام و خاص فراند
 فواند یقیاسندن بی بهره قلبیه اگر چه تندباد قضا برك و بار نهال
 آمالم ریزان و هجمه نواب و شدائد روز کار کلشن سرای
 خاطر م ویران اینم کله سنکسار اشرار و تیر باران اکداردن
 کوز آچه غه امکان اولمیور (مصراع) کی شعر انکیر خاطر که
 حزین باشد (نثر) لکن اقصای آمال محض اظهار معرفت و کمال
 اولمیوب مجرد استجلاب رضای خدای متعال ایدو کنه عنان
 بیان شارع انشاء مترسلان و منهج تکلف منشیانندن معطوف
 قلندیغی شاهد حال اولغین نیلا للشواب و طلب المرضات الله الملك
 الوهاب سمعت مراده اماله لجام عزیمت اولنوب خطیب منبر فصاحت
 واعظ کرسی بلاغت و صاف انشاء حقایق کشف رموز دقایق
 مولانا حسین کاشفی عامله الله بلطفه الخفی حضرتلرینک تألیف
 پیوردقلری کتاب شریف و نسخه لطیف کتب اخلاقک
 مال و مزایاسن اوجز عبارات و احسن تعبیرات ایله جامع و حکایات
 حکمت آیات و نصایح سعادت غایباتی سریع التأثیر و کثیر المنافع اولدیغی
 اجلدن نهمما لنعمة الفاظ یسیره ایله ترجمه به اجتر و ترتیب ابواب
 و تسمیه کلبده اثر مصنفه اقتدا و خوفامن الاطناب موافق المضامین
 اولان اخبار و آثار طی و خلاصه مافی البال ایله اکتفا اولندی (بیت)
 * حضرت توفیق اولوب رهبر معنایه رفیق *

* عزم راه ایلدم الله ولی التوفیق *

☀ ترجمه و مدح شهنشاه جهان ☀

* اخلاق ناصری و جلالی اگر چه کیم *
 * ثبت ابتدی جمله نیک بد سعد و سعدی *
 * اما خلاصه اثر پاک کاشفی *
 * مجموعه حقایق اولدی سر آمدی *
 * اول نسخه مال و مزایا و زبده سن *
 * تائب فقیر تر چه به همت ایلدی *
 * ایجاز و اختصار له درج ابتدی سر بسر *
 * اوصاف پاک حضرت سلطان احمدی *
 * اول پادشه که ذاتی ایش جناب حق *
 * پیرایه صحایف اقبال سر آمدی *
 * اول پادشه که اولدی کمال عدالتی *
 * رونق فزای شرع قویم محمدی *
 * اول پادشه که حلیم و حیا و سخا ایله *
 * اورنگ سلطنته نظیری کورلمدی *
 * اولدر کزیده مطلع منظومه شرف *
 * اولدر قصیده کرمک بیت مفردی *
 * بنیاد دولت اولمشیکن مشرف خراب *
 * وضع ابتدی دست عدلی اساس مشیدی *
 * یارب پچاه حضرت سلطان انبیا *
 * قبل مستدام سلطنت اول شاه امجدی *
 * فهرستی در کتاب خصال کریمک *
 * بو نواثر که شرح ایدر افعال اجودی *
 (نارینخدر اضافه ایله اسم پاکنه)
 (دیباچه مکارم اخلاق احمدی)
 * باب اول عبادت پیا ننده در *

عبادت او امره امثال و نوا هیدن اجتناب و سنت سنیه رسالت
 بناهی علیه الصلوة والسلامه اتباع و انتسابدر امیر المؤمنین
 و امام المتقین اسدالله الغالب علی بن ابی طالب رضی الله عنه
 حضرت تبری زمان خلافتلرنده کوندزلر ترتیب مهام انامه مشغول
 و کیجه لر عبادت ملک علامه مشغوف ایدیلر (نظم) هر چن
 وقت غروب اولسه یقین * کون کبی اولور ایدی پرده نشین *
 اول شبیدن ایدوب حقه نیاز * شمع محراب ایدی تا وقت نماز *
 احبابی دیدیلر که یا امیر المؤمنین بو قدر رنج و تعب ذات سعادت
 سماته روا و بود کلوزجت و مشقت وجود شرف نموده سرز امیدر
 بیور دیلر که اکر هوای نفسه متابعت ایدوب کوند زلرده
 اسایش ایدم بنای کار رعیت خراب اولور و کیجه لر ده آرامش
 ایدم فردای قیامتده دل و جان لائق عتاب اولور (سلاطین
 هراتدن بری شاه سنجان قدس سره العزیز حضرت تیرندن التماس
 نصیحت ایتدکده جواب و یردیلر که اکر سعادت دنیا و آخرت
 استرسک کیجه لرده دست دعایی برداشته درگاه اله ایللیوب عبادتده
 کوندزلر تنظیم امور عبادتده مداومتده اول که (بیت) سرمایه
 سعادت دنیا عبادتست * پیرایه کرامت عقبی عبادتست *
 * قطعه لمنشئه *
 * شاه عادل حضرت خان احمد تقوی پناه *
 * ایللیوب دائم عبادت خدایه اشتغال *
 * یمن طاعنبله محو اولدی رسوم اعنساف *
 * عهد عدلنده نیجه اولمز جهان آسوده حال *
 * اولدی رونق فروز تاج و تخت سلطنت *
 * بویله عابد شهر یار عادل فرخنده فال *
 * اوله زیب محفل و منبر دعای دولتی *

* تا که عباد ایلیه امر خدایه امتثال *
 * ایکنجی باب اخلاص بیانده در *

اخلاص ربا و عمل و اغراضدن تطهیر اعمال و وارستی نیت افعالدر
 (بیت) هر که با خلاص قدم میرند * عیبی وقتست که دم میرند
 (حکایه) خلفادن بری بی ادبه ضرب تازیانه تأدیب فرمان
 ایلد کده دشنامه آغاز ایدیجک خلیفه تأدیبدن فراغت بیوردی
 خواص بارگاه خلافتدن بری محل تشدید غضبه عفو و اطلاقه
 تقریب ندر دید کده خلیفه بیوردیلر که بن اول شخصی رضاء لله
 تأدیب ایدردم چون بکا دشنام ایلدی نفسم متأثر اولوب
 انتقام صدقنه دوشدی لله اولان اموری مرادات نفسانیه
 ایله آلوده ایتمکی روا کور میوب کف بد ایلدم زیرا اعمال
 غرض امیر صاحبی اجر فضیلت اخلاصدن محروم ایدر (بیت)
 * کارکز اخلاص نشد بهره ور *

* ترك چنان کار سزا ورت *
 (قطعه)
 * بر پادشه که ایلده اخلاصه عمل *
 * شاهنشاه زمانه کبی نیکام اولور *
 * سرمایه خلوصه ارتز سعادت *
 * ارکان ملک و سلطنتده دوام اولور *
 * اوچنجی باب دعایا بیانده در *

دعادر کاه اله بنده نوازه عرض نیاز و رجا و مجموع مراداتی
 جناب و اهب الامالندن در خواست و استد عادر شاه و وزیر غنی
 و فقیر دعایه محتاجدر بذل اموال کثیر ایله صورت پذیرا و لمیان
 هر امر عسیر دعایله سهیل و یسیر اولور هر طالب حصول آمال
 اولان اخوانه لازمدر که دعایی اسباب سائره به ترجیح و تقدیم ایدوب

هرنه استرسه جناب قاضی الحاجات و مپسر المراداتدن استیه
 (بیت) هرچه میخواهی از و خواهکه او * دهدت هر چه
 ازو میخواهی (نثر) خصوصاً دعای خلوص امیر پادشاه عادل
 صاحب تمکین قرین درجه قبول ایدیکی کالشمس فی وسط النهار
 ظاهر و متبیین در (حکایت) بر شهر قطرات امطار بر مرتبه ریزان
 اولدیکه سکانی خان مانلرندن قطع تعلق و امید ایدوب پراکنده
 و پریشان اولغسه قرار و بر دیلر با خصوص اهل تجیم قوا عد
 انظار فلکیه اول دیارک غرقه سیلاب قضا اولمه سین ایجاب ایدر
 دیو اتفاق ایتمشیر ایدی پادشاه مملکت بر عادل نیکو خصلت ایدی
 خلقک تفرقه و اختلالن کوروب خلوتخانه سنده درگاه چاره ساز
 بی انبازه جبین سای نیاز اولوب ای رؤف بنده پرور وای عطوف
 مرحمت کستر عباد کرم مقاد کلک احوالی کثرت باراندن دیگر کون
 و سحاب آب افشاندن زیاده زبون اولغله بالجمله بوشهرک خراب
 اولسنه اتفاق ایتمشیر در کمال کرم و احسان نکلندر خواست
 مستندانه در که بوقضایی حسن وجهله اوزر بمزدن دفع
 ایدوب دیاریمز معمر و جله مز مسرور پیوره سن (بیت)
 یا الهی بحق نور رسول * کرمکدن دعای ایلد قبول (نثر)
 تضرع و نیاز هنوز پذیرای تمام اولما مشیدیکه باران
 منقطع اولوب مطلع مرحمت الهیدن آفتاب جهانتاب لطف و احسان
 طلوع ایلدی معلوم اولدیکه پادشاه عادل که تیر دعایی خلوص نام
 و اعتقاد پاکله پرتاب صواب رام ایلده البته قرین هدف قبول اولور
 (قطعه)
 * حضرت سلطان خان عادل هرچن *
 * عن صمیم اینسه دعای خیره توجیه درون *
 * بویله رونق باب اولوب احوال ملک و سلطنت *

* همیشه شاهد اقبال اولور صور تخون *

* هب دعای خیرینک آثار یدربوان نظام *

* ایلیه باری تعالی دولت و عمرین فزون *

* * (در نجی باب شکر بیاننده در) * *

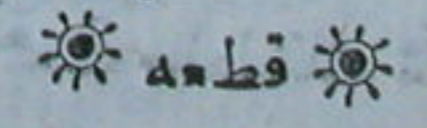
شکر و سپاس خدای و اهب النوال باعث از دیار نعمت و ملک و مال
 و سبب امتداد دولت و جاه و جلالت بر خدای سعادت احتوای
 * لئن شکرتم لازیدنکم * مردشا کر همیشه مغتنم و مقضی الامالدر
 نعم دنیویه نک اجل و اعظمی نعمت سلطنتدر پس سلاطین
 عظام جمله دن زیاده سپاس دار و شکر گذار اولق کر کدر * الشاکر
 يستحق المزيد * درجه سنه مرتقی اوله شکر نعم الهی مجرد لسان
 و جنانه مختص دکلدر اعضا و جوارحک دخی شکر مخصوصی
 وارددر لسانله شکر متصل الحمد لله والشکر لله کلمه سین تذکر ایتمکدر
 جنانه شکر نعمتی جناب رب العالمینک فیض بی غایه سندن بلمکدر
 جوارحک شکر هر عضو مخصوص اولان نعمته مشغول قیلقدر
 (حکایت) سلطان سنجرماضی علیه الرحمة حضرت تری بر کون
 تفرج کان اطراف دشتی کشت ایدر کن بردرویش مصادفه ایدوب
 سلام و یردی سلطان عالیشان شکر نعم ملک مستعانه مشغول
 اولغین سر جنبان اولوب لسانله رد سلامده اهمال ایدیلر درویش
 ایتدی ای شاه ملک خصلت سلام و یرمک سنت ردی واجب
 اولدیغی معلوم سعادتدر بن سنت سنیه رسالت پناه علیه الصلاة
 والسلامه رعایت ایدلم جناب سعادتکزه عجبدر که ترک واجبه
 جسارت بیوردی سلطان دست انصافله عنان کشیده اولوب
 اعتذار کان ایتدی ای درویش ادای شکره مشغول ایدم غفلت
 ایدم درویش ایتدی نه کونه شکر ایدر دک جواب و یردیکه کلمه
 الحمد لله والشکر لله که مستجمع محامد جمیع نعمدر درویش ایتدی

ای سلطان شکر و سپاس مجرد بو کلین ایله استیناس دکلدر شکر
 سلطنت عدلدر شکر فسحت مملکت اموال رعایایه طمع ایتمکدر
 شکر فرمان فرمایی فرمان بردارلک حق خدمت بیلوب شاننه کوره
 معامله بیورمقدر شکر یخت و اقبال افتاد کان خاک مذلته نگاه
 انداز مرحمت اولمقدر شکر معموری خزانه اریاب استحقاق
 صدقات و صلاته خوشحال ایتمکدر شکر قوت و قدرت ضعفای
 وزیر دستانه مروت و شفقت ایتمکدر شکر صحت دلچستکان ستم
 کشانه قانون عدلله شفا بخش اولمقدر شکر بسیاری لشکر انلرک
 آسیب و کزندن عباد الله اوزرندن دور ایتمکدر شکر معموری
 املاک و عقار و مساکن و منازل رعایا اوز یردستانی ایدی متغلبه دن
 محافظه ایتمکدر خلاصه شکر گذاری حال غضب و رضاده جانب
 حق دن عدول ایتمکدر خلقت راحتنی کند و آسایشک اوزرینه ترجیح
 ایتمکدر درویش بو کلمات حکمت سما تله اتمام کلام ایدوب نظر دن
 غائب اولدی سلطان هوشمند بو پند دلپسند ایله سودمند اولوب ثبت
 صحیفه اعمال و دستور العمل قواعد سلطنت و اجلال ایلدی (بیت)
 پند حکیم صیقل آینه دلست * مقصود هر دو عالم ازین پند حاصلست
 قطع

- * شاکر نعمت حق حضرت سلطان احد *
- * شکر شکر خدا ایله اولوب لذت یاب *
- * عدل و اخلاصه همواره زیاده ایتمده در *
- * نعمت سلطنتک شکر فی بر وفق کتاب *
- * سایه عدانی دور ایله عالم دن *
- * فرو و اجلالنی افزون ایده رب الارباب *
- (بشخی باب صبر بیساننده در) (بشخی)
- صبر طرف باری تعالی دن عباده متوجه اولان بلیانه تحمل ایتمکدر

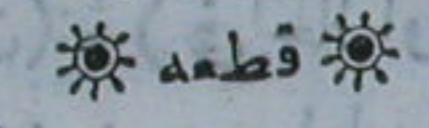
غایت مقبول و مرضی صفتند برحق قضای * ان الله مع الصابرين *
 دنیاده عون الهی بوزمره به قرین و برخواستی * انما یوفی الصابرون
 اجرهم بغير حساب * آخرتده اجر لری بجد اولد بخی جلوه کرمنصه
 یقیندر هر کجسه که وقوع حوادثده صبر وثبات اوزره قیام ایلیه
 البته مقضی المرام اولور * الصبر مفتاح الفرج * بومد عابی مؤید
 * ومن صبر وصل المراد و ظفر بالعدو * بومعنا به شاهددر هر کجسه
 مادامکه صبر وثباتله امتحان اولنمیه مجرد ابهت و شوکت و دعوائی
 شجاعت و جرأتده اعتبار اولنمز (بیت) نه بدعویست قدر و قیمت مرد
 (قیمت مرد صبر باید برد) حکایت) امرادن بری حضور پادشاهیده
 امور مهمه دن گفت و شنفت ایدر کن قضایله پیراهننه برعقرب
 کیرمش نیش زهر آلودیله آزرده ایدردی اول امیر اصلا قطع
 کلام و اظهار تغیر و آلام ایلدی بعد اتمام المرام خانه سنه کلوب
 عقربی پیراهنتدن اخراج و زخنه علاج ایتدردی پادشاهک
 کوش کزاری اولدقده متحیر اولوب دفع ضرر نفسی جمله به مقدمدر
 نیچون اول عقربک آزارنی دفع ایتبوب متضرر اولدک دیدی امیر
 ایتدی پادشاهیم بن اول بنده دکلم که سنک کی پادشاه کردون اقتدارک
 شرفه کالمه سن الم زهر ایلله قطع ایدم اکر بو کون مجلس بزنده نیش
 عقربه صبر ایتیم فردامر که رزنده تبغ زهر ابداده دشمنه نیجه تحمل
 ایدم پادشاهه بو گفتار خوش کلوب رتبه وزارتله بکام ایلدی (بیت)
 صبر بهتر مرد را از هر چه هست * تا بیا بدیر مراد خویش دست

* مرد عاقل هر امور رنده ایدوب صبر شعار *
 * کامران اولوب ایکی عالمده مقصودین بولور *
 * شاهد عادل نیر الصبر مفتاح الفرج *
 * خوش مثلدر صبر ایلله دیرلر قورق حلوا اولور *

(۱۱) التنخی باب رضا بیاننده در (۱۱)

رضا طرف حق تعالی دن بنده ککانه متواصل اولان قضایه
 خشتود لقدر تبر قضایه رضاد ن البق سیر اولمز آستانه تسلیم
 و رضایه سر نهاده اولان بالا نشین سر بر سر افرازی اولور
 * رضی الله عنهم و رضوا عنه * آبی بو حالک مؤیدی * الرضاء
 بالقضاء باب الله الاعظم * منقبی بو مقالک مؤکیدر انبیاء کرام
 علی نبینا وعلیهم السلام حضرتندن بری مناجاتنده ایتدی
 الهی بکار عماله رهنا اولکه رضای شریفکی موجب اوله خطاب
 عزت کلدیکه سنکه بنم قضایه راضی اوله سن بنده سندن راضی
 اولورم (بیت) هر که راضی شد از قضای خدا (بهرمی باید از رضای
 خدا) نثر) هر دل که انوار رضایله منور اوله مقضیات قضایله الفت کیر
 اولوب مقدرات الهیه دن هر نه ظهور ایدر سه راضی و خوشدل اولور

* سعی ایت همیشه کسب رضای خدایه کیم *
 * راضی اولوب خداسنی راحت مکین ایدر *
 * تقدیره ربط قلب ایدن آزاده خاطری *
 * عزت نه شاد کام ونه ذلت حزین ایدر *

(۱۲) یدنجی باب توکل بیاننده در (۱۲)

توکل آسیا بدن تعلق قلبی رفع و مسبب الاسبابه ربط ایلدکر
 هر کجسه که امورین جناب باری به تفویض ایلیه برخوای * ومن
 یتوکل علی الله فهو حسبه * جمیع مصالحی بروفق دلخواه وجود
 پذیر اولور (بیت) * دفع ایتکه تیر ستم کردش چرخنی *
 * عالمده توکل کبی هرگز سیر اولمز * حکایت سلاطیندن بری علماء
 ربانیدن بریشه نصرت اهل ایمان قاچ نسفده در دیوسؤال
 ایتدی اول عالم جواب ویردیکه ادای نماز و توکل کریم چاره سازدر

پادشاه بویکی خصلتی عادت ابدنمشیدی بر خصم جانکاه ظهور
ایدوب عسکر پیشمار ایله دارالملکی جانینه متوجه اولدی اولدخی
موجود عسکر یله متوکلا علی الله مقابله یه قرار ویروب اول کیجه که
ایرته سی مصاف مقرر ایدی اول پادشاه سرا فراز روی تضرع
و بیازی فرسوده درگاه خدای کار ساز ایدوب معتادی اوزره
نمازه مشغول اولدی ارکان دولتدن بری ایتدی ای پادشاه مکارم
اتصاف بر مقدار اسایش ایله که یارین روز مصافدر پادشاه
بور دیکه بو کیجه بن مأمور اولدیغیم کاری ایدرم یارین کار
حضرت پروردگارک احساننه وابسته در مانع و معظی اولدر
مقدر نه ایسه اول ظهور ایدر علی الصباح که مصاف مقرر اولدی
ایکی لشکر بر بر یله مقابل اولدیلم مدد عون الهی * و انزل جنودا
لم تروها * عرصه سندن جلوه ساز او اوب (مصرع) چند تأیید
الهی ایردی ملک غیبیدن) نثر (فی الحال اول لشکره و رشم ازک عنان
اختیاری قبضه اقتدار لرندن ر بوده او اوب بی حرب و قتال پی سپر
راه هر نیمت و فرار اولدیلم اول شاه با انتباه توکل و اخلاصی سببیله
قید کید اعدادن ر هباب رها او اوب منصور و مظفر مقرر سلطنتنده
قرار ایلدی) بیت * صبح ظفر از مشرق اقبال بر آمد *
* اصحاب غرض راسر سود بسر آمد *
قطعه * قلم صفحه نکارنده ارباب عقول *
* بونی سر لوخ زر اندوده اخلاقه یارز *
* دل سنکینه عالمده توکل نقشن *
* کیم که رسم ایلر یسه سکه هر مرده قازر *
(سکر زنجی باب حیایا ننده در) ﴿﴾
حیا شریف خصلت و لطیف سیرت ایدیکی * الحیاء شعبه من
الایمان * حدیث شریفی ایله مثبتدر اگر صفت شرم و حیا مرفوع

اولیدی نظام جهان خلل پذیر اولوردی خواص و عوامک حیادن
فائده تامی و ارایدوکی (الحیاء یمنع الفسق) مفهومی نمدن نمایاندر (حیا
اوج قسمدر) قسم اول حیای جنایتدر یعنی کشی کندی اطوار
کردارندن شرم و حیای ایدر تکیم حضرت آدم صنی علی نبینا و علیه
السلام جنتده کسندم تناول ایتدی تاج و دیباج لباسدن مهور
او اوب عریان قالدی کمال شرم و حیادن یمین و یساره پویان
و پس اشهارده پنهان اولوردی خطاب عزت وارد اولدی که
یا آدم بز دغمی فرار ایدرسک آدم علیه السلام ایتدی یار پی کندی
خطا و قصور مدن شرم و حیای ایدرم (قسم ثانی حیاء کر مدر مرد
کریم حیا ایدر که سائل آستانه سندن حرمانله رجعت ایلده) بیت
* سائلن اهل کرم آج ایتمز * بر قیویه دخی محتاج ایتمز *
(حکایت) مأمون خلیفه زماننده نمایانده شوره زمین بر اعرابی
و ارایدی قبیله سنه فقط اصابت ایتمکله) بیت
* الدی نعلرینی چرخ دژم * بر برین بیردی المذن عالم *
(نثر) تدارک زاد ایچون وطن مألوفی اولان شورستانی تجا و زاید یچک
بر غدیر کوردیکه ایچننده بر مقدار آب باران جمع اولمش حبوب
ریاح ایله خس و خاشاک زائل اولغین اول آب کننیده نظر
اعرابیده غایت پسندیده کورندی (نظم)
* کور یچک اتی اوزم اعرابی * آندی جان اکاچو مرغ آبی *
* عمرده کور مدیکن کوردی همان * کوردی جاموس کی اکاروان *
(نثر) بر مقدار نوش ایدوب مذاقنه غایت شیرین و خوش کواری
کلمکین سرمست صهبای سرور او اوب) بیت
* چشمه خضره ایر شدی کویا * صاندی اسکندر صد استغنا *
(نثر) کندی کننینه ایتدی تحقیق بو آب میاه جنتدندر جناب
واهب الامالک عین احساندر که بودل تشنه بادیه فقر و فلاکتی

سیر آب چشمه سار مراد ایلدی مصلحت بود که بواب نابدن
 بر مقدارین خلیفه به کتوروب پرساز سبوی مرام اولام دیومسکن
 طولدیروب رو براه دارا خلافه اولدی هنوز اعرابی ایله بغداد
 میانده بر مسافه قالمشیدیکه کوکبه حشمت مأمون پیدا و بدیده
 موکب همایون هویدا اولدی اعرابی دخی (مصرع
 * کلور ایسه بویله کلسون * کشینک ایغنه دولت *
 (نثر) دبه رک سر راهده توقف و دعا ایدوب مبتلای خط و غلا
 وجوینده لطف و عطا ایدیکن آنها و اول صوی تعریف
 و توصیف ایله خلیفه به اهدا ایدوب هذا ماء الجنة دیدی خلیفه
 صویک تغیر لون و رایحه سندن صورت واقعه به متفطن اولوب
 رکابداره حفظ ایله دیومشکی تسلیم ایلدی مقتضای حیا و کرمی
 اعرابینک هتک پرده ناموسنی روا کور میوب یا وجیه العرب زیبا
 تحفه و مقبول هدیه کتوردک دیوبینک دینار احسان و بو محلدن
 وطنکه رجعت ایله دیو فرمان ایلدی عرب التونی آلوب مال
 بولش مغربی کبی مسرور البال کیرویه دوندی خواص ند مادن
 بری بوابدن کیمسه به اشراب اولغمیوب و اول محلدن اعرابینک
 عودتنه صدور فرمانک حکمتنی تفحص ایتدکده خلیفه بیوردیکه
 اول آب غایت بی مزه و کریه رایحه در لکن اعرابی پرورش یافته
 اولدیغی میاهه نسبت شراب کوثر کییدر اگر سزدن بریکزی
 آگاه ایتسم اول نامراده سنک انداز طعن اولوب شیشه ناموسنی
 شکست ایدر دیکزدخی ایلرو کنسه دجله بی کوروب غرق عرق
 نجات اولوب آب روی ریزان اولوردی پس شرم کرم رخصت
 ویرمدیکه بر کیمسه امید احسانبله درکا همزه جبین سای تیار
 اولوب یأس و حرمان و نجات ایله رجعت ایلده (بیت)
 * بارک الله زهی لطف و آب * که نه منت و نه نجات و نه تعب *

(بیت * سخن را شرم می آید که سائل * نجل از در که او باز کرد *
 (قسم ثالث حیای ادبدر یعنی بحسب الشرع و العقل ممنوع
 اولیسان اعمالده تأدب ایتدکدر اصحاب حیا و ادب طبیعتنه مغایر
 بروضع ناپسندیده مشاهده ایتدکده شرمنده اولور نو شروران
 محروم دولت ایمان ایکن کل وز کس اولان خانه ده نسوانله قربان
 ایتزدی زکس دیده نکر و کل کوش انسانه بکزر کویا هر بری چشم
 و کوش اولوب احواله نکر اندر دیو تأدب ایدردی اگر چه
 نو شرواندن بو فعلک صدوری حیادن معدود دکدر حیا اهل
 ایمانده اولور اندن بو مقوله عمل ظهوری کمال ادبه محوادر اما اهل
 ایماندن وقوعی حیای ادبدر غایت بسندیده و مقبولدر (بیت)
 * دل که پراز وصف حیا بشود * آینه نور خدا میشود * قطعه
 * رسم عصمت محو اولوردی اولسد شرم و حیا *
 * اقتضای سیدر حیایک خلق ایچنده بو حجاب *
 * ایلدی بو خصلتی پیرایه خلق جیل *
 * حضرت عثمان خلعت شاه فاروق احنساب *
 ( ) طقوزنجی باب عفت بیاننده در ( )
 عفت ارتکاب محرماندن احتراز ایتدکدر بودخی جمله مکارم
 اخلاقنددر مشایخ بکار بیوره شد که آدمی ایکی قسمدر بر قسمی
 اخلاقی تهذیب و افعالی خیره تغلیب ایدوب ملکیت حاصل
 ایتدکدر و بر قسمی متابعت هوای نفسانی و مطاوعت قوای
 شهوانی ایله دائره انسانیتدن دور اولوب اعداد بهایم و انعامه
 داخل اولمشلردر هر کیمسه که بدرقه عقل و عفته منهج صلاح
 و سداده عازم اوله تیشه فسق و فسادبله اساس خانه عصمتن بر باد
 ایتدوب باعث سعادت دارین و سبب دولت کونین اوله خصلت
 ملکیتی اکتسابه اهتمام ایدر و اول کیمسه که اکل و شرب و وقاعه

حریص و ملازم اوله استیلاء نفس بدفرمایله میان حلال و حرامی
 فرق ایده میوب انجاسی خبیت و حرمان و ضلالت و خسرا نه
 منتهی اولور (بیت) بهره از ملک هست نصیبی از دیو * ترک
 دیوی کن و بکدن بفضیلت ز ملک (نثر) کر کدر که هرامره وجه
 شرعی اوزره قیام ایدوب ارتکاب محرمات و آنامدن دامن چیده
 اوله لر علی الخصوص سلاطین عظام و خواقین ذوی الاحترام
 صفت عفتله آراسته اولق کر کدر ظلمت فسق و فجور عرصه
 عالمدن دور و مملکتلری تاب آفتاب عفت و صلاحیله پرنور اوله
 (بیت) دل و دین را تمام بنوازد * عفت انجا که رایت افرازد *
 (قطعه)
 * عفت ایتدیکه شهنشاہ جهان *
 * خلق ایدر هر ایشه عفتله سلوک *
 * شاهد عادل بو معنا نك *
 * اولدی الناس علی دین ملوک *
 * * (اوننجی باب ادب بیاننده در) * *
 ادب نفسی اقوال ناپسندیده و افعال غیر حیده دن صیانتدر
 حقیقت ادب جمیع احتیوالمده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت لرینه متابعتدر که * ادبی ربی فا حسن تأدیبی * پیورمشلردر
 (بیت) ادب آموزازان ادیب که او * ادب از حضرت خدا موخت
 (نثر) احسن سرمایه و ازین پیرایه اولاد آدمه خصوصاً پادشاه
 عالمه آدابدر (بیت) از خدا خواهیم توفیق و ادب * بی ادب محروم
 کشت از لطف رب (حکایت) زمان ماضیده پادشاه روم ایله سلطان
 مصر میاننده واقع اولان مخالفت و مخالفت موافقت و مصادقته
 مبدل اولوب تمهید بنیان خلت و تشبید ارکان اخوت ایچون
 هر بری دخترین آخرک پسر نه عقد و تزویج ایتدکن طرفیندن

رسل و رسا ئل متواصل ایدی بر کون سلطان مضر پادشاه رومه
 خبر کوندر دیکه اولادیمز ثمره دوحه حیاتمزددر اسممن بعد الوفات
 آنلرک بقالردن غیرى نسنه ایله ذکر اولمزن انتظام حال و فراغ
 باللری ایله تقید عهده مزه واجبدر هله بن کسندو فرزندم ایچون
 خزائن و دفائندن مقدار کفایت آماده ایلدم سز کسندو
 پسر یکوز ایچون نه ملاحظه بیورر سز پادشاه روم بو پیامی
 استماع ایدوب تبسم ایلدی و ایتدی مال و منال بریار بی وفادار
 اکانه اعتبار زرو کوهره فریفته اولق خلاف عقل صحیح و دولت
 دنیایه شیفته اولق مقتضای جهل صریحدر بن فرزند دلیند
 ارجندم حلیه فهم و ذکا ایله آراسته و زیور شرم و حیایله پیراسته
 ایدوب اسباب علم و ادبی تحصیل و فن فضل و حکمتی تکمیل
 ایتدردم مال معرض زواله قرین اما ادب صدد تغیر
 و انتقالدن امیندر بو خبر رسیده صماخ سامعه سلطان مصر
 اولدقدده ایتدی راست پیورمشلر * الادب خیر من الذهب *
 (بیت) ادب بهتر از کنج قارون بود * فرزندتر ز ملک فریدون بود *
 ☀️ قطعه ☀️
 * ادبدر زبده اخلاق نیکو *
 * ادبدر درة التاج خصائل *
 * ایدن آداب ایله تهذیب اخلاق *
 * اولورمش دولت دارینه واصل *
 (❦) اون برنجی باب علوهمت بیاننده در (❦)
 علوهمت علامت اقبال دولت و مستلزم سمو منزلتدر (بیت)
 * همت انسانه عجب زیوردر * قیلک یوزی صوی جوهردر *
 (نثر) همت بلند مرد هوشمند ایله همدم و رفعت ارجند ایله توأمدر
 * ان الله یحب معالی الهمم * مفهومندن عظم شانی معلوم

* علو الهمة من الايمان * مضمونندن سمو مکانی مجزو مدر
 همت عالی اشرف انامه سرمایه اقبال خصوصا سلاطین عظامه
 پیرایه اجلالدر (حکایت) یعقوب لبث ایام صبادن سن بلوغه
 یتشد کده پدري کندویه ایتدی ای فرزند دلبندم عنفوان شباب
 اوان طفولیت کبی دکلدرد (بیت) یوزکی ای پسر نور لقا
 (کل کبی اجغه باشادی هوا (نثر) نفس بد اندیش سنی انداخته
 کرداب تشویش ایتدین شانزده مناسب دست پیمان ترتیب ایدوب اکفا
 واقرا نمزدن بر کریمه عقیفه بی عقد عقد وسلاک از دواجکه حکم
 (بیت) سکافصدم بو که ای جان پدر * چفت ایدم بر در پاکیزه کهر
 (نثر) یعقوب ایتدی اول دختر که بن عقد ایدوب آیین کابین ایچون
 دست پیمان تقدم ایتسم کرک آماده در پدر اقصای مرادک ندر
 بزده آگاه اوله لم دیو حقیقت حالی پرسان اولد قده بر شمشیر بران
 کتورب ایتدی بن عروس مملکتی خطبه ایتسم کرک و مخدره
 سلطنتی عقد عقده کتورسم کرک اکاتبیع براندن کران دست پیمان
 و خنجر خون افشاندن اغر نشان نام پسر در چونکه آنک علوهمتی
 حصول سلطنته مقصود ایدی زمان قلیله عروس عرصه ملک
 منصبه قبضه تصرفنده جلوه قیلوب ضرب تیغ عالمگیر ایله اکثر
 آفاقی تسخیر ایتدی (بیت) بلند همت و عالی نظر کرک آدم (که همتنه
 کوره کبشیده اولور مقدار) (نثر) مرویدر که اسکندر جهانگیر لاک
 آرزوسیه پادر رکاب عزیمت اولد قده ارسططالپس حکیم که
 وزیر مملکت ایدی ناصیه حالنده نشانه حیرت و انفعال و آثار
 اندیشه و ملال احساس ایدوب ایتدی ای شاه جهان اسباب عز
 واجلال آماده و ابواب بخت و اقبال کشاده و خزانه موفور و مملکت
 معمور باعث توزع ضمیر و تفرقه خاطر ندر اسکندر جواب
 و یردیکه عرصه جهان نظر همتده غایت محقر وساعت مملکت
 هفت اقلیم زیاده مختصر کورینور بو مقدار شی حقیر ایچون

کر بسته عزم و تسخیر اولغه شرم ایدرم حکیم صائب تدبیر ایتدی
 ای شاه عالمگیرا کرچه بوجهانک فتح و تسخیری و حکومت و ایالتی
 همت بلند که نسبت ادنادن ادنی در اما ضرب تیغ جهان سوز کله
 ساحه سرای فانی نیجه داخل حوزه تصرف اولدیسه همت ایله که
 عدل عالم افروزک بر کاتبه ملک سعادت باقی رسیده قبضه استحقاقک
 اوله تا که بونقصان اول کمال ایله تمام اولوب زیب و رونق بوله
 ☀️ قطعه ☀️
 * مرغ همتکه اوله بال افشان *
 * اوج رفعتده آشیان ایلر *
 * آدمی بمن همت عالی *
 * ایکی عالمده کامران ایلر *
 اسکندر بو کلام حکمت انجام ایله مقضی المرام اولوب
 حکیمه اکرام و احترام ایلدی (بیت) همت بلند دار که
 نزد خدا و خلق (باشد بقدر همت تو اعتبار تو)
 ☀️ قطعه ☀️
 * شاه عالم علوهمتله *
 * ربع مسکونی ایتدی زیرنکین *
 * بحر جودنده فطره در قلمزم *
 * ذره در همتی یاننده زمین *
 (پ) اون ایکنجی باب عزم بیاننده در (پ)
 عزم پیشرو قافله مرادات و دلیل سبیل امور و مهماتدر
 (بیت بی عزم درست وسعی کامل * کسی را نشود مراد حاصل *
 عزم درست اولدر که بر امره که مباشرت اولنه هیچ بر مانع منعه قادر
 اولیه عزم ملوک دفع اعادی مملکتده مستحسن و مدو حدر
 هر پادشاهکه بر خوای * فاذا عزم فتوکل علی الله * پای همتی

نهاده رکاب عزیمت ایده هر آینه لشکر قح و ظفر استقبال
 و علی احسن الحال اقصای مطالب و امانت ایصال ایدر زیر
 عزم درست نشانه غلبه و نصرت و وسیله عز و سعادت در (بیت)
 * کسی بمنزل مقصود رهنمی یابد * مگر بسعی تمام و مگر بعزم درست *
 (حکایت) ملوکدن بری طیراق یمکه معتاد ایتدی چونکه اطبا
 و حکما مضرتن بیان ایدوب دفعیله تقید ایتدیلمر مفید اولدی
 برکون اهل اللهدن بری زیارتنه کلوب انحراف مزاجنک سببن
 سؤال ایتدکده اکل کلدن پای قدرت درکل و داغ حیرت بردل
 ایدیکن اعلام ایلدی اول عزیز ایتدی قنی شایسته شان شاهان
 اولان عزم درست و کامل که هیچ بر مانع انی منع ایده مز پادشاه
 بو گفتار صحت شعاردن متأثر اولوب عزم ایتدیکه بردخی طیراق
 یمیه اول عزیمت صحیح بر کاتبه خلاص بولوب صحت بولدی
 (بیت) هر آنکه پای طلب در طریق عزم نهد *
 * بتختگاه بزرگی رسد بکام نخست *
 (قطعه) حضرت سلطان احمد خان اسکندر سریر *
 * هر امور زنده ایدوب عزم درستی التزام *
 * اختلال عالمی دفع ایتدی سعی تامله *
 * و یردی عزم و حزمه دهره نظام و انتظام *
 (پ) اون او چنجی باب جد و جهد بیاننده در (پ)
 جد تحصیل مطالبه سعی و شتاب و جهد اکتساب مقاصد
 و مأربده مشاق و متاعبه تحمل و ارتکابدر بوصفت سنیه تابع هم
 علیه در صاحب عزیمت اولان مرد میدان غیرت بر مقتضای
 علوهمت ارتکاب مشاق شاقه دن خشیت ایلتر اگر جد و جهد
 ایله فائز نصاب مرام اولور ایسه فیها مقدر دکل ایسه باری عند
 العقل اعذری واضح و مرتبه علوهمتی جمله ضمائر هویدا و لایح

اولور حکمای هند امثالنده مذکوردر که بر مور ضعیف بر پشتی
 جای آخره نقله شروع ایلدکده بر مرغ گذار ایدر کن بو کیفیت
 کوروب متعجبانه بونه کار دشواردر که مگر بسته عزیمت اولمش سن
 دیوسؤال ایلدی مور جواب و یردیکه بنی نوعدن برینک دلداده
 محبتی یم طلبکار وصال اولدقده بو شرطی در پیش ایلدی بندخی
 طوع و رضایله عزم و جزم ایلدم حالا اول شرطی مراعاته جد
 و جهد اوزره یم یا مطلبیم قرین حصول یا عذر ماریاب همت قتنده
 مقبول اولور (نظم)
 * من طریق سعی می آرم بجا * لبس الانسان الامارعی *
 * ورنشداز جهد من کاری تمام * من دران معذور باشم والسلام *
 (نثر) مرویدر که فریدون مبادی ایام سلطنته ایدی متغلبه ده
 اولان ممالک قح و تسخیری اندیشه سنه دوشوب ارکان دولت
 ایله مشورت ایلدکده بعضیلری ایتدی ای شهر یار گاه کار وای
 پادشاه بلند اقتدار مملکتک انواع تحمل و شوکتله اراسته
 و سلطنتک اصناف عدالت و رفاهیت ایله پیراسته ایکن بی ایجاب
 موجب تحریک غبار فتنه نامناسب و بی سبب اقتحام مخاوف
 و مهالک خلاف مقتضای رأی صابندر فریدون بیوردیکه
 حصول آمالده رکوب اهوالدن تحاشا دناءت همتدن ناشیدر شیء
 یسیر ایله اکتفا مقتضای طبایع بهایم چرنده و اختیار عزات
 و انزوا صنایع مساکن و عجب ایز سرافکننده در جد و جهد ایله
 تحصیل آمال کار مردان مرد و پیشه شیر پشته نبرددر (بیت)
 از مشقت چرا براساید * هر که راهمت جهان بانیست (حکایت)
 یعقوب لبث بدایت حالنده ارتکاب مخاوف ایدوب بر آن اسایش
 ایتزدی احبابی دیدیلر که سن اهل بازار دن بر مرد صغار
 و روی کر لک ایله اوقا تکذار سک یهوده بونجه رنج و زحمتی

بچون اختیار ایدرسک جواب ویردیکه حیقدر که عمر عزیز
 مس و آهن اصلانہ مصروف اولہ جد و جهد ایدرم و جهة
 توجہم برصنعتہ توجیہ ایدمکہ آندہ بکا براحد مشارک اولیہ
 دیدیلر بو خیال محال عدم الاحتمالدر یعقوب ایتدی بیلورم
 بوکار دشوار مقولہ محالدر کورینور اما جد و جهد ایله
 طلب معالیدہ اتلاف وجود صنایع سافله ده تضرع اوقات
 ایتمدن احسندر لاجرم میامن جد و جهد و همت بلند ایله مالک
 تاج و دیہیم و فرمان فرمای ممالک و اقالم اولدی (بیت) می باش
 بجد و جهد درکار دامن طلب زدست مگذار (حکایت) ملوکدن
 بری فرزندین سردار ایدوب محاربه یه کوندردی شهزاده
 اثنای راهده کاه کاه زرهن پشندن چیقاروب استراحت
 ایدردی ملک بو کیفیتدن آگاه اولوب نامه کوندردیکه ای نور
 دیدم جناب رب العالمین عزتی کلفت و مشقته قرین و ذلتی
 آسایش و راحتہ رفیق ایدوب عزتی ملوک و ذلتی رعایا یه ارزانی
 بیورمشدر بو ایکی امرک بربرده اجتماعی عدم الاحتمالدر کدر که
 اختیار مشقت عزت ایدوب آسایش و راحتی رعایا یه ایداع ایدہ سک
 جد و جهد وسیله حصول آمال اولدیغی کبی ضدیکه بطالت
 و کسلدر باعث اندراس اساس دولت و سلطنتدر و مورث انعکاس
 تخت سعادت و رایت شوکتدر آل طاهر دن سبب زوال ایالت
 و دولتیری سؤال اولندقدہ جواب ویردیکه شراب شب و خواب
 بامداد یعنی عیش و نوش و اسایشه اشتغال وجد و جهد ایله
 تمسبت مهام مملکتده تکاسل و اهمال سبب زوال دولت و اقبال
 و باعث انتقال سلطنت و اجلال اولدی (بیت)

* بنای دولت خود آنکسی خراب کند *

* که شام می خورد و صبحگاه خواب کند *

(قطعه) رسم جد و جهدی تعلیم ایلوب فرزندہ *
 * پسند ایچون بویتی انشاد ایلش برپادشاه *
 * لذت شاهی ترابس راحت دیگر مجوی *
 * باوجود سلطنت سرمایہ دیگر مخواه *

(۱۱) اون دردنجی باب ثبات بیاننده در (۱۱)

ثبات مهمات و اموردہ برقرار اولمقدر میامن برکاتی مثر و فوائذ
 فلاح و نجاتی منجدر هر کیمسه که بنیان سعادتک انهدامندن امین
 اولوق استہیہ کر کدر که بنای امورین اساس ثبات اوزره وضع
 ایلیہ مرد ثابت قدم اولدر که راه و روشنندن وساوس و اوہام ایله
 منحرف اولیہ طریق نجات و دوام ثباتدن غیر ایله بولمز علامت
 ثبات ایکی نسنہ در (اولکبسی برامره که شروع ایدہ اتمامه ایرشدیره
 قیصر روم نوشرواندن سبب بقای سلطنت ندر دیوس سؤال
 ایلدی نوشروان ایتدی هرکز بیهودہ سویلم و هرهمی که
 فرمان ایدم انجام پذیر اولدقہ اسایش ایلیم قیصر ایتدی حکماء
 یونان دخی بویله بیورمشدر کدر که

☀ قطعه ☀

* هر طرح که افکنی چومردان * جهدی بکن و تمام کردان *
 * یعنی علمی که بر فرازی * باید که دیگر نکون نسازی *
 ایکنجیسی برسوز که صادر اولدقدہ نقیضنه تکلم اولنمیه کتب
 توارینخده مذکوردر که سلطان محمود غزنوی اثنای راهده
 برحالی کوردی برسنگ کرانی یوکلمش کیدر مرحمت ایلوب
 بو طاشی یه قوی ویردیو بیوردیلر حال اول سنکی نهاده شاهراه
 ایلدی هر بار که دواب و ستور اول محلندن مرور ایدہ لر زجت
 چکوب رمییدہ اولور لردی خواص ند مادن بعضیلری وقت
 فرصتده اول سنکک مخذوراتن بیان و جای آخره نقلین اسنیدان
 ایتدیلر پادشاه بیور دیلر که لسانزدن جاری اولان لفظک

خلافی فرمان ایلسک خلق عدم ثباتمزه جل ایدر لر منقولدر که
بعد وفاته اولادی دخی اول طاشی پرندن قالدر مدیلر
☀️ قطعه ☀️

* سخن شاه شاه هر سخن است *

* بهمه حال پاس باید داشت *

* تا نکر دد نقیض ان ظاهر *

* باید از ابوح دل بنکاشت *

☀️ رباعی ☀️

* طرازنده لوح خلایق نکو *

* بونی ابتدی سرنامه زیب مرام *

* ثبات اولدی تاج کلام ملوک *

* کلام الملوک ملوک الکلام *

(پ) اون بشیجی باب عدالت بیاننده در (پ)

عدل دادمظلومانی و یرمک احسان جراحات مجروحانه مرهم راحت
ایر کور مکدر * ان الله یأمر بالعدل والاحسان * آیت شریفی ایله
مرتبه وجوبی مبین * و عدل ساعة خیر من عبادة سبعین سنة * حدیث
منینی ایله عظیم اجر و فضیلتی معیندر نتیجه عبادت عابده حاصله
فائده عدالت خواص و عوامه واصله در و ثواب عدل و داد
بیرون که بجایش تعداد در مناهج ارباب دین و دولت و مصالح
اصحاب ملک و ملت برکات عدالله بر مراد اولور (حکایت) سلاطیندن
بری زیارت بیت الله الحرامه احرام بند عزیمت اولدوقده ارکان
دولتی بسط محذورات عدیده ایله منع ایلدیلر چونکه بوسعدت
میسر اولمز باری اکنساب مشوباتی ایچون بر تدبیر ایدک دیدی
اود یارده گوشه کزین زاویه عزالت پردر و یش صاحب کرامت
وار ایدیکه شرائطی ایله التمش حج ایتمش ایدی شاید بر حج ثوابی

اشترا اولنه دیوسوق اولدوقده پادشاه بنفسه خانقاه در و یشه
واروب عرض مرام سیاقنده درویش ابتدی اگر درهم و دینار ایله
بیع اولنسه هر خطوه سن دنیا و مافیهایه و یرمک انجیق بر ساعت
عدالله ایتدیگک حکومت ثوابین و یررسک التمش حجک دخی ثوابی
سکاهبه ایده رم یوندن معلوم اولدیکه سلاطین عظام افضل
عبادت اداء فریضه دنصکره عدالتدر فضائل عدالتدن
بونکته پی بیان کفایت ایدر که عادلک پرفائده سی کورلماش ایسه ده
عالمک محبوبی و ظالمک بر ضرری مشاهده اولنماش ایسه ده
کافه بی آدمک منفور و منکوبیدر بوحاله شاهد فاصل حجاج
ظالم ایله نوشروان عادلدر نوشروان آتش پرست یاد اولنسه
عدل سببی ایله تحسین و حجاج مسلم ذکر اولنسه ظلمی واسطه سببه
نفرین ایدر لر (بیت) دادگری شرط جهاندار یست (دولت
باقی زکم آزار یست) عبدالله طاهر پسرینه پند ایدوب بیور لر دیکه
مادامکه بساط عدل و فراش انصاف ایوانم زده کس ترا بیده اوله
خاندان اقبالیمز آسبب زوالدن مصون الساحة در (بیت) تا پای
پادشاه بوددر بساط عدل (بر فرق اونهاده بود تاج سروری)
(نثر) پادشاه عادل سایه لطف خدا در تاب آفتاب ظلم و حرارت
شرارت ستمدن دلسوخته و آزرده اولنر اول ظل ظلیل امن وامانه
الجهالیدوب آسایش و آرامش ایدر لر (بیت) شاه عادل سایه لطف
حقست (هر که دارد عدل لطف مطلقست) نثر حکما
بیور مشلدر که عدل بین الانام تسویه در یعنی بر گروهی آخره
تسلیط ایتیبوب هر طائفه به علی مراتبهم معامله بیور لمقدر زیر اخدام
سلاطین عظام درت نوعدر (اول اهل شمشیر در که طوائف
عسکریدن عبارتدر انلر آتش مثابه سنده در) ایکنجی اهل قلم که
وزرا و علما و کاتبدر انلر هوا مقابلیدر (اوچنجی اهل معامله که

تجار و اهل صنایع در بونلر آب منزله سنده در (در دینی اهل
زراعت که اصحاب قری و رعایا در انلر خاک مرتبه سنده در پس
بونلردن هر بری آخره غلبه ایده مزاج دولته انحراف و اختلال
متطرق و صلاح عالم و نظام احوال بنی آدم پریشان و متفرق اولور
☀️ قطعه ☀️

* هر یکی راز خلق مرتبه ایست *
* پیش ازین دور یافته تعیین *
* هر کسی راجبای خود بنشان *
* پس بدولت بجای خود بنشین *
(نثر) فضائل عدالتدن بری دخی بودر که اجزای وجود سلطان
عادل خلك تصرف ایده مز پرکون بو خصوص مأمون خلیفه
مجلسنده مذاکره اولندی خلیفه استکشاف حال ایچون مداینه
کیدوب قبرنوشروانی کشف ایتدیروب کوردیکه برپادشاه عدالت
انتساب کویا در خواب اصلا وجودینه تغیر کلمه مش انکشننده
اوچ خاتم وار پرنده دوست دو شمنه لطف ومدار ایله و پرنده
بی مشورت خردمندان بر امره شروع ایله و پرنده رعایا به رعایت
ایلله دیونقش اولمش و یاننده بر او ح زرین وار کالک حکمت ایلله
نوشته که هر پادشاه صاحب انبیا که رفعت منزلت و وسعت مملکت
استر علمایه تعظیم و عرضت و صفت عدلله اتصافه همت ایلسون
مأمون کرم مقرون اول نصایحی ثبت صحیفه درون ایدوب تراب
دخه بی عبیر آوده پوشیده ایتدردی خواص ندمادن بری ایتدی
کافر عادل خاصیت عدلله آسیب خاکدن امین اوله شرفیافته
دولت اسلام اولان ملک عادل عقوبتی عقبا و نایره نیراندن مأمون
اولسه عجبیدر خلیفه بو کلام خیر انجا مدن ممنون اولوب ذیل
وصایای مذکوره تحریره برین فرمان ایلدی (بیت عدل در دنیا نگونام

کند

کنند) (در قیامت خوب فرجامت کند) جمله ارکان عدالتدن
بری کلمات داد خواهانی سمع جانله اصغنا و حاجتترین روا ایتمکدر
وزکات سلطنت فقرا وضعفائله مکالمه و حسن معامله ایدوب
طریق رفیق ومدار ایه کیتمکدر (بیت) نظر کردن بدر و ایشان
بزرگی رامنافی نیست) (سلیمان با چمنان حشمت نظرها داشت
بامورش (حکایت) شهر یار دار الملک چین زیور عدلله آراسته
وصفت نصفه پیراسته ایدی بامر الله تعالی قوت سامعه سنه
ضعف و فتور کلوب استغاثه مظلومانی استماع ایده مز اولدی
فرمان ایلدی که داد خواهانندن غیر کیمسه جامه سیاه لابس اولمیه که
سائرندن امتیاز ایله تمثیبت اومورلرینه اهتمام اولنه (بیت)
(سر بروردی بدولت پای مردی کن بلطف) (دست رس
دادت خدا افتاد کازا دست کبر (حکایت) ملک شاه سلجوقی برکون
سیر و شکار و کشت و کنار ایدر کن بر مقدار آسایش ایچون نهر
زنده رود کازا رنده بر مرغزاره نزول ایتمشیدی خدام سلاطیندن
بری کنار چو بیارده بر کا و بولوب فی الحال ذبح و کباب ایلدی
مکر اول کاو بر پیره زنک ایدیکه کندو ایلله درت نفر بیتک مدار
معیشتی اول کواک شیرینه موقوف ایدی پیره زن بو حالدن
آگاه اولوب سر جسره کلدی پادشاه کو کبه عظمت و دبده
حشمتله مرور ایدر کن عنان اسبن گرفت ایدوب ایتدی ای
پسر الب ارسلان دادمی بو جسر زنده رودده ویرمزسک عزوجل
احدیت حقیچون سر جسر صراط مستقیمده تا حقم احقاق
اولمیه دست مخاصمی دامنکدن قطع ایلیم فکر ایلله بو ایکی جسرک
قنغبستی اختیار ایدرسک سلطان عالیشان بو کلام دهشت
انکیرنی استماع ایده جک کال خوف وهر استدن پیاده اولوب ای
مادر عزیز اول جسرک جوابنه طاقتم یوقدر سکا کیم ظلم ایلدی

بیان ابله که احقاق حق ایدیم دیدی پیره زن ماجرای علی ماجرا
تقریر ایدیچک غلامه سیاست فرمان ایدوب اول کاودن بدل
تمش کاواحسن و انواع مکارم وانعامله خوشنود وشادان ایلدی
اول پادشاه وفات ایتدکده هنوز پیره زن حیاطه ایدی بر کیمسه
قبری اوزرینه کلوب روی نیازی درگاه چاره سازبی انبازه توجیه
ایدوب ایتدی الهی بوقولک که بو خاک ایچنیده در بن درمانده
اولدیغم وقت دستگیر اولمش ایدی حالا اول در مانده در کمال کرمکله
دستگیری اول بن بیچاره ایکن اول عجز مخلوقیت ابله بکارجم ایلدی
شمعی اول بیچاره در سن قوت خالقیتله وجود و مرجتکله رحمت
وعفو و مغفرت ابله بو ائشاده صلحادن بری شاهی واقعه سنده
کوردی احوالندن سؤال ایتدکده پیره زن داد خواهک دعایی
فریاد رسم اولسیدی چنکال عقاب عقوبتدن خلاص اولمزدم
دیدي ارکان عدالتدن بری دخی محافظه امر الهیدر یعنی عدالتی
احکام شریعتیه مطابق و حال خشم و رضاده جانب حقندن
عدول ایتیب امر بن فرمان خدایه موافق ایتدکدر بالترین احکام
حکیم ملک علامه در * الاله الحکیم وهو اسرع الحاسین * (بیت)
هر جا که پادشاهی و سلطان و سرور است * محکوم آستان در که پای
اوست (حکایت) عهد خلافت مأمون کرم مقرونده بر کیمسه
جرم ایدوب فرار ایلدی برادر بن اخذ ایتدی لر خلیفه خطاب
عتاب آمیزله ایتدی یاقرنداشک احضار یاخود قتلی اختیار ایله
اول شخص ایتدی بنده لکدن بری بر کیمسه بی اهلک مراد اینسه
سن خلاصنه نشان کوندرسک قتل ایده باورمی خلیفه ایتدی
ایده مز ایتدی بن سکا بر پادشاهدن نشان کتوردمکه سن ائک
فرمانیله مسند آرای سریر خلافت و فرمان فرمای ممالک
و ایالت سک خلیفه نشانک ندردید کده * ولا تزر وازرة وزر اخری *

آیت شریفن اوقدی مأمون خلیفه متأثر اولوب نشان محکم
وقضای مهیم کتوردک دیوب اطلاق ایلدی (بیت)
حکمی که صادرست ز دیوان لم یزل * خود زهره مخالفت ان کر بود
(نثر) عدلک بررکنی دخی خلوص نیتدر یعنی رعایا و برابیه خیر
خواه اولمقدر نیت ملوکده تأثیر عظیم مقرر در عدل ملوک
خالص النیه ابر بارنده و آفتاب منوردر حضرت شیخ سعدی
روحه الله تعالی پیور مشر در (بیت)
دران کوش تا هر چه نیت کنی * نظر در صلاح رعیت کنی *
(حکایت) بهرام کور بر باغ کارینه کلوب باغبان دن آب انار
استدی باغبان فی الحال بر کاسه مالامال کتورب عرض ایلدی
بهرام نوش ایدوب سؤال ایتدی که بو باغدن حاصلک نه مقداردر
باغبان ایتدی سنوی او چیوز دیناردر دیوان پادشاهی به سنه
و برره بسکن دیدی باغبان ایتدی پادشاه بر انجق مزروعاتدن
عشر آلور باغاتدن سنه آلمز بهرام فکر ایتدی که مملکت مزده باغ
بسیار و اشجار و کرم بیشماردر اگر انلردن دخی عشر النسه
رعاییه چندان ضرر ترتب ایتمز خزینه به نفع کلی عائد اولور پس
تعشیر باغاتی تصمیم ایلدی بو ائشاده ینه حرارت غلبه ایدوب تکرار
آب انار استدی باغبان کیدوب مکت میدد نصکره نیم کاسه آب
انار کتوروب اعتذار کنان ایتدی ای جوان جرم و تقصیر بنم
دکدر ظاهر ا پادشاه بو وقت اندیشه ظلم و پدعت ایتدکدر که
برکات اثمار رفع اولدی ز بر اول بر اناردن بر کاسه پر اولمش ایدی حالا
اون اناردن نیم کاسه اولدی بهرام متأثر اولوب اول نیتدن رجوع
ایلیوب تکرار امتحاننا آب انار استدی باغبان کیدوب در عقب
مسرور و خندان اولکیدن فراوان بر کاسه آب انار تقدیم ایله
ایتدی ای جوان عجبر که شهر یار مملکت تغیر نیت و فراغت ظلم

و بدعت ایلمش که فی الحال آثار ثماره واصل و براناردن بو قدر
آب حاصل اولدی بهرام صورت واقعه بی باغبانه اعلام ایدوب
عن صمیم الببال مراعات مراسم عدالتیه اشتغال ایلدی بو حکایه
شیرین اول پادشاه معدلت آییندن یاد کار قالدی تا که سلاطین
کزین حصه مند اولوب نیسات مثر البر کاتلرین قرین اخلاص
ایتمکله زیب افزای سر بر سعادت دارین اوله لر (بیت)
* شاهکه اونبت خود راست کند *

* یابد زخدا هر چه که در خواست کند *
(نثر) عدل احسن خصائل و ظلم اقیح رذائل اولدیغی قرار داده
اکرام و امانت در زیر عدل بقاء ملک وسعت مملکت و موفوری
خزائن و معموری قری و مدائنی موجب در ظلم زوال ملک و خزائن
و ممالک و و خامت خاتمت و شئامت عاقبتی منبجدر (بیت)
* سلطنت عدلله اولور پایدار * کار عالم عدلله بولور قرار (نثر)
الحمد لله پادشاه عالم پناه حضرت تلیرنک زمان معدلت اقترا نلرنده
زهر آفای ظلم و اعنسانف تریاک دواعی عدل و انصافله منعدم
و بنیاد جور و بییدار قواعد نصف و داد ایله منهدم آثار
رأفت و انوار مرچتلی اقطار جهانی پر نور و معمار عدل وجود
و مکرمتلی فسحت سرای عالمی معمور ایلشدر

قطعہ

- * معین دین و دولت حضرت خان احمد عادل *
- * که باشد رایت قدرش فراز قبه خضرا *
- * زمین از عدل اوتازه زمان از فیض او خرم *
- * رعیت شاد و ملک آباد و خلق آسوده از غوغا *
- * زهی دارای دین پرور که بر منشور اقبالش *
- * کشیده کاتب حکم ازل طغرای استعلا *

( ) اون التخی باب عفو بیاننده در ( )

عفو عند الاقتدار کنه کاردن عفو تی ترک ایلکدر بو خصال
حمیده فضیلتده جمله دن فائقدر حق سبحانه و تعالی رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیرن بو صفت سنیه ایله انصافه
امر ایدوب * خذ العفو * بیورمشدر بناء علیه فتح مکده جمله
صنادید قریشی آزاد و مزده عفو ایله دلشاد بیوردیلر حکما
دیمشدر که گاه هر نقدر کثیر اولور ایسه ده فضیلت عفو اندن
زیاده در (حکایت) ملوک عربدن بر ملک کریم حضورنه اقر باسندن
نیچه کیمسه بی قتل ایتمش بر شقی کلوب استعفا ی جرایم ایلدی ملک
استغراب ایدوب بود کلو جرم و عصیانک و ارایکن نیچه جسارت
ایتدک خوف انتقام ایتدکی دید کده اول مجرم با افراط عفو
و کرمک باعث جرأتم اولمشدر کاهم هر نه قدر عظیم ایسه عفو
اندن اعظم ایدیکی جزم کرده یقیندر دیدی ملک بو کلامی پسند
ایدوب صحیفه سبئانه قلم عفو و کرم کشیده قیلدی خواص
ند مان بری بو مقوله خصمه محل انتقامده لطف و انعامک
معنایی ندر دید کده ملک بیوردیکه اگر اخذ انتقام ایلسم فقط
بن مسرور الببال اولورم امامزده عفو و کرمله اول بیچاره مقضی
الامال اولوب بکا دنیاده ذکر جیل و آخرتده اجر جز یله باعث
اولور (مصرع) در عفو لذت نیست که در انتقام نیست *
مأمون خلیفه دن منقولدر که اگر عامه انام عفو جرایم و آثامدن
نه مرتبه متلذذ و محظوظ ایدیکمزه آگاه اولیدی در کاهمزه
کناهدن غیری تحفه ایله کلمزل ایدی * قطعہ *
* مجرم کراین دقیقه بداند که دمبدم *
* ما راجه لذت نیست بعفو کاهکار *
* همواره ارتکاب جرایم کند بعفو *

اسکندر اراسطودن سوال ایتد کده فلان مجرم حقنده نه دیرسک
حکیم عالیجناب جواب با عسواب و بردیکه ای پادشاه مکرمت پناه
اگر جرم و گناه اولسه اعلائی فضیلت که صفت عفو در کیمسه دن
ظاهر اولزندی (بیت) گناه آینه عفو و رحمت است ای شیخ (مبین بچشم
حقارت گامکارانرا (نثر) عفو کمدو حتی عند الاقتدار در
* الاصغر والا کابر بعفون * و عادت سلاطین کشور کشا
و طریقه خواقین مملکت پیر برای شکرانه اقتدار کنه کاران
نجات زده بی بشارت عفو ایله دلشاد و کامکار ایتد کدر (بیت)
(زابتدای دور آدم تابدور پادشاه) (از بزرگان عفو بود دست
از فرودستان گناه (نثر) عین ابغائله عفو خدای مستعانه کمال
احتیاجن مشاهده و اذعان ایلمن مردم مکرمت نشان صفت عفو
و صفحی شعار ایدوب بر فردی جرم و تقصیر ایله مؤاخذه ایلمن
ممدو حبت عفو امور مشروعه ده در مغایر امر شریعت
اولان خصوصده عفو آثام عظیمه دندر (بیت) اگران
جرم را حدیست شرعی (نباید داشت انجا عفو مرعی)
☀️ قطعه ☀️

* عفو بر کزیده اخلاق *

- * عفو در پیشه خرد مندان *
  - * صفت عفو ایله شه عالم *
  - * اولدی سرد فترملوک جهان *
- (۱۱) اون بدنی باب حلم بیاننده در (۱۱)

حلم اخلاق الهیدن ممدود در قال الله تعالی * ان الله غفور حلیم *
جمله انبیا و اولیا بوصفت سنیه دن حصه یاب اولمشلر در مفسده
ایمان و بدرقه لشکر شیطان اولان ثورت غضبی قوت حلم ایله

منهزم قیلمشلر در قوی ترین روم پهلوان مرد افکنن وقهرمان
صف شکن دکدر روز آور و پردل اول مرد کاملدر که حال غضبده
نفسنه مالک و منهج حلم و یردیاره سالک اوله حلیم اول کیمسه به
دیرلر که سیلاب کوه انداز خشم و غضب بنای سرای تمکین و وقارین
رخنه دار و خلل پذیر ایتدیه اگر چه صفت حلم ایله اتصاف هر کسه
واجب اتدندر اما سلاطین عظامه اهم مهماتدندر مادامکه حلم
و وقار شعار و بردباری دستور کار ایتدیه لیر پیرایه بند اورنک کامرانی
اوله مز بزر جهر پیورمشدر حلم ملح خوان اخلاقدر زیرا حلمک
حزونی قلب اولنسه ملح اولور نمک چاشنی بخش طعام اولدیغی کبی
حلم زیب افزای اخلاق افاضل کرامدر علامت حلم اوج نسنه در
(اول کشاده روی و شیرین زبان اولوب بر کیمسه دن قولا و فعلا
بروضع ناهموار مشاهده ایلمسه مقابله بالا حسان ایلیه (ایکنجی
بنفسه تهور و غضب استیلا ایتد کده تحمل و سکوت ایله دفع ایلیه
بو خصلت حمیده دلیل اطمینان دل و تسکین روحدر درویشان
سالکان امراض غضبه بودار و ایله علاج ایدر لر (اوجنجی هضم
نفس و کظم غیظدر (بیت) باتویم که چیست غایت حلم) (هر که
زهرت دهد شکر بخشش (حکایت) نو باوه بوستان ولایت
با کوره باغستان هدایت سبط نبی نجل ولی حضرت حسین بن علی
رضی الله تعالی عنهما بر کون اشراف عربدن بر جاعته طعام
تناول ایدر لرایدی خادم النده اولان کاسه بی خطائله دوشوردی
اول طعام حاره حضرت امامک رخسار مبارکی اوزره ریزان اولدی
حضرت امام وجهه تأدیله نگاه انداز اولد قدده خادم * والکاظمین
الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین * آیت شریفین
تلاوت ایلدی یا غلام دفع غضب وانتقام و سنی آزاد و مؤنتکی
او یخته کردان اهتمام ایلدم دیو پیوردیلر (بیت) بدی را بدی سهل

باشد جزا * اگر مردی احسن الی من اسان (نثر) اگر چه حلم اخلاق
 حمیده و خصائل پسندیده نک احسنیدر اما مواضع معینه سی
 وارد در خشم مذموم حرص و طمع و کبردن منبعت اولندر
 تقویت دین مبین و محافطت احکام شریعت سید المرسلین
 ایچون اولن غضب ممدوح و مستحسندر محل خشم و حلمی نظر
 تدقیق ایله تشخیص و تمیز ایدوب موضعنده استعمال ایتمک کرک
 * قطعه *

* صفت حمله شه عالم *
 * اولدی رونق فزای هفت اقلیم *
 * حق بودر خاندان سلطنته *
 * کلمدی بویله پادشاه حلیم *
 (بیت)

* قهر و لطف اندر محل خود نکوست *
 * جای کل کل باش جای خار خار *
 ( ) اون سکزیجی باب خلق و رفق بیاننده در ( )
 خلقدن مراد خوش خوی و رفقدن غرض ملایمت و دلجویدر
 خلق حسن نعم الهیه نک اجل و اعظمی و خصائل پسندیده نک
 اعز و اگر میدر ایزد متعال دوحه ایمانی خلق و ایجاد ایدوب آثار خلق
 و سخا ایله مزین قیلدی (بیت) من ندیدم در جهان جست و جو
 (هیچ اهلیت به از خلق نکو) (بیت) رفقدر چاره کن رنج و ستم
 (خوش طو تر زنجی ملایم مرهم) (حکایت) بر ابله بی ادراک حضرت
 عبسی علی نبینا و علیه السلامدن برنسنه سؤال ایلدی انلردخی
 لطف و رفقله جواب و پردیلر بحجاب ایتوب نزاعه تصدی و سوء
 ادبده تعدی ایلدی عبسی علیه السلام متغیر اولیوب ملایمتی افزون
 پیوردیلر بر کیمسه احواله واقف اولوب یاروح الله بونه تحملدرکه

اول خشونت ایتدیکجه سز ملایمت ایدر سز دیدی پیوردیلرکه
 بر خوی * کل اناء بتر شح بما فیہ * اندن اول صفت بد صدور
 و بندن بو صورت حسنه ظهور ایدر بن اندن غضب اندوز اولم
 اول بندن جائز که ادب آموز اولور بن انک فعلندن جاهل اولم
 اول بنم خلقمدن شاید عاقل اولور (حکما پیوردیلر که خلق حسن
 علامتی اولندر) اول ایوآد ملر ایله الفت و سوزلرینه عدم مخالفت
 (ایکنجی بر امرده انصاف اوزره حرکت) اوچنجی عیب جوی اولمق
 دردنجی بر کیمسه دن ذله ظهور ایتسه حسن و جهله تأویل ایتمک
 (بشنجی کنهکار اعتذار و استعفا ایتدیکده قبول ایتمک) آلتنجی
 مزاجه ناسه تحمل و جفایرینه صبر ایتمک (یدنجی حاجتدرین رواقلمک
) سکزیجی کندو عین کورمک (طقوزنجی خلقه تازه رو و کشاده
 ابرو اولمق) اوئنجی صغار و بکار ایله ملاطفت و ملایمت اوزره معامله
 ایتمک (بیت) با همه خلق جهان خلق پسندیده نمای * که سوی
 خلد برین راه بران خواهد بود (نثر) زیرا طبایع آدمی خلق و رفق
 اتصال ایله رونق بولور عامه انام اصحاب رفق و ملایمتک رضاسنده
 اولور لر و محلمنده رفقله تعزیر و کوشمال عنقله ضربت کو بالدن
 مؤثر واقع اولور (حکایت) رفق و مدار ایله موسوم اولان ملوک
 کرامدن بری بر نوع طعام آرزو ایدوب اشپزه طبخن فرمان ایلدی
 اولدخی تکلف تام ایله طبخ ایدوب حضوره کتوردی ملک اول
 طعامه نظر انداز التفات اولیجق بر مکس کوردی انی کیدردی بری
 دخی نمایان اولدی طبعنه نفرت کلوب ان چکدی اشپزی چاغردوب
 ایتدی کوزل طعام طبخ ایتمش سک یار بنینه اول طعامی طبخ ایله اما
 بشرط آنکه ایچنده مکس چوق اولیه حضار مجلس بو خلق زیبا
 و رفق و مدار ایله حیران اولوب ستایش و تحسین ایتدیلر و اشپز کمال شرم
 و نجاتدن مرتبه هلاک قرین اولدی (بیت)

* چودر مقابلہ جرم اطف بند کس *
 * شود نخل زده وان نجات اورا بس *
 * قطعه *
 * حسن خلقیله پادشاه جهان *
 * اولدی پیرایه بخش دولت و دین *
 * از رفق و رأفت و کرمی *
 * ایلدی دهری رشک خلد پرین *
 * حق تعالی وجود پر جو دین *
 * دائماً ایلیه خطادن امین *
 * (۱۳۱) اون طقوزنجی باب شفقت و مرحمت بیاننده در (۱۳۱)
 شفقت و مرحمت باعث سلامت دنیا و وسیله سعادت عقبی در
 * ارحوا من فی الارض یرحکم من فی السماء * بومعنا به اشارت
 وایمادر (حکایت) سلطان محمود ک پدیری سبکتکین سلطان
 سلجوق خدامندن فقط براسبه مالک کچسه ایلدی اوقاتی ضرورتله
 گذران ایتکین دائماً شکاره کیدوب هر نه پیدا ایدرسه انکله تعیش
 ایدردی برکون بنه صحرا ده بچه سبیله بر آهو کوروب صید قصدیله
 اریاء عنان ایلدی آهو کر یزان اولغله بچه درکنند ایدوب شهره
 متوجه اولدقده آهو که بچه سن گرفتار کوردی شفقت مادرانه
 حسبیلله جان شیرینندن ال یو یوب فریادکنان عقبیرینه دوشدی
 سبکتکین آهونک بووضعندن متأثر اولوب بچه بی ازاد ایدوب
 کند و تهی دست عودت ایلدی اول کیجه مفخر کائنات علیه
 افضل الصلوات حضرتلرین واقعه ده کوردی یوردیلر که
 اول مرحمت که آهو حقنده سندن جلوه کر اولدی جناب ارحم
 الراحمینک رضای شریفنه موافق اعمال خالصه دن اولغین راضی
 و خوشنود اولوب اولاد که خلعت سلطنت ارزانی بیوردی کر کدر که

عباد اللہه دخی شفقت و مرحمت اوزره معامله به ساعی وقواعد
 عدل و سیاست کاینجی مراعی اوله سک (بیت)
 * دست رعایت زر عیت مدار * کار رعیت برعایت سپار (نثر)
 اولیاء اللهدن بر عزیز بیورمشدر که بر حیوانه شفقت باعث دولت
 سلطنت اوله انسانه مرحمت سبب سعادت دارین اولسه استبعاد
 اولنورمی (بیت) اکر رحمت زحق داری تمنا *
 * توهم باد یکران رحمی بفرما *
 * قطعه *
 * رأفت و شفقتله معمور ایلدی ملک دواتی *
 * حضرت سلطان احمد خان والامنقبت *
 * اولانی آیین بند سلطنت عثمانیان *
 * کلامشدر بویله شاهنشاه صاحب مرحمت *
 * (۱۳۲) یکرمنجی باب خیرات و مبرات بیاننده در (۱۳۲)
 تمهید قواعد خیرات و تأسیس مبانی مبرات هر صاحب دولتک
 ذمت همته واجبدر مساجد و معابد و مدارس و خوانق و عبون
 وجسور و بونرک امثالی هر فعل مبرور صدقه جاریه در مادامکه
 آثاری باقی اوله ثوابی بانی خیرک روحنه واصل اولور (بیت عربیه)
 * ان آثارنا تدل علینا * فانظروا بعدنا الی الآثار (نثر) صاحب
 بصیرت که صیقل انابتله آینه خاطر دن ژنک غفلتی زدوده ایلیه
 وجاه و مال معرض فنا و زوال و تعدد تغیر و انتقالده ایدوکن عین
 ایقانه مشاهده واذعان ایده انکساب ثوبات اخروییه تشمیر
 ساعد اهتمام ایدوب بر خوای * ان احسنتم احسنتم لانفسکم *
 اعمال خیرات و مبرات ایله ترتیب مهمات باقیات صالحاته سعی
 و اقدام ایدر بو تقریب ایله نامی جراید روزگار و صفحات ادوار لیل
 و نهارده خیر ایله مسطور و نزد اکابر و اصاغرده ذکر جمیل ایله

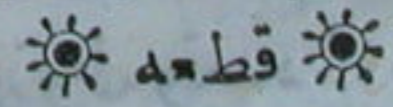

مذکور او اور (بیت) چون نمی ماند جهان بیقرار *

* نام نیکو به که ماند یاد کار (نثر) حدیث شریفه
وارد اولمشدر که * اعمال آدمی بعد الوفات بالجمله منقطع او اور الا
اوج نسنه منقطع اولمز (اول علم نافعدر که انتفاع اولنه) ایکنجی
ولد صالحدر که انی دعاء خیر ایله یاد ایلیه (اوجنجی صدقه
جاریه در که خیرات ومبراتدن عبارتدر مسند آرای سریر خلافت
اولان اصحاب دولت حضراتنه لایقدر که معمار دست همتله بقاع
خیر احداثه مسارعیت بیوره لر * انما یعمرمساجد الله من آمن بالله
اشارت پر بشارتیه مشار اوله لر (حکایت) اکابر دولتدن بری وفات
ایتد کدنصکره بردوستی رؤیاده کوروب احوالی تفحص ایتد که
جواب ویردیکه فلان وقته دک گرفتار چنکال عقاب عقوبت
ایدم بعون الله الملك المنان مظهر عفو وغفران وداخل زهتگاه
جنان اولدم سببی بو که برتار بخنده بیابانده فی سبیل الله برر باط بنا
ایلمشیدم ایام حارده بردرویش تاب آفتابدن بی تاب اولوب اول
رباط سایه سنده بر مقدار اسایش و دفع اضطراب ایدوب الهی
بانی خیره رحمت ایله دیودعا ایلمش اول دعا مقبول درگاه کبریا
اولوب بکا حفره حججیدن روضه نعیمه رهنما اولدی (بیت)

* نمر دانکه ماند پس ازوی بجای *

* پل مسجد و خان ومهمان سرای *

* خسرو جم غطمت حضرت سلطان احمد *

* کابلمش انی خدا خیر شاهان جهان *

* بو بتر نیتی خیر اولدیغنه شاهد کیم *

* اولدی خیرات ومبراتله دهر آبادان *

(۱۱) بکرمی برنجی باب سخاوت واحسان بیاننده در (۱۱)

سخاوت سبب نیکنامی واحسان موجب دوستکامی ونجسته
فرجامیدر (بیت) اولدی هر مشکل ایچون سین سخا *
* عنبرین شانہ ایله عقده کشا (نثر) برخصالتدر که
سعادت دارینی حاوی وبرصفتدر که مجموع فضیلتله مساوی
بیت) هیچ سخاوت کی خصلتمی وار * خلقه کرم کی کرامتمی وار *
(نثر) موجب سعادت دینیہ اولسی * من جاء بالحسنه فله عشر
امثالها * آیت شریفیله مبرهن و باعث دولت دنیویہ اوانامی
* الانسان عبد الاحسان * مضمون منیفیله مینسدر (بیت)
* یالکز بو که دکر دنباده * قول اولور لطفکه هرافتاده (نثر)
بردوجه در که شاختری اعلائی علیند پیوسته ازهارای سلامت
وانعامی کرامت عقبی برهنزدر که ساترالعیوب و بر اثر در که جالب
القلوب (حکایت) خسرو پرویزک لشکرکش و دشمن کش
بر سپهسالار بلند اقتداری وارایدیکه متانت رأی وقوت عزمله
شهرت شعار وجودت عقل و وفرت حزمه ممدوح صغار و بکار
ایدی جاده اطاعتدن عدول وانحرافی مقتضی بعض اوضاع
نمایان اولوب رایت افراز شقاق اولدیغی صورتده رخنه انداز
بنیان سلطنت اولسی مقرر اولغین خسرو اندیشناک اولوب
(مصراع) علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد * مفهومی
اوزره اول غائله هائله نک دفعی باینده ارکان دولت ومشیران
مملکت ایله مشورت ایلدی جمله سی قید و بند اولنمین انها بتدبیر
خسرو بوتدبیری استحسنان ایدوب سپهسالاری حضورینه
دعوت وجای قدیمدن بالامقام والایه اجلاس فرمان ایدوب
بر مرتبه رعایت واکرام واحسان وانعام ایلدیکه نفایس خراش
ونقود دفاش ایله جیب آمالی مالامال اولدی ارکان دولت
مغایرتدبیر ومشورت وضع وحر کنندن متعجب اولوب وقت

فرصت داده استقصای حال آید کک لرزنده خسرو پیوردیکه
رأیکزه خلاف و عز ممدن انحراف ایلمدم چونکه قید و بند
اولنماسن مناسب کوردیکز بندخی قید احسانله کولکین
بند ایلمدم که دل والی ولایت بدندر بوتقریب ایله جمیع اعضا
وجوار حن بند ایتش اولدم بند آهنین سوهانله فرسوده اولور اما
بند احسان مرور ایام و کرار اعوام ایله فرسوده اولق عذیم الاحتمالدر
مرغ وحشی دانه و دوام ایله صید و آدمی احسان و انعام ایله
قید اولنور فی الواقع سیه سالار خسروک نوازش و اعتبار ندن
شرمسار اولوب من بعد رضای همایونته مغایر حرکت ایلمدی
(بیت) ان نوازش شکری که بافت * بعد اذان روی پرتافت ازو
(نثر) فضیلت جود و سخاوت نری بودر که مرد جواد محبوب عالم
و ممدوح جمله بنی آدمدر اهالی هندستان بمالک رومده اسخیادن
پر کیمسه استماع ایلمسه بهر باب احسانی اولق متصور دکل
ایسه ده عن صمیم البال ذکر محامد و نشر مناقبته اشتغال
ایدر لر اسماء اسخییا صفحات اوراق روز کار و دفاتر خواطر
صغار و بکارده مدی المدهور محسناته مسطور و السنه انام و افواه
خواص و عوامده خیر ایله مذکوردر حاتم طائی عهد بعید و مدت
مدیددر که طی سماء حیات ایلمشدر هنوز عامه عالمیان شهید
مدحیه رطب اللساندر (بیت) نماند حاتم طائی ولیک تاباید بماند *
نام بلندش به نیکویی مشهور (حکایت) آوازه جود حاتم جزیره
عربدن دارالملک روم و ولایت شام و یمنه ولوله انداز اشتهار اولوب
(نظم) آجدی ید لطفله دروازه بی * صالیدی یونه کنبده آوازه بی *
شهرت شهر اولدی چو طایلیخی * ورد زبان اولدی فدایلیخی *
(نثر) لاف دعوای جود ایدن ملوک نائرة حسد ایله پردود اولوب
الله و زجود حاتم دامن در میان اولدی لر از جمله والی شام مرتبه

جود و کرم من استعمال ایچون ارسال پیغام ایدوب یوز عدد ستر سرخ
موی و سیه چشمی کوه کوهان طلب ایلمدی اول نوع شتر قبیله
حاتمه بولمندی اطراف قبا ئلدن استقرار و تکمیل ایدوب
علی سبیل التعمیل ارسال ایلمدی ملک شام بومعامله به متعجب
و حیران اولوب اول دوهله امتعه متنوعه تحمیل ایدوب علی طریق
الهدیه حاتم کوندردی وقتا که جمال احوال اموال فراوانله نزد حاتم
وصول بولدی هر کسه شترین بار یله تسلیم ایدوب بر حبه سنه
توجه نگاه التفات ایلمدی بوخبر سمع ملک شامه رسیده اولدقده
جود حاتم خارج طوق بنی آدم ایدوکنه اعتراف ایدوب احبابی
زمره سندن اولدی (بیت) آوازه سخاوت و احسان حاتم * آخر درین
جهان بعثت بر نیامد ست (نثر) اگر چه ملوک اطراف وجوه
کثیره ایله از مایش و امتحان ایدوب انصاف ایتدی لر اما فرمان
فرمای خطه یمن ثروت و شوکتله ملوک سائر به غالب و آوازه
جود و سخا و کرم و احسان و عطا ایله اشتهاره طالب اولغین
حاتمک جود و سخا ایله عالم کبیر اولدیغنه دلکیر و هر بار از اله وجوده
چو یای تدبیر ایدی (بیت) نارحسد یاقدی دل و جاننی * ایچمکه
قصد ایتدی انک قاننی (نثر) پای تختنده بر هیار بد کرداری
وار ایدیکه یاننده سفک دما و قتل بشر صو ایچمکه برابر ایدی
بو امرک حصولنه تعهد ایدوب پادر رکاب عزیمت اولدی کیدرک
بنی طی قبیله سنه قریب اولدقده بر جوان صبیح الجمال و حید الخصاله
ملاقی اولدیکه پرتوانوار مکرمت و احسان ناصیه حالنده درخشان
ایدی بر مقدار مرافقت و مصاحبت و کسب معارفه و موازست
ایتد کندن صکره اول جوان عیاری دعوت ایدوب کمال تعظیم ایله
منزلنه کتوردی مراعات شرائط مهمان نوازیده بذل اقتدار ایدوب
مراسم ضیافت و اکرامی کما ینبغی اتمامه یتوردی اثناء مفاوضانده

الكلام بجزر الكلام باعث عزیمت سفر و اختیار کلفت حرکتدن
 کفت و شغفت اولدوقده عیار اعمال فکر ایدوب کند و کندویه
 ایتدیکه مأمور اولدیغم کار دشوارک تمثبت و حصولی اصحاب
 اقتدار دن بر یارمدد کارک معاونت و مظا هر تنه محتاجدر بومرد
 نیکو کردارک اوضاع و اطوار ندن نجابت و صداقت بیدار
 هر وجهله محرمیت اسراره سزاواردر اولی بودر که کشف راز
 ایدوب استعانت و استظهار ایدم مأمول در که بمن همت و معاونتبله
 اقصای آمالم علی وجه التیسیر حصول پذیر اوله پس ایمان
 فراوانله عهد و پیمانند صکره کیفیت عزیمت و متتهای نیتی علی
 وقوعه تقریر ایتدی اول جوان کریم الشان تبسم کمان غم چکمه
 بو امر آساندر حاتم بنم (بیت) کلبر و جک خنجر برانکی * اولمدین
 آل کامل دل و جانکی (نثر) دیوب طوع و رضا ایله کندوی تسلیم
 ایلدی عیار سو بیلدیکنه پشیمان اولوب تمهید مقدمات اعتذاره
 تصدی ایدیجک ایتدی ای مهمان (بیت) صانع که انسان متمادی
 قالور * نولسه کرک ارا اولور آدی قالور (نثر) جود و سخا مجرد بدل
 درهم و دینار و احسان و عطا دکلدبر برای رضای یاران ایثار روح
 رواندر عنده زده بدل مال و ایثار جان یکسان بلکه بودخی آساندر
 عیار چون بو کیفیت کوردی و جان ذریغ ایتدیکن یقینا بلدی
 خاک پاینه جبین سای اولوب ستایش و ثنا ایله و داع ایلدی مشهودی
 اولان وقایعی علی ماهو الواقع شاه یمنه واروب بر بر سو بلدی
 شاه بو کیفیته حیران اولوب انصافله انصاف و مرتبه جود حاتم
 اقرار و اعتراف و دفع کینه و خلاف ایدوب سینه صاف اولدی
 (بیت) هست جوانمرد درم صد هزار (کارچو با جان فتد انجامست
 کار (نثر) کتاب جواهر الاماره ده نکاشته پراعه تحقیق در که
 قبر حاتم ممرسیلده واقع اولغین مرور ازمانله خراب اولوب پسری

قالین جای آخره نقل و دفن ایتک مراد ایلدی اعضا و جوارحی
 بالجمله ریخته اولمشیدی اما دست یمنه اصلا تغیر کله مشیدی
 عامه انام بو کیفیته متعجب اولدیله عقلادن بری ایتدی دست عطای
 حاتم ایلله عالم مغتنم ایدی اول عضو مکرم حمایت خیر و کرمه آسبب
 خاکدن امین اولسه عجبیدر دست کافر بت پرست واسطه جود
 و عطا ایلله فرسوده اولیه شرفیافته دولت اسلام اولان مرد جواد وسیله
 سخا و احسان ایلله آنش دوزخدن اسوده اولسه استبعاد اولنورمی که
 حصول دولت جاودان بابسته تمهید قواعد خیر و احسان ایدیکی
 نمایاندر (بیت)
 * دولتیان رخ ز جهان تافتند *
 * دولت باقی ز صکرم بافتند *
 ☀️ قطعه ☀️
 * کرم حاتمه ترجیح ایدر اهل انصاف *
 * رتبه جود و سخای شه عالیشان *
 * معن و حاتم کرم ایش طوته لم عصر نده *
 * قالمش عرصه عالمده کور نلرانی *
 * عهد لطفنده بو سلطان کریمک اما *
 * اولده خلق جهان غرق یم احسانی *
 (❦) بکرمی ایکنجی باب تواضع و احترام بیاننده در (❦)
 تواضع کشی کند و مقدماتی غیریدن کمتر کورب هر کسه عزت
 و حرمت ایتکدر اصیل اولوب علوقدرنده اشباه اولغینلر تواضعدن
 نحاشی ایتزلرزیرا مسکنت ایلله انلرک علوجاه و جلالتنه نقصان
 ترتب ایلز بلکه عزت و حرمت و سعادت و رفعتلری از دیاندنه باعث
 اولور * من تواضع رفعه الله * بو مضمونی مؤیددر * سید القوم
 خادمهم * بو مفهومی مؤکدر (بیت)

* تواضع ذکردن فرازان نکوست *

* کداکر تواضع کند خوی اوست (نثر)

ارباب دولت واصحاب جاه ومکنته زیبا ترین پیرایه تواضعدر مرویدر که امام ربانی محمد بن حسن شببانی رحمه الله تعالی هارون رشیدی زیارته کلدی هارون کمال توقیر واحترام ایله قیام وسریرینه اجلاسبیله اکرام وحین وداعده مراسم مشایعتی اتمام ایلمدی خواص ند مادن بری ایتدی بومرتبه تواضع مغل مهابت خلافتدر خلیفه پیوردیلر که برمهابتکه تواضع ایله زائل اوله نابود اولسی اولی در (بیت)

* قدر یکه بتعظیم کسان کاسته کردد *

* مردم بچنان قدرکی اراسته کردد *

(نثر) ملک نلک حراسان اسمعیل سامانی علمادن برینک کمال تعظیم ایله مقامن ترفیع ویدی قدمه تشبیه ایتمکله فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرتلرینی عالم مثالده مشاهده ایلمدی پیوردیلر که * علمای امته ایتدی بک تعظیم واحترام وسبیله استدامت عز واقبالک اولمشدر ونسلکدن یدی نفر کپسه نک مسند آرای سریر سلطنت اوللرین درگاه کبریادن در خواست ایلدم قرین درجه قبول اولدی (بیت)

* متواضع بزکوار بود * مظهر لطف کردکار بود (نثر) علما وصلحا و درویشانه حسن اعتقاد وتعظیم وانقیاد لازمه تواضعدر (حکایت) عبدالله طاهر حکومت خراسانیه نیشابوره رحلت انداز اقامت اولد قده اعیان واشراف واهالی اطراف بالجمله تهنیت قدوملرینه کلدیلر ایزیا رتیره کلامش بر کیمسه قالدیمی دیو سوال ایلمدی ایتدی اجد حرب ومحمد اسلم طوسی که علمای ربانیدن گوشه کزین عزلت ایکی درویش صاحب کرامتدر

ابواب سلاطین وامرایه کلوب کتمزلر و براحدایله کوروشوب الفت ایتمزلر عبد الله ایتدی (مصرع)

* طاغ یور بمرسه نوله ای کوکل آبدال یورر (بیت)

* هیچ اولمز زفر یفته وعد قدومنه *

* بزخاکیابه یوز سوررز زجت اولسون *

دیهرک اجد حرب حضرتلرینک زاویه سنه کلدی بی رخصت اجازت دخول ایدوب تقبیل دست کرامت پیوستلریله مسنسد اولدی حضرت عزیز روح الله روحه بر مقصدار سرفرو برده تحیر اولوب بعده توجیه خطاب ایدوب پیوردیلر که ای پسرال طاهر سنی خوب روی ونیکخوی اشیدردم واقعه مطابقی ایتمش مشهودم اولدی ایتدی سعی ایله فرمان خدادن روکردان اولمه که آتش دوزخ ایله حالک تباه ووجه جیلک سیاه اولیه عبد الله متأثر اولوب کریان کریان زاویه دن چیقوب محمد اسلم طوسینک زیارتنه کتدی هر چند قرع باب نیاز ایتدی ملاقاته رخصت اولدی بالاخره مایوس اولوب سرایند کلدی روز آذینه شیخک کذر کاهنده متوقف وقدومنه منتظر اولدی وقتا که حضرت شیخ معتادلری اوزره جامع شریفه چیقدیله عبد الله طاهره دوچار اولیحق وجه وجهلرین جانب دیواره توجیه ایدوب اصلا نطق وحرکت ایتدیله عبدالله خاکپاک قدم مبارکلرینه رومال ایدوب ایتدی الهی بو عبید خاصک بو بنده آثمی دوشمن عد ایدوب اعراض واسننکاف ایتدی بن اکنساب رضای شریفک ایچون دوست اتخاذا ایتدم بو محبت صادق حرمته بی شرمسار ایمه هاتفدن برندا کلدیکه یا عبید الله آتامک انک اعمالنه معادل

ونامک دفتر ابراره داخل اولدی (بیت)

* سلطنتدر اگر چه نعمت و ناز * شاه اولدر که اوله بنده نواز *

(نثر) سلاطین عظامدن بری اعزّه کرامدن پردرویشک زیارتنه
 کلدی درویش سجدهیه واردی وزیرسین سوال ایتدکده جواب
 و پردیکه ملوک زیارت درویشانه کلمک عبادت درویشلر حضور
 سلطانه کلمک معصبتدر محل شکر و سپاسدر که پادشاهه اجر
 عبادت حاصل اولدی بن وزر معصبتدن خلاص بولدم اکابناء
 بجدّه شکر ایلدم * نعم الامیر علی باب الفقیر و بتس الفقیر علی
 باب الامیر (بیت)

* اگر دم زد و ریش پسرسی زنی * ز رفعت قدم را بکرسی زنی *
 ❀ قطعه ❀

* تواضعدر جهانده کار نیکنان * تکبر مورت رنج ذلدر *
 * شعار اهل دولتدر تواضع * بو بر مرغوب دستور العملدر *
 (❀) بکرمی اوچنجی باب امانت و دیانت بیانده در (❀)
 امانت خصائل حیده نکرکن اعظمی و دیانت اخلاق پسندیده نکر
 اصل محکمیدر بنیاد ایمان امانتله تمام اولور و رسوم شریعت
 حفظ قواعد دیانتله نظام بولور لایمان لمن لا امانتله بو معنایی
 میندر امانت و دیانت موجب سعادت هر دوسرا و سبب رضایی
 عالم الاسرار و الخفایادر داد خدا اولان عطایا بالجمله امانت
 کبرادر خیانت ناسزادر مثلاً دیده که انکله آثار قدرت مشاهده
 و کوش ایله سخن حق استماع و زبانله ذکر خدایه اشتغال و مجاهده
 اولنه و قس علی هذا مرد امینکه بو اعضایی خلافتده استعمال
 ایده خیانتدر * یا ایها الذین آمنوا لا تخونوا الله * نهی و وعیدندن
 مبالات ایتماش اولور سلاطین ذوی الاحترامه بو امانتتری
 محافظه دنصکره اهمی لازم امانت عظمی ملاحظه احوال
 رعایادر که ودایع حضرت خالق البریادر (نظم)
 * از عدالت کاری باید نظام * وز امانت مرد کامل میشود *

* بی تکلف از مدین خلق را * دولت دارین حاصل میشود *
 (حکایت) پسر امیر بلخ اطراف شهری تفرج کنان کشت ایدر
 ایکن کوردیکه بر پیر زنار بند غرس اشجار ایدر ایکن (نظم)
 * بلنده زنارله اول اشکسته * چالشور طورمه شکسته بسته *
 * اکلیوب خاکه تو جهده همان * قالمایشیدی اراده چوق میدان *
 * تا که پیچیده کبی طول امل * ایشیدی انی منسوخ عمل *
 شهزاده ایتدی ای پیر پردرختک که میوه سن تنا وله ایام عمر
 مساعده اولیه پیهوده نه زحمت چکر سک پیر ایتدی اسلافز
 غرس ایتدی بزویاه کیر اولدق بزدخی غرس ایده لم اخلافز حصه
 مند اولسون شاید بزده متمتع اوله یز شهزاده استبعاد ایدوب سن
 بو باغک میوه سن یز سک دیو طلاقه شرط ایتدی چند زمان
 ینه اول جانبندن کچر ایکن بر باغ دلنشین جنت قرین کوردی
 بر مقدار اسایش ایچون نزول ایتدی مکر بو پیر مسفورک باغی ایش
 پیر مراسم تعظیم و احترامی تقدیم ایدوب اشجار مذکوره اثمارندن
 بر طبق ایله حضوره کتوردی شهزاده تنا اول ایدوب پیره دخی
 تکلیف ایتدی پیر اسنکاف ایدوب بن بو اشجاری غرس ایدر کن
 بر جوان کوروب بو باغک میوه سندن یز سک دیو شرط ایشیدی
 شاید اول جوان زنده اوله بو میوه لردن پیر سم نکاحنه ضرر اصابت
 ایدر بن عهده امانتدن خروج ایش اولورم دیدی شهزاده نکر
 ماجری خاطرینه کلوب ایتدی ای پیر اول یمین ایدن جوان بنم
 چونکه سندن بو مرتبه امانت و استقامت مشهورم اولدی بعد
 الیوم سکا توجیه صدر وزارت ایلدم پیر زمین بوس ثنا اولوب پادشاه
 مسلمک وزیر کبر اولق لایق امانت دکلدردیو مقراض کلمتین
 شهادت ایله زنار بن قطع ایدوب شرفیافته دولت اسلام اولدی
 (بیت)

* ایلدوب باعه اولان همتنی * دوزدی ازدمده شهک مملکتنی *
 ☀ قطعه ☀
 * وصف ایدوب امر دیانت حسنی پیر خرد *
 * دپردی اهل دولته ایتدیکه توجیه خطاب *
 * کرعلو قدر خواهی از دیانت رخ متاب *
 * باتو کفتم گفتنی والله اعلم بالصواب *
 (۱۱) بکرمی دردنجی باب عهد و وفا بیاننده در (۱۱)
 وفا کار جوانمردان صاحب کمال و عهد حسن خصال مردمان
 سوده احوالدر * یا ایها الذین آمنوا اوفوا بالعقود * نص کریمی
 احترام شاننه دلیل ساطعه * و اوفوا بعهدی اوف بعهدکم *
 فرمان شریفی درجه ربحاننه تحت قاطعه در ایفای عهد ایدن
 جواد البته برمراد اولور خلف و عدی معتاد ایدن آرایش دین
 و دیانتدن بی بهره قالور * لادین لمن لاعهدله * حدیث شریفندن
 بومعنی مستفاددر (حکایت) حضرت اسمعیل صلوات الله علی
 نبینا وعلیه برکاتمه ایله مرافقته معا هده و سررا هده ملاقاته
 مواعده بیوردیلر اول کیمسه به بر مهم کلی اقتضا ایدوب اوج کون
 جای معهوده کلدی اول نبی صادق الوعد قدوم همراه چشم
 دوخته انتظار اولوب تحریک قدم بیورمدیلر بعد الایام کلوب
 موقف میعادده حاضر و آماده کورب اعتذار کنان ای ثمره شجره
 خلت و ای کلبن کستان رسالت نیچون بو قدر اختیار کلفت
 و مشقت ایتدیگر دیدکده بیوردیلر که چونکه بو محله ملاقاته عهد
 اولمشیدی خلف و عده و نقض عهدی جائز کورمیبوب مکث ایلدم
 اگر مدت غیبت متمادی دخی اولسه تحمل ایدردم (نظیم) ایکی قات
 اولسه بلا بارندن * دونمیه مرد اولان اقرارندن * هر نه کیم قول اولنه

پنهانی قودغک یرده بولاسن آنی (نثر) صحایف و صایای هوشنک
 شاه صاحب انبیا هده ر قزده کلک تحقیق قدر که نقض عهد
 و خلف و عده موجب شامت عاقبت و باعث وخامت خاتمتدر
 (بیت) دست وفادر کمر عهد کن * تانشود عهد شکن جهد کن
 (حکایت) ملوکدن بری برکار دشواره گرفتار اولوب جناب مسهل
 الصعاب بنی بوورطه تحت مأبدن خلاص ایدرسه جمیع دفائن
 و خزائنم رضاء الله تعالی فقرايه بذل ایشار ایدیم دیو عهد ایلدی
 بعون الله الملك القدير اول امر عسیر سهولت ایله صورت بذرا و لمغین
 انجاماز و عده مراد ایتدکده خزائنی حساب ایتدیلمر بیرون کنجایش
 تعداد وارکان دولت بودکلو اموال کثیره تک بذل و ایشارین استکثار
 و استبعاد ایدوب محل شان سلطنت و باعث اختلال مملکتدر
 دیومنع مراد ایتدیلمر و علماء امت دخی ملازمان ملک اولان عساکر
 ظفر مأثرار باب استحقاق قدر انلره انفاق کفایت ایدر دیو اتفاق
 ایتدیلمر پادشاه مخیر اولوب اطرافه نگاه ایدر کن ناکاه بر دیوانه کوردی
 (مصراع) بو مثلدر تا ازل دیوانه دن اوصلی خبر * دیو حضور ینه
 دعوت و ماجرای علی ماجری نقل و حکایت ایلدی دیوانه ایتدی
 عهد ایتدکده سپاه و عساکر خاطره کلدیمی کلدی دیو جواب
 و پردی پس فقرايه اعطا و عهده وفا ایله دیدی وزیرا دن بری
 ای دیوانه اتلاف خزائن اختلال ملکه باعث اولور دیدی دیوانه
 تهور ایدوب ایتدی ای ملک کمر بسته عهد اولدوغک در کاهدن
 امید و ارایسک انجاماز و عده و ایفای عهد ایدرسک اگر بردخی احتیاج
 محتمل دکل ایسه کریوه نقض و خلافه کیدرسک پادشاه متأثر
 و کریان اولوب جمله سن فقرايه بذل و انفاق ایلدی (بیت)
 * وفاداری آیین شاهنشهبست *
 * غم عهد خوردن زکارا کههبست *

(نثر) تاریخ ولایتده مذکوردر که یعقوب ابث نیشابوری محاصره
 ایتدکده محمدطاهرک ارکان دواتی نهانی نامه لر ایله عرض عبودیت
 و اخلاص ایتدیله ابراهیم حاجب موافقت ایلدی اول دیار
 یعقوبک داخل حوزه تصرفی اولدوقده ابراهیمه عتاب ایدوب
 سن نیچون بزه عرض عبودیتده امثاله مخالفت ایتدیگ دیدکده
 جواب و پردیکه سلطانه ایله معارفه سابقه یوغیدیکه تجدید عهد
 ایلیم محمدطاهر دن آزرده دکل ایدمکه خلافتی سویلیم حاصلی حقوق
 نهتمتی فراموش ایدوب پیمان شکن لکی نفسه روا کوردم یعقوب
 تحسین ایدوب ابراهیمه عزت و حرمت و سائره ترتیب حقوقت ایلدی
 (بیت)

* کسی که حق نشناسد ازو امید بیر *

* کسی که نیست وفا پیش بد و مکن پیوند *

☀️ قطعه ☀️

* بویله در ضابطه اطف و کرم * بویله در قاعده اهل وفا *

* وعدنی ایلیوب انجازه قرین * هر نه عهد ایلسه ایله ایفا *

❦ یکریمی بشنجی باب صدق بیاننده در (❦)

راست کوی و درست گفتار ایکی جهاننده امین و برخوردار و لایق
 التفات و اعتبار در (بیت)

* راستی موجب رضای خداست *

* کس ندیدمکه کم شد آزرده راست *

(نثر) مسترشد خلیفه پسری و صایا سنده پیور مشلدر که اگر عبون
 انامده مهیب و قلوب خواص و عوامده حبیب اولقی استرایسک
 راست کوی و درست گفتار اول که سبب نجات و باعث درجاتدر
 (النجات فی الصدق کما ان الهلاک فی الکذب) حکایت) حجاج ظالم
 بر جاعته سیاست فرمان ایلدی اول زمره دن بری ایتدی ای امیر

بنی آزاد ایله که اوزر کده حقم وارد در حجاج و جهن سوال ایتدکده
 جواب و پردیکه فلان دوشمنک بروقتده سکا سب و دشنام ایتدی
 بن منع ایدوب محسناتک اعلام ایتدم اول اسیر لدن بریسی دخی
 بو کلامی تصدیق ایدیجک حجاج ایتدی چونکه سنده اول مجلسه
 داخل ایدک نیچون بو آمده اعانت ایتدک جواب و پردیکه ای امیر
 بندخی سنی دوشمن اتخاذا ایتشیدم رعایت خاطر کده بولندم حجاج
 ایکی سنی دخی آزاد ایلدی بری اثبات حقوق ایتکله خلاص
 اولدی و بری راست گفتار اولغله نجات بولدی (بیت)

* چون سخن راستی آری بجای * ناصر گفتار تو باشد خدای *

(نثر) اقوال صادق مقبول عامه انام و الفاظ کاذبه جمیع ادیانده
 حرامدر مرد صدوق همیشه مدوخ و محبوب و شخص کذب
 پیوسته مذموم و معیوبدر (بیت)

* زبان پاک را حیفت بسیار * که از لوث دروغ آلوده سازی *

(نثر) هرل و مزاح و فیهت دخی قبایح ذنوب و فواحش عبوبدندر
 عقلا محذور و شرعا منخطور ایدیکی کتب احادیث و آثارده محرر
 و مسطور در (بیت)

* مکن فحش و دروغ و هرل پیشه * مرین بر پای خود زنهارنیشه *

☀️ قطعه ☀️

* پیشه عاقلان صداقتدر * کار دانشوران صداقتدر *

* زیب بخش صحایف اخلاق * معنی این و آن صداقتدر *

❦ یکریمی التنجی باب انجاح حاجات بیاننده در (❦)

هر کیم دیلرسه که در گاه قاضی الحاجاتده حاجت لری روا اوله کر کدر که
 وسعی مقداری خلقک حاجاتی حصوله مقرون قبله قال النبی علیه
 السلام (من قضی حاجته اخ مسلم قضی الله له سبعین حاجه)
 انعام ربانی و افضال سبحانی ایله مغنم اولان ار باب کرم و اصحاب

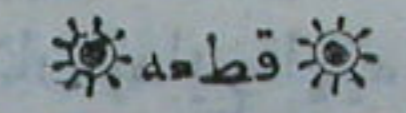

هم حضرتانه اهم والزمدر که انجاح حاجات محتاجانی غنیمت
 بیلوب تمسبت امورلینه برزده دامان اهتمام اوله لر (بیت)
 * اکر توقع بخشایش خدا داری *
 * زروی لطف و کرم بر شکستگان بخشای *
 (حکایت) اسکندر بر کون اخشامه دک صدر حکومتمده قیام
 ایلدی پراحد کلوب عرض مرام ایلدی زیاده متالم اولوب
 بر کونده که انجاح حاجات واحراز مثنوبات مبسر اولیه اعداد
 عمر دن اولمز دیوتأسف ایلوب بیوردیلر که لذت سلطنت احبابی
 مسرور و ممنون واعدایی مقهور و مغبون ومصالح اصحاب
 حاجاتی حصوله مقرون قیلقدر (نظم)
 * بسی پادشاهان کردن فراز * کذ شنند ازین کار گاه مجاز *
 * ازیشان کسی کوی دولت ربود * که در بند اسایش خلق بود *
 ☀️ قطعه ☀️
 * ایتمسه انجاح حاجاته بزرگان اهتمام *
 * ساکنان وجهه غیرا قالوردی نامراد *
 * حالیا عهد همایوننده شاه عالمک *
 * اولمده خلق جهان پیوسته مسرور انقواد *
 (پ) یکر می یدنجی باب تانی وتأمل بینانده در (پ)
 هر امره که تانی وتأمل ایله مباشرت اولنه علی احسن المرام انجام
 بولور وهر کارده که تعجیل وشتاب اولنه غایتی شامت وندامته منتهی
 اولور * التانی من الرحمن والعجمله من الشيطان * (بیت)
 * به آهسته کی کار عالم برار * که در کار گرمی نیاید بکار *
 (نثر) امورنده تعجیل وشتابی شعار ایدنلر طریق عدالتدن مدول
 ایتمش اولور که لبس من العدل سرعه بیورمشلر (بیت)
 * بی تأمل مباش در همه کار * بگذار ز طریق استعجال *

(حکایت) ارد شیر بابک که کزیده سلاطین روز کاردر
 اعزه کرامدن بر صاحب کرامتک تلقینی ایله اوج رقعده تحریر
 وخواص خدامندن بر معتمده تسلیم و تنبیه ایلدی که هر چند که
 چهره مده آثار تغییر نمایان اولوب صورت غضب استیلا
 ایلیه بورقعده لری علی حده بکا عرض ایله مضمون رقعده
 اول تانی ایله عنان اختیاری نفس اماره قبضه سنه ویرمه که
 بر عاجز مخلوقک خالی وارد رخوای رقعده ثابته امور کرده تعجیل
 وشتاب ایتمه بوزیر دستان ودایع الهیه در رحم ایله که حق تعالی
 سکا رحمت ایلیه خلاصه رقعده ثالثه تأمل ایله حرکت ایله جاده
 شریعتدن تجاوز ایتمه ودائرة انصافدن طشیره چیقمه (بیت)
 * حکم جنان کن که زروی نسق * راست بود حکم تو بر حکم حق *
 اول شهر یار صاحب وقار بو اسلوبه مراعاتیه زمان قلیلمده تحصیل
 سکینت و بردبار ایدوب ممدوح صغار و کبار وسر امدملوک هر دیار
 اولدی بو مناسبتله ملک الرقاع لقیله اشتهار بولدی (بیت)
 * هر که دارد تانی در کار * بر ادرات دل رسد ناچار * (نثر)
 کتب توارینجده مذکور در نصر بن احمد سامانی پدری وفاتندن
 صکره مسندارای اورنک سلطنت اولدی انواع فضائل جلیله
 واصناف خصائل حمیده ایله آراسته ایدی انجق حدائت سن
 وعنفوان شباب حسبیه بی تأمل وتانی حکم وجرم قلبیه عقوبت
 کثیره ترتیب ایدردی بر کون وزیرندن عیوبنی تفحص ایلدی وزیر
 ایتدی الحمد لله تعالی پادشاه عالم بقدر محاسن اخلاق واحاسن
 خصال ایله پیراسته وخوان حکومت ومعدلتلری نعم کونا کون
 لطف وکرمله آراسته در اماچاشنی نمک تانی وتأملدن بی مزه در
 نصر ایتدی عییم معلوم اولدی اما ترک اعتیادمشکل چاره ندر
 اوزیر ایتدی توسن نفس بد فرجامی لکام تانی وعنان تأمل ایله

رام اینک در پس اشراف ندمای ستوده اخلاق دن برینه فرمان
 ایندی که هر کپسه به که سیاست فرمان ایدم اوج کون توقیف
 و اوج دفعه شفاعت اولنه حیر قبوله قرین اولدیغی حالده حد
 شرعیدن زیاده تعزیر اولنیه بواسلوب مرغو به مداومت ایله
 اکساب بردبار وسکینت ووقار ایدوب زمان یسیره دبدبه عدالت
 وطننه حکومتی عالمکیر و پسندیده صغیر و کبیر اولدی (بیت)
 * توشاهی خوشاهین مشوتیریز * باهستیکی کوش چون شیریز *

* تانی پیشه کار آکها ندر * تأمل باعث امن واماندر *
 * کر کدر امر عالمده تانی * بوخصلت زیب اخلاق شهاندر *
 ( ) یکر می سکر نچی باب مشورت وتد بیر بیاننده در ( )
 مشورت بر امره عقولک اجتماع و اتفاقدیر حق سبحانه وتعالی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تدرین اسنشاره ایله مأمور
 ایدوب * وشاورهم فی الامر * بیوردی باوجود که جمله خلقدن
 اعلم واحکم ووحی الهی ایله استظهاری محقق ومصمم ایدی
 بوامر شریفه باعث امت مرحومه یتنده فوائد عیدیه سن
 اعلاندر * المسنشار مؤتمن * حدیث شریفی دخی برهان باهر
 البیاندر حدوث وقایع وقوع حوادثه از باب حکمت واصحاب
 تجربت و پیران عاقبت بین ومردمان دور اندیش ایله مشورت
 اولنقی کر کدر که اطراف وسیعه الاکف امهات اموری ذهن
 واحدا ایله احاطه متعسر در حکمت تدبیری صیده تشبیه ایتشلر
 تنها بر آدمک یدنه کیرمز وایدی جماعت کثیره دن زها بولمز واول
 نسنه که تدبیر ایله وجود پذیر اولیه تیر وشمشیر ایله حصوله کلز (بیت)
 * کارها راست کند عاقل کامل *

* بسخن که به صد لشکر جزار مبر نشود *

(حکایت) عزیز مصر ایله سلطان روم میاننده مخالفت وشقاق
 واقع اولوب مخصوصه قیام ایلدی لر لشکر رومیانندن بر کپسه نک
 عزیز مصر ایله نهانی علاقه و داد و اتحادی اولغین واقع اولن
 حوادث و اخبار دن عزیز می خبر دار ایدردی بو کیفیته قیصر روم
 متفطن اولدی اما اظهارین جائز کور میوب اغماض ایلدی
 وقتا که ایام مقابله ومصاف قریب اولدی ارکان دواتن برای مشورت
 دعوت و اول شخصه دخی صورت اکر آمده دخول مجلسه رخصت
 و پروب اثنای قبل وقالده جمله به توجیه خطاب ایلدی که امرای
 عزیز بالا اتفاق نامه لر یله عرض عبودیت ایدوب هنگام محاربه ده
 عزیز می دست بسته رکاب همایونمه تسلیمه متعهد اولمشلر فارغ
 البال و مرفه الحال آسایشده اولکز اول شخص بو خبری استماع
 ایتد که در حال عزیزه اعلام ایلدی عزیز بو خبره وحشدن پریشان
 خاطر اولوب مقاومته بروجهله جسارت ایده بوب قبل المقابله فرار
 ایلدی قیصر بر حرکت تدبیر داپذیر ایله اول جم غفیری مکسور
 ومنهزم قیلوب علی وفق المرام اخذ انقام ایتدی (بیت)
 * بهر تسخیر ممالک لشکر و خیل و چشم *

* جمله در کارند اما از همه تدبیر به *
 (نثر) حکمای حکمت سمات تدبیر دست وشجاعتی تیغه تنظیر
 ایتشلر در دست بی معاونت تیغ در کار اولور اما تیغ بی دستیاری
 دست کار کر اولمز * الرأی قبل شجاعة الشجعان * صاحب
 ترین تدبیر اولدر که تسکین غبار فتنه ایلیه (حکایت) ملک
 هیاکله به خراسانندن دشمن عظیم مستولی اولوب طرفیندن امر
 مقاتله مقرر اولدی عسکر دشمن بی کران و ادوات شوکت
 وجلاد تلی فراوان اولغین ملک هیاکله نک ارکان دواتی عاقبت
 اندیشلک ایدوب بالاتفاق نهانی نامه لر ایله عرض عبودیت و اخلاص

ایلدیلر سالار دشمن نامه رو رو دندن ممنون الخاطر اولوب جمله سن
 برخریطه یه مهرلیوب خزینه یه وضع ایلدی قضای ربانی هنکام
 جنک و پرخاشده ملک هیاکله غالب اولوب لشکر دوشمن مغلوب
 ومنهزم اولدی خزینه داخل قضیه تصرفی اولدوقده اول
 خریطه بی مهریله کوروب تعریف ثقات ایله مضمونه مطلع
 اولوب فکر ایتدیکه اگر بوخریطه فتح و مکاتیب قرائت اولنور
 ایسه ارکان دولته بالجمله بدکان اولق لازم کلور انلردخی بووضع
 نایچانک سببی ایله بندن ترسان وهرامان اولوب برای دفع ضرر
 ایقاد ناره فتنه یه دامن زن اولق مقررر اولی بودرکه برای
 شکرانه نصرت بوخریطه مهریله انداخته آتش ایدوب زلال
 عفو وصفح ایله اول زمره نک ریاض آمالترین سیراب ایدم دیوب
 کیمسه یه سرزنش وکوشمال ایتیبوب علی ملاءالناس اول خریطه بی
 احراق بالنار ایتدیله ارکان دولت بواطف و مروتی کوروب رهین
 منت و کردن بسته طوق اخلاص و عبودیت اولدیله بورای
 دلپسند ووضع ارچندایله ظفریاب اولدی وهم جبر خاطر ارکان
 واصحاب ایلدی (بیت)

* بند برکاری توان ساختن * که نتوان بتیغ و سنان ساختن *
 (نثر) و امر مشورتده شرط معظم امر و اعتماددر وضع و شریف
 وصغیر و کبیر مساویدر کاهی اصاغر ناسدن بررای دلپذیر صدور
 ایدر که اکبرک خاطر نه خطور ایلز (حکایت) مروه قاضی سنک
 برجیله دختری وارایدی مشاهیر شهر و کبار عصری بالجمله طالب
 اولدیله قاضی برجانب ترجیح ایده میوب متحیر قالدی جوارنده برذمی
 وارایدی بالاخره بوامری انکله استشاره ایتدکده ذمی دیدیکه
 بن دیندن بیکنانه بر شخصم استشاره یه نه لیاقتم واردر قاضی ایتدی
 اگرچه بیکنانه سک امامین و معتمد سک بر تدبیر ایله خاطر که خطور

ایدهنی سویله ذمی ایتدی امر تزویجده کفایت شرطدر مذهب
 اسلامده دین ایله اولور بزم روشمزنده اصل ونسب ایله اولور ابنای
 زمانه کوره مال وجاه ایله اولور فکر ایله قنغی شقی اختیار ایدرسک
 موجبیله عمل ایله قاضی امر دینی ترجیح ایدوب مبارک نام برصالح
 و متدین برقولی وارایدی دخترین اسکا عقد و تزویج ایلدی
 حق تعالی اکابر فرزندان چند احسان ایلدیکه عبدالله بن مبارک
 حضرتلر پدر زمانه سنک زاهد بنامی وعصرینک مقتدا وامامی
 ایدی رحمه الله تعالی (بیت)

* رومیچ از مشورت زیرا که ارباب خرد *
 * مشورت رایشکاری اهل دولت کرده اند *
 ☀️ قطعه ☀️

* ایلدی استشاره امرینی حق * زیب بخش صحایف قرآن *
 * لایق اولدر که هر امورنده * مشورت ایلیه خرد مندان *
 (بیت) یکر می طقوزنجی باب حزم بیاننده در (بیت)

حزم بر امر موهومی قبل الوقوع فکر و اندیشه ایدوب تحفظ
 واحترازدر بوخصالت ارباب حکم وفرمانک فضائلندندر
 هر کیمسه که زره حزمی لابس اوله سهام کید دشمندن امین اولور
 عاقل دور اندیش شر توهم ایتدیکی برامرک فی الحال تدارکنه
 اشتغال ایدر جاهل پرتشویش و رطه بلایه گرفتار اولینجه متنبه
 وآگاه اولمز * الحزم سوء الظن * بو معنایه در (بیت)

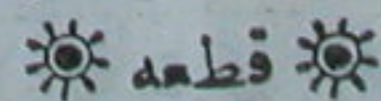
* بدنفس مباحش و بدکان باش * وزفتنه دهر در امان باش *
 (نثر) مال حزم بودر که ابنای زمانه نک دعوی صداقتنه اعتماد
 ایتیه و اخوان زورکارک مرافقت و موافقتی محتمل الوقوع اکلایوب ما
 فی الضمیرنه کیمسه بی مطلع قیلیمه که مفسدلر شرنندن امین وحاسدلر
 وقیعتندن خلاص اوله (مرویدر که ابراهیم امام صاحب الدعوه

ابو مسلمی خراسانه ارسال ایتد کده آخر وصبتی بو اولدیکه کلمه دعوت تمثبت بولسون و بومصالحک پیوسته حصول اولسون دیرسک بدکان اولدیغک کیمسه لری اهلاک و اعدامه اهتمام ایله که فائز نصاب مرام اوله سک نیجه کیمسه لر نصاب حزم دن بی نصاب اولغله غرقاب کرداب هلاک اولمشلردر تاریخ سلامیده مذکوردر که اسفار بن شرویه تسخیر خطه ری قصدیله سمنانه کلد کده ابو جعفر سمنانی بیم جانله قلعه به تحصن ایتمکن دیلی نام سردار بن عسکر بی کرانله فتح سمنانه نامزد ایدوب کند و اطراف ممالکی ضیبط و تسخیر کندی دیلی مدت مدیده اول حصن حصینی محاصره ایدوب فتح و تسخیری بیرون حیر امکان ایدیکی نمایان اولد قد به بالضروره وساطت مصلحین ایله طرح انداز اساس صالح اولدی ابو جعفر تمهید مقدمات صلح ایچون ترتیب ضیافت و دیلی بی دعوت ایلدی اول دخی رؤسای عسکر یله ابو جعفر ملاقی اولوب دفع وحشت ایتد کد نصره اسرار مملکتدن بعض امور مذاکره ایده لوم دیو خلوت ایتدردی ابو جعفر مرض نفریسه مبتلا اولغین حرکتی بی مجال ایدی فی الحال تیغ بی دریغ ایله قتل ایدوب اول حصن حصینی بو تقریبه قبضه تصرفه داخل ایلدی اگر ابو جعفر حازم و دور اندیش اولیدی ملاقاته رخصت و یرمزدی و دروغ دشمنه فریفته اولوب خلوت ایتدرمزدی ایلدی مرد خرد مند حازمه لازمدر که هر بار تیغ و انتباهی شعار و حزم و احتیاطی مدار کار ایلوب آسیب روز کردن مأمون الغائله اوقات گذار اوله (بیت)

* کسی که عاقبت اندیش و دور بین باشد *

* مقرر است که او خود همیشه باخبرست *

* ایتدی حزم و احتیاطی پیشه ار باب عقول *
 * انکیچون اولدیله همواره مقضی المرام *
 * کید دشمندن اولور آسوده صاحب حزم اولان *
 * التزام ایتسه مناسبتدر سلاطین کرام *
 ( ) اوتوزنجی باب شجاعت بیاننده در ( )

شجاعت امهات فضائل خصال حمیده دندر جن و تهوور بیثده بر قوت متوسطه در بر خورای * ان الله یحب الشجاع * اصحاب شجاعت عند الله محبوب و عند الناس مرغوبدر خبرده وارد اولمشدر که شجاع آدم لردن تبرک و تین و استدعای دعاء خیر ایدک که انلرک جناب رب العالمینه حسن ظنلری وارد بی جرأت اولنلرک هنکام چنکده اعتمادلری فراره و اصحاب شجاعتک الطاف پروردکاره در جناب رسالت پناه علیه افضل التحیه * رزقی تحت طلال رحمی * دیو نفس نفیسه لر ینک شجاعتمده اشارت پیورمشلردر خالد بن الولید حضرت لری پیوردیلر که جبان و بددل حمایت جانی فرارده تصوراید بو خیال باطلدر زیرایم و هر اس دشمنی دلیراید اکثری بدان و ترسندکان علف شمشیر اولور و دلیران و مبارزان و رطه تلفدن نجات بولور (بیت)

* جرأتی کن پیش مردان در نبرد * تا براید نامت از مردان مرد *
 (نثر) افراسیاب لشکرین تشجیع ایدوب دیر ایدیکه مویه حر یص اولک تا حیاتی تصور دن زیاده بوله سز هلاک حاضر اولک تا مالک سرمایه عزت و دولت اوله سز زیر علو شان ایکی نسنه ایله در یاد و ستکام زندگانی یانیک نام ایله ترک جهان فانی (حکایت)
 ملوک هر بدن بری دشمنله محاربه مراد ایتدی ارکان دولت دیدیلر که احوال جنک ایدیدن خالی دکلدن یا نصرت یا هریمت اگر قضا و قدر کسر و هریمت طرفزه واقع اولور ایسه سزی قنده تفحص

ایده لم جواب ویردیکه اکر فرار ایدرسم هر کیم بی جستجو اید
 رحمت رحماندن محروم اولسون لیکن خصم غالب اولور ایسه
 جسم میدان مردانده سم سمند مبارزانه تفحص ایدک مرویدر که
 اول جنکده تیغ و سناله رخنه زن جیش دشمن ایکن اتباعندن
 بری برکاسه آب کتوروب بر مقدار دفع حرارت ایدک دیوعرض
 ایلدی جواب ویردیکه اکر چه تاب آفتاب باعث عطش
 واضطراب اولمشدر اما تیغ ایدارم هنوز تشنه در الله ذوالجلال
 حقیچون تا اول خون اعدایله سیراب اولیه تسکین تاب عطش
 ودفع ناره حرارت ایتک احتمال یوقدر پس بو عزیمت صادق
 وشجاعت کماله سببی ایله منصور وهظفر اولوب علی حسب
 المرام اخذ انتقام ایلدی (بیت)

* هر کجا عزم جهانگیرش کران کردد رکاب *
 * فتح ونصرت راید آنجانب سبک کردد عنان *
 (نثر) اسکندر ذوالقرنین حضرتلری یورمشلردر که پادشاه
 دلیر لشکر دشمنک مقصدارین تفحص ایلوب مکائن سوال ایدر
 و بزر جهر یورمشدر که شجاعت قوت دلدن عبارتدر قوت
 دست اکا تا بعدر (بیت)

* آدمی راقوت دست از دست * هر که اورا ذل قوی بازو قوی *
 (حکایت) یعقوب لیث هنوز مسند آرای سریر سلطنت دکل
 ایکن سجستان جوانلردن بر جماعتله طرح انداز صحبت اولوب
 لطائف و ظرائفدن مصاحبت ایدرلر ایدی بری دیدیکه الطاف
 البسه خطایا واطلسدر و آخری دیدیکه تاجلرک ظریفی رومی
 طاقیه در وبری دخی ادا ایلدیکه منازلک انزه واحسنی کل وریحان
 ایله مملو بستانلردر و آخری تقریر ایلدیکه مشرو باتدن خیر صافی
 طبیعته موافقدر وبری دخی بویله کوستردیکه سایه بید راحت

افزادر وبری دخی بو وجهله فتح کلام ایلدیکه سازلرده آوازعود
 ساز کاردر و آخری بیان ایلدیکه ندیم اولمغه خوب صورت وزیبا
 سیرت اولوق لازمدر چون نوبت تکلم یعقوبه کلدی یوردیکه
 انفس البسه زرهدر وتاجلرک احسنی مغفردر منازلک افضلی جای
 حرب ومعرکه در مشرو بانک زیباسی خون دشمناندر سایه لک
 اعلاسی سایه نیزه وتبردر و آواز لک الطیفی جوش خروش اتلر
 صهییلدر وندیملرک اعزری واکرمی مبارزان جنک و پرخاشدر
 ☀️ قطعه ☀️

* کل وریحان ماتبعست وختچر * بکار ماناید نرکس وآس *
 * شراب ماست خون دشمن ماست * اساس کله او بهترین کاس *
 (نثر) یعقوب بو کلمات غیرت انجام ایله عاقبت مقضی المرام اولدی
 نصایح الملوک نام کتابنده مرقومدر که هر پیر که عقل وخردی
 اولیه بر چشمه یه بکزر که صوبی اولیه واول جوانکه ادبی اولیه
 بر بوستانه بکزر که کل وریحانی اولیه واول درویشکه معرفتی
 اولیه بر دیده یه بکزر که نوری اولیه واول عالم که تقوایی اولیه
 بر فرس کبیر که لجامی اولیه واول توانکر که احسانی اولیه
 بر شجر کبیر که میوه سی اولیه واول صاحب جهان که حیاسی
 اولیه بر طعام کبیر که نمکی اولیه واول صاحب دولت جهانگیر که
 شجاعتی اولیه اول باز رکان کبیر که سرمایه سی اولیه (حکایت)
 اسکندر ذوالقرنین تسخیر اقالیم ربع مسکونه کمر بسته عزیمت
 اولدقده ارسطو حکیمه ایتدی بو طریق شرف رفیقده احباب
 واعدایله نه کونه معامله مناسبدر حکیم ایتدی ای شهر یار جهانگیر
 وای پادشاه صائب تدبیر ممکن اولدقده دشمن انگیر اوله دوستانی
 تحقیر وذلایل ایله و دشمنه استمالت ویر که دوست اوله دوستکه عزت
 وحرمت ایله که محبتی زیاده قیله کبیر دشمندن امین اوله اقل قلیل

ایسه ده این الکلام اول درشت کلام اوله بر امر که تازیانه ایله حاصل اوله شمشیره می اجعت ایتمه اسکندر ایتدی دشمنله محاربه به اقتضا ایتدکده نیجه حرکت لازمدر حکیم ایتدی اگر سن محاربه به مکر بسته شمشیر اولورسک اون شرطی رعایت لازمدر اول جنکدن غرضک اکتساب خیر و طلب دین و رضاء رب العالمین و رفع ظلم و فساد مفسدین اوله (ایکنجی فتح و نصرتی عون و فضل خدادن درخواست ایدوب خیرات و صدقاته جلب خواطر عباد اللهه سعی و دقت و زهد و صلاح ایله موصوف کپسه لردن استجاب خیر دعایه همت ایله (اوجنجی شرائط حزمی مرعی و کیفیت احوال اعدایه تحصیل اطلاع مجده و ساعی اول (در دنجی لشکری یکدل و یکن زبان ایله که اتفاق عساکر و اکابر باعث نصرت و ظفر در (بشنجی عسکری مواعید لطفله خوشحال و مقضی الامال ایله (التنجی بالنفس مباشر حرب اوله (یدنجی شجاع و بهادر و حیل جنکه قادر کپسه بی سردار ایله که صبت صدمت شجاعت و اوازه رأی و صلاحی رعب انداز قلوب و خواطر اوله (سکرنجی هنگام حریده مبارزت و شجاعتله اقرانندن ممتاز اولنلری ثنا و محمدمت و عواطف و مر حمله سر بلند و سرافراز ایله که ساره باعث عبرت و موجب جرأت اوله (طقوزنجی ایام محاربه به ده غفلت و تهاوندن احتراز ایله که نیجه کپسه لظفر یاب اولمشیکن غفلت سببی ایله مغلوب و منهزم اولمشلردر (اوننجی لشکر دشمن مغلوب اولوب فرار ایتدکده سرعت و شتاب ایدوب تعقیب ایتمه و اگر خصم سنکله محاربه به کاورسه طاقت و مقاومت یاممکن یا متعذر در بهر تقدیر هم امکان انواع تدبیر ایله دشمنی محل عداوتدن انصرافه سعی ایله اگر جنک ضروری اولورسه مذکور وجه اوزره شرائط جهاده اجتهاد ایله مکر مقاومت حیر امکاندن

بیرون ایسه احتیاط ایدوب جاسوسان کار گذار استخدام ایله وسد ثغور و استحکام قلاع و بذل اموال و توفیر ذخایر و عساکره اهتمام و اعمال افکار طریق خدع و مکایده تشمیر ساق اقدام ایله و دشمن که صلحه رغبت ایلیه اصلاح و عناد و ستیز ایتوب مساعده ایله که طالب صلح البته منصور و مظفر و ج و عناد ایدن غالباً مقهور و مدمر اولور اسکندر بو کلمات حکمت نکاتی دستور العمل قواعد جهات کبری ایدوب ربع مسکونی داخل قبضه تصرف ایلدی چونکه صفت شجاعت بهترین فضائل خصال حمیده ایدیکی ادله و براهین ایله قطعی الثبوتدر بو اثر مختصرده مجموع محسناتن درج و تضمین باعث اطمناب اولغین طی اولنوب بو مقدار ایله اکتفا اولندی * قطعه * انکه بار از سر ناز و تنعم میکشد * کرد کارش در جهان سردار و سر و میکند * پادشاهی در چن دادند کل راز انکه کل * با وجود نازکی از خار پسترمیکند *
 ❀ قطعه ❀

- * شجاعت زیب اخلاق حسان پادشاهاندر *
- * بو خصلتدر اولان هب باعث اجلال و استعلا *
- * شجاعت رسمن اجرا ایده لی شاه ظفر یاور *
- * زهین انقیاده سر فرو ایتدکده در اعدا *
- (❀) اوتوزرنجی باب غیرت بیانده در (❀)
- غیرت ایکی نوعدر غیرت دینییه و غیرت دنیوییه در غیرت دینییه امر معروف و نهی عن المنکر تمشپتنده سعی بلیغ ایتدکدر دست و زبانله امکان اولورسه قلبا انکار ایلیه
- ❀ قطعه ❀ نهی منکر بدست باید کرد * و رب سر نمیشود
- این کار * بزبان منع کن و رنتوان * در دل خویش میکنی انکار (نثر) بر کپسه نک که غیرتی برای تقویت

شرع مبین غرض وریا و دواعی نفس و هوادان امین اوله البته
اقوالی قلوبه تاثیر ایدر (بیت)
* سخن که انز غرض پاک و از طمع خالیست *
* اگر بسنک بکویی در او اثر دارد (حکایت)
شیخ ابو الحسن نوری قدس الله سره العزیز حضرت تلمینک نهی
منکر عادت مستمره لری ایدی برکون دجله کنارنده برزورق کوردی
ایچنده او توز عدد خم وضع اولمش و او زر زینه لطیف اسمی
یازمش شیخ متعجب اولوب سوال ایتدی ملاح خلیفه نك خریدر
دیدي شیخ بی اختیار انده کی دسته چوپله جه سن شکست
ایلدی شحنة بغداد خبردار اولوب شیخی اخذ و حضور خلیفه یه
احضار ایلدی معتضد خلیفه غایت جبار و ستمکار ایدی کمال
خشم و تهور ایله خطاب ایدوب سن کپسک که بو وضع کستاخی یه
جسارت ایتدک دیدی شیخ ایتدی مخدسم کیمک امر یله احنساب
ایدرسک دیدی ایتدی خدا ورسول امر یله کیمک اذنبه کسر
ایتدک دیدی سکا و رعیت که مرجه کسر ایتدم دیدی بکانه وجهله
مرجه تدر دیدی بر منکرک دفع و ازاله سنده تقصیر ایتشیدک بن منع
ایدوب سنی عذاب عقبی دن خلاصه وسیله اولدم و بر خوای
* الناس علی دین ملوکهم * رعایا دخی فسق و فساده مباشر اولوب
وزر و وبالی هم سکا وهم انلره عائد اولوردی اکابناء جهله کزی
صیانت ایتدم دیدی معتضد خلیفه بو احوال غیرت مالدن متأثر
اولوب بکا ایتدی من بعد سنی کپسه منع ایتسون هر منکر که
کوررسک دفع ایله دیو دستور و پردی غیرت دینییه ریب ریادن
مصون اولیحق بویله تاثیر ایدر (نظم)
* ان یکی با پیر خود گفتا که من * نهی منکر میکنم اندر زمن *
* لیک می رسم که از اهل حسد * آفتی در روز کار من رسد *

گفت

* گفت اگر ان کار بهر حق کنی * از بلاهای دو عالم ایمنی (نثر)
غیرت دنیویه اوچ قسمدر (اول اقران و امثال میاننده جاریدر
هر کس دیرلر که جاه و دولت و قدر و شوکتله اقرانیدن متفوق
و ممتاز اوله بو خصالت ارباب هم خصائصندندر هر کپسه که
عالی همت اوله البته صاحب غیرت اولور ظهور غیرت و وفور حیث
ایله امور و مهماتی علی وفق المرام تمشیت و نظام بولور (بیت)
* چنین گفت ان مردی دار بخت * که از غیرت آید بکف تاج و تخت *
(ایکنجی کشبک کندینه مخصوص اولان غیرتدر یعنی اولاد و عیال
و اتباعن شرعا و عرفا حفظی مقتضی اولان اموره مطیع و منقاد
و عفت و عصمت و ترک معصیته معتاد و نا محرم و بد اخلاق
اولنلردن تحذیر و ابعاد ایتدکدر) او چنجی بین الناس مشهور اولان
غیرتدر که کندی عرضنی نیجه صیانت ایدر ایسه ساری دخی
او یلجه حیث و عیوب ناسی ستر و اخفاده همت ایلیه کمال غیرت
بر کپسه کندویه التجا ایتدکده وقایه و جایه سنده صرف قدرت
ایتدکدر بو عادت حسنه قبائل عرب و ولایت حجازده جاریدر نوع
آدمی دکل و حوش و طپوردنکه خیمه لینه پناه ایده و مرعای بینه
التجا ایدوب آشیا نسااز اوله حفظ و جایه سنده مبالغه ایدرلر گاه
اولور که افراط غیرت و حیثلرندن بر جزئی خصوص ایچون محاربه
و قتاله جسارت ایدرلر (حکایت) بهرام کور پد ری یزد جرد امر یله
دیار عربده نعمان بن منذرک تریبه سنده ایکن برکون شکار کا هد
بر آهویه قصد ایلدی آهوییم جانله کریزان اولوب قبیصه نام
عربک خیمه سنه دوشوب بهرام نزد خیمه یه کلوب شکارم و پردیو
ابرام ایتدی قبیصه بهرامی بلز ایدی ایتدی یا خیال یا صبیح الجمال
مروت ایله بو آهودن فارغ اول مادامکه داخل خیمه حیثیم
اولشدر و یرمک احتمال یوقدر نهایت بنی قتل ایدرسک بو تقدیرجه

عشار و قبائل قانمی هدر ایتمزلر قتال عظیمه سبب اولورسک
 مرادک عوض ایسه طویله تملکمه مر بوط اولان اسپان طریق
 زادک جمله سن اخذ ایله حلال اولسون بهرام عربک کمال غیرت
 وحیننی تحسین ایدوب دوندی کتدی وقتاکه جالس سر بر
 سلطنت اولدی قیصه بی کتوروب نائل رتبه وزارت ایتدی
 بومناسبتله قیصه بین العرب بحیرالغزلان لقبیله شهرت شعار
 اولدی (بیت)

* زغیرت بدست آورد نام ونک *

* زغیرت مراد خود آید بچنک *

☀ رباعی ☀

* غیرت که همیشه پیشه مرداندر * بی غیرت اولان همیشه بیکساندر *

* شیرازه نظام چون غیرتدر * مجزومدر که لازم شاهاندر *

(۱۱) اوتوز ایکنجی باب سیاست بیاننده در (۱۱)

سیاست ایکی نوعدر بری نفسک سیاستی و بری غیرک سیاستی
 نفسک سیاستی اخلاق ذمیه بی رفع و اخلاق حمیده بی کسبله اولور
 غیرک سیاستی سی الاحوال و قبیح الاعمال اولنلری تهدید و تخویف
 و حمیدانحصال و مستحسن الافعال اولنلری تکریم و تلطیف ایله
 اولور اکنساب علوشان اعمال قواعد سیاسته وابسته و امور
 شریعت ضابطه سیاستله منسخته در سیاست ملک مقوی
 ارکان شریعتدر و شریعت مروج نظام مملکتدر مدار کار عالم
 و نظام احوال بنی آدمی ضبط سیاسته منوطدر
 (آفة ال ریاسة ضعف السياسة) بیت

* از سیاست نظام یابد ملک * بی سیاست خلل پذیر بود *
 (حکایت) تمغاج خانکه بزرگترین سلاطین کزیندر بنای سطلنتین
 معمار سیاستله معهور و عرصه پهنای مملکتین انوار معدنله پرنور

ایتمشیدی برکون زمرة قلاشاندن بری امنیه احسانله بردسته کل
 کتوردی تمغاج خان سوال ایتدی که بو کوللاری قنده بولدک
 باغباندمی خرید ایتدک جواب ویردی که بودیارده کل بی قیمت
 واعتباردر صاملز برکولشندن باد هوا آلدیم خان فکر ایتدی که بی
 اجازت کاشنه کیرن بی منت باغدندنخی میوه دیرر و کیدرک نقب
 بیوته جسارت و اموال انامه ایصال خسارت ایدر پس مقابله
 احسانده قطع ید فرمان پیوردی ارکان دولت شفاعتیه قطع
 انکشت ایله اکتفا اولندی و مرویدر که هر مزین نوشروان
 عادلک رکابداری بی دستور بر باغدندن برخوشه انکور آلمش ایدی
 باغبان عنان اسبن گرفت ایدوب یا بنی ارضا ایله یا پادشاهه شکوا
 ایدرم دیدی رکابداری بیم سیاست سلطانیدن هزار دینار و یروب
 ارضا ایلدی حکما سلطنتی نهاله سیاستی زلاله تشبیه ایتمشدر
 مادامکه بیخ درخت سلطنت آب سیاستله سیراب اولیه ثمره امن
 و امان حاصل اولماز مستوجب سیاست اول طائفه در که آزار
 پیشه و بداندیشه اونوب مار و کزدم کی خواص و عوامی آزار
 واضراردن خالی اولیه سلاطیندن بری زمرة آدمیاندن سیاستی
 مقتضی کپلدر دیرر حکمیدن سوال ایلدی جواب ویردی که آدم
 مستحق سیاست اولمز لایق سیاست سباع و هوام مقوله سی عوام
 بد فرجامدر زیرا مخلوق خدا ایکی فرقه در بری خیر محض و محض
 خیر در که ملائکه کرامدر فرقه آخری شر محض و محض
 شر در که سباع و هوامدر پس زمرة آدمیاندن انلر که ملاک
 خصالت و نیکو سیرت اوله افضل نوع انساندر آسبب سیاستدن
 مصون الساحه در وانلر که بد طبیعت و سباع طینت اوله
 * کالانعام بل هم اضل * وصف شانلر بدر مستحق تأدیب و سیاست
 بو فرقه صاحب القباچه در (بیت) کسی کاویدشه کرد آزار

مردم * بمعنی بد ترست از مار و کژدم * (نثر) خسرو پرویز حکمادان
سؤال ابتدیکه طبقات ناسیدن شایسته سیاست کبدر ابتدایر
خلایق بش طبقه در (اول) انلردر که کند و ذاتلرنده خیر و آثار
خیرلری سائر ساریندر خلق انلردن همیشه انتفاع ایدرلر اول
طائفه به التفات اولمقی کرک (ایکنجی اگر چه کند و ذاتلرنده خیر
اما خیرلری آخره تعدیه ایتمز بوزمره دخی تطیب و تکمیل خیره
ترغیب اولمقی کرک (اوچنجی متوسط الاحوال اولنلردر انلردن
خیر و شر ظهور ایلمز اول فرقه دخی طریق خیره سوق و پادیه
شردن تخویف و تحذیر اولمقی کرک (دوردنجی انلردر که کند و
ذاتلرنده بد اما کیمسه بی آزرده ایتمزل انلرتذلیل و تحقیر اولمقی کرک که
ترک افعال فبیحه ایده لر) بشنجی اول کیمسه لر در که هم کندولری
بدافعال وهم خلق آسبب و کزند و شر لزند مضطرب الاحوال
انلر وعد و وعید ایله تهدید و تشدید اولمقی کرک در که سائره موجب
غیرت اوله میزان سیاست بومقوله ارازل بد طینت ایچون
موضوعه در (بیت) آتشی را که خلق از و سوزند * جز باستین علاج
نتوان کرد * (نثر) فوائد سیاستک منافع جلیله سندن بری بودر که
عرصه عالم غبار فساد و فتنه دن پاک و اشرار و اشقیبا متواری
کنخ مغاک اولور بو تقریبه عامه عالم امن و زفاه مالا کلام
واحوال مملکت رونق تام و حسن نظام بولور (بیت)
اگر سلطان نفرماید سیاست * نه دولت رابقا ماند نه دین را *
(قطعه *)
* نفس کیم مجرم اوله اگا سیاست بسدر *
* زهد و پرهیز و عبادات ایله گاه و نگاه *
* اولکه بد خلقت اوله مرتبه جریمه کوره *
* لائق اولدر ایده ترتیب جزا شاهنشاه *

(۱۱) اتوز اوچنجی باب تبیظ و حیرت بیاننده در (۱۱)
تبیظ و حیرت کشی مصالحندن بیدار و آگاه او اوب هر احواله
تحصیل و قوف ایتمکدر شرط معظم و ظابطه ملتزمی اولدر که
والیان خطه سلطنت و حامیان حوزیه مملکت بی برهان باهر
و بی بینة ظاهر بر حکمی امضا و بی تأمل امان و بی تدبیر ایقان
بر فرمانی اجرا ایتمه تمسبت امور مصالح جمهورده بردباری شعار
ایدوب طریق سرعت و شتابه کتمه و بر امرک غوره و اصل اولمدین
مجرد ظن و کان ایله بر بی گناه ترتیب جزا روا کورمیه (بیت) مکن
کسر اباندک ظن باطل * عقوبت تا پشیمان نیارد * (حکایت) قباد
شاه ایامنده بر کیمسه بر مقدار آرام ایچون برو برانه به کیردی بر مقتول
آدم کوروب کمال خوف و دهشتندن دمبسته و لال و متحیر الاحوال
قالدی بو حاله مقارن شکنه شهر اول محله کلوب کیفیت مشاهده
ایدیچک اول بیچاره بی قاتلدر دیو دست و کردن بسته حضور
هما یونه احضار ایلدی پادشاه خطاب عتاب ایدوب امر
ایله تفحص احوال ایتمکده اول شخص بی نوا اما اجرای علی
ماجرای عرض وانها ایدوب بو بکا محض افترا در مجرد ظن
و کمانله ترتیب مغایر فرمان خدادر * ان الظن لا یغنی من الحق
شبتا * نص کریمنی مؤید مدعادر دیو فریاد ایلدی پادشاه
توجیه سامعه و نگاه ایتمیوب بردار اوله سن امر ایلدی اول
نا توان رسن بر کردن ردیف مطیبه جلادی امان اولوب پای
داره کبدر ایکن بر جوان حضور هما یونه کلوب ابتدی
پادشاهم اول مقتول قدیمی دشمن جانم اولمغه له رخصت بولوب
قتل و اول و برانه به وضع ایتمشیدم قاتل بنم و اول بیچاره
بی گاهدر فرمان من له الامر و الاحساندر پادشاه بوا مره حیران
و ابتدکی تعجیله پشیمان اولوب من بعد ظن و کانله بر امره اقدام

ایتمامک اوزره ایمان فراوان ایدوب ایکیسنده بشارت عفو ایلدی
 واحسان وشادان ایتدی (بیت) سیاستی بکمان رسم معدلت
 نبود* که تایقین نشود خود کس نباید ریخت* (نثر) پس معلوم
 اولدیکه تیقظ وخبرت هر امری تدقیق و تحقیق ایدوب غور نه
 واصل و کهنه واقف اولدیقه شروع ایتماکدر (بیت)
 هر حکم که از سر یقین است* آرایش ملک وزیب دین است*
 (نثر) بوخصلت ستوده جمله دن زیاده سلاطین عظام و حکام
 ذوی الاحترامه لازمدر که کمال تیقظ ایله حقایق احوال مملکت
 ودقایق امور دولته تحصیل وقوف واطلاع ایدوب بنیان سلطنتده
 آثار خلل مشاهد اولندقدده دست تدارک و همتله تعمیر و ترمیم
 و معمار عدل و سیاستله تکمیل و تنمیه سهل و بسیر اوله نیجه لایالیده
 اطراف شهری کشت ایدوب احوال مملکتدن خبردار اولوردی
 منصور بیوررلر که اوچ کیمسه استقامت اوزره مباشر اعمال اوله
 نه جبر ایله رعایادن مال زیاده آله ونه اهمال سببی ایله رعایا ذمتده
 مالی قاله (ایکنجی اول وزیر عاقله که غرض وحرص و آزدن بری
 اولوب برنج شرعی احقاق حقوق واجرای احکامداهتمام قبله
) اوچنجی اول مرد خیر خواه وصاحب انباه که بونلرک احوالی
 حقیقتی اوزره هر بار بکا عرض واعلام ایلینه (عمده سلاطین
 کرامدن ارد شیر بایک احوال مملکتدن بر مرتبه خیر و آگاه ایدیکه
 وزدا وارگان دولت هر کیمه خانه لرنده نه کاره اشتغال ونه کونه
 قبل وقال ایلمش لرایسه صباح علی وقوعه کندولره تقریر ایدردی
 انلر بو صورتده متعجب اولوب ملک خبر ویرردیرلر ایدی مع هذا اخبار
 کاشتکان ایله واقف سر اظر ظمار اولور ایدی حکما پیورمشلردر که
 سبب غفلت ملوک اوچ نسنه در (اول شهرت و متابعت
 هوای بد فرما در) ایکنجی حرص و طمع وار زوی جمع مال و حب

دنیا در (اوچنجی ادمان شراب و میل ملاحیدر که موجب
 ندامت دنیا و باعث فضاحت عفتی در شایسته شان سلاطین
 معدلت آیین اولدر که اوصاف مزبوره ایله اتصافدن استکفاف
 ایدوب امور عظامه بنفسه تحصیل وقوف وشعور ایده که ملکی معبود
 وسعی مشکور اوله (حکایت) پادشاه خوارزم بر مرتبه صاحب
 تیقظ وخبرت ایدیکه زمان دولتده بر کیمسه دن آثار ظلم صدور
 و براحدار تکاب فسق و فجور ایده مزیدی انجیق وزرادن بری نهانی
 بعض معاصی و آثامه مرتکب ایدی شاه بانابه بو حالدن آگاه اولوب
 مراد ایدیکه عیب بندن انی خبردار ایده اظهاری ایدیکه صورتده
 آب روی ریزان اولمق نمایان ایدی کسر عرضی جائز کوردیوب
 بر کون وزیر مزبوره فرمان ایدیکه بر مرغ اسیرمکه منقاری سرخ
 و پرو بالی سیاه وسفید اوله وزیر اوج کون استمهال ایدوب اول نوع
 مرغ طلبیله سور شهر و اطراف دشتی کشت ایدی تحصیل
 ایده مدی بالاخره مایوس اولوب اعتذار کان حضور همایونه
 کلدی پادشاه ایدی وزیر مملکتک بر مرغ تدارکنه قادر اوله مدک
 نیجه احوال عالمه وقوف ادعا ایدر سک حالا فلان محله ده
 فلان خانه ده اول نوع درت عدد مرغ بر قفس زرینده
 موجود در کراتله منظور و مشهودم اولمشدر پس وزیر
 طشره چیقوب اول نشان ایله مرغلری بولوب حضور همایونه
 کتوردی پادشاه بیوردیکه ارباب حکومت احوال مملکتدن
 خبردار بویله اولمق کر کدر وزیر بو تیقظ وخبرتدن متعجب اولوب
 فکر ایدیکه بر پادشاهک که کوچه شهر و بازار بو مرتبه معلومی
 اوله بنم بو عیبوم تحصیل وقوف ایتمک مقرر در دیوب در حال
 جمیع معاصی و آثامدن توبه واستغفار ایدوب مسند استقامتده کمال
 تیقظ و انباهله ثابت و برقرار اولدی (بیت)

* جودر عهده تست عالم تمام * مشو غافل از کار خود والسلام *

☀️ قطعه ☀️

* منیظ كرك ملوك كرام * كاوله مال جهان قرین رفاه *

* موبو هر اموره واقفدر * یاد شاه جهان بحمد الله *

* سایه دولتن جناب خدا * ایده همواره بندگانه پناه *

(۱۱) اوتوز درد بچی باب فراست بیاننده در (۱۱)

فراست حکومت و ایالتك شرائط کلیه سندن در از باب شعور و انبیا هه خصوصاً اصحاب حکومت و جاهه زیب و ارایش و سبب زرفه و اسایشدر و اجبدر که سوابق و لواحق و حوادث و وقایعه دیده فراستله نگاه افکن تدقیق اولوب واضح و آشکاره ایسه مقتضای شرع قویله عمل و اگر خفی و ستیرایسه انوار فراستله تنویر ایدهل فراست ایکی نوعدر بری فراست شرعی و بری فراست حکمی فراست شرعی اندن عبارتدر که واسطه تزکیه نفس و تصفیة قلب ایله حجاب غفلت عین بصیرتدن رفع اولوب نور ایقانله مشاهده اوله تا که توجیه نظر ابتدیکی احواله بادی امرده تحصیل و قوف و شعور ایلیه (مرویدر که امام شافعی و امام محمد رحهما الله تعالی برکون حرم شریفده بر کیمسه کوروب امام شافعی حضرت تلمی پیوردیلر که پوششخص آهنکرا اولق فهم اولنور امام محمد حضرت تلمی پیوردیکه نجار اولق کورینور پس اول شخصه حرفتن سوال ابتدیلر جواب ویردیکه آهنکر ایدم حالا نجارم ایکی دولتینک صحت فراستلمی متین اولدی (بیت)

* هر دل منظر نظر کبر یا بود * پیوسته جلوه گاه کمال فراستست *

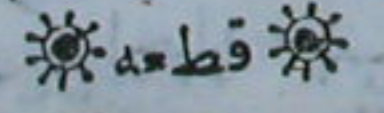
(حکایت) خواجه عبد الخالق عجدوانی رحمه اللهک مجلس شریفنه زی درویشاننده بر شخص خرقه پوش کلوب * اتقوا فراسه المؤمن فانه ينظر بنور الله * حدیث شریفنک سری ندر

دیوسؤال ایلدی جناب خواجه پیوردیکه سری سن میان بندک اولان زناری قطع ایدوب ایمان کتورمکدر درویش دامن انکاره تشبیه ایتدیکه حضرت عزیزاعاده تلقین ایمان ایدوب الحاح ایلدی عاقبت انصاف و اعتراف ایدوب شرفیافته دولت اسلام اولدی (بیت) ضمیریکه اوروشنست از غبار * شود سرعربی در او آشکار * (نثر) فراست حکمی اکثری تجربه ایله معلوم اولور و هیأت و اشکال دن استدلال اولنور نوشروان اغلب احیاینده فراست نامه حکمایله اجرای فرمان و تنفیذ احکام ایدردی برکون برقصیر القامه کیمسه کلوب بر کیمسه دن شکایت ایلدی نوشروان بر مقتضای علم فراست ظلم سندن مأمولدر زیر اقد و قامت و قیافتک انواع مظالمه حمولدر دیدکده اول شخص پادشاهم خصم بندن کوتاهدر دیدی نوشروان تبسم ایدوب احقاق حق ایلدی مرشد صمدانی سید علی همدانی قدس الله سره ذخیره الملوك نام کابنده باب دلائل الفراستده نکاشته پیوردقلمی اقوال دستور العمل ثقات علما و لغین سلاک تحریره کشیده قیلندی پیورمشلردر که بوزک لونی زیاده بیاض اولوب چشم کبود اولق خصوصاً کوسج و عریض الجبهه اوله قلت دیانت و ضعف عقله دلالت ایدر موی درشت و میگون صحت دماغ و شجاعته دلالت ایدر موی نرم برودت دماغ و جنبه دلالت ایدر کتف و گردنده موی بسیار اولسه جرات و حیاقتده دلیلدر شکم و سینه پر موی اولسه قلت فهمده دلیلدر موی زرد افراط خشم و کبر و غروره دلیلدر موی سیاه کمال عقل و ادراک و عفته دلالتدر اگر قرال ایسه اعتدال صفات و حسن اخلاقه علامتدر عریض الجبهه اولان کیمسه اکثری لفاق اولور اعتدال جبهه نشانه صدق و معرفتدر اذن کبر نشانه جهل و حیاقتدر اذن صغیر علامت خیانتدر اذن معتدل علامت

اعتدال طبع و حسن خلقتدر ابروی بزرگ بسیار موی علامت
 خشونت طبیعتدر ابروی سیاه معتدل نشانه عقل و فهم و استقامتدر
 چشم نبود و بزرگ تیرا نظر نشانه حسد و شقاوت طبیعتدر قلت
 حرکت چشم نشانه نادانی و سوء خلقتدر سرعت حرکت چشم
 نشانه حيله و خديعتدر سرخی چشم نشانه شجاعتدر چشم
 سیاه و معتدل نشانه هوشیاری و فراستدر بینی باریک نشانه
 ملاعتدر بینی بزرگ نشانه قوت شهوتدر اعتدال بینی نشانه فهم
 و فطانتدر دهن فراخ نشانه شجاعت و جراتدر اعتدال لب
 نشانه زکاوتدر رخسار پرکوشت نشانه جهل و قبیح سیرتدر
 رخسار زار و زرد نشانه علت و سقامتدر رخسار معتدل نشانه
 اعتدال و آدمیتدر آواز بلند نشانه شجاعت و قوتدر آواز باریک
 نشانه بدگمانی و تهمتدر آواز معتدل نشانه حسن کفایتدر تکلمده
 وقار نشانه فضیلتدر اثناء تکلمده تحریک ید نشانه فطانت
 و بصیرتدر کردن کوتاه نشانه مکر و خیانتدر کردن دراز و باریک
 نشانه خوف و خیانتدر کردن معتدل نشانه عدل و صداقتدر شکم
 بزرگ نشانه حق و جهاالتدر شکم معتدل نشانه اعتدال و لطافتدر
 کتف عریض نشانه قوت و خفتدر نزاری کتفین نشانه قبح
 طبیعتدر اعتدال ساق نشانه اعتدال خلقتدر علامت مذکور
 احوال خلقی تفرس ایچون کافیدر مختار صاحب ذخیره بودر که
 بعینه نقل اولندی بوعلامتدر عوام ناسدن تهذیب اخلاق و تبدیل
 اوصاف ایتمیوب صفت سبعی و بهیچده قالمش رتبه انسانیه رسیده
 اولمالمش کپسهلر حقننده موضوعدر امار ریاضت و تلقین مشایخ
 و تقویت علما و اطلاع اخبار و آثار قدما سببی ایله اصلاح حال
 و تبدیل افعال ایتمیوب حقننده علامت مذکور نك مدخلی یوقدر محضا
 بوعلامتدر بعضی و یا اکثری بر کپسهده موجود اولسه سعی

وکوشش ایله تهذیب اخلاق ایدوب مرتبه انسانیه واصل
 اولدقدنصکره مجرد اول علامتدر انک شرارت نفس و اسامت
 حالنه دلالات ایتمز حکماء یونانیان اخبارنده وارد اولمشدر که
 افلاطون الهی برکوه بلند اوزرنده مسکن اتخاذا ایتمشیدی برای
 آمدشد بر طریق صعب المروره منحصرا ایدی سر راهده برنقاش
 تعیین ایتمشیدیکه طالب صحبت اولان کپسهلرک صورتلرین تصویر
 ایدوب حکمه عرض ایدردی اناردخی اول تصویره دیده فراستله
 نظر انداز تدقیق و تأمل اولوب دلائل هیئات و اشکالندن شایسته
 صحبت ایدیکی نمایان اولور ایسه التفات ایدرلردی و الاشر فیافته
 صحبتلری اولوق عدیم الامکان ایدی برکون دخی بر کپسه کلوب
 وجه مشروح اوزره تصویری عرض اولندقدله لائق صحبت دکلدر
 دیو ملاقاتندن اعراض و استسکاف ایتمیلر اول شخص ارسال
 بیغام ایتمیدیکه جناب حکیم حکمت مابک من جهة الفراسه استدلال
 ایتملرکری اخلاق و اوصافی مواظبت ریاضت ایله تبدیل و خصائل
 حمیده تحصیل ایتمشمدر افلاطون بو کلام حکمت انجامی استماع
 ایتمدکده تصدیق ایدوب داخل صحبت و مظهر التفات و تربیت
 ایلدی بوندن معلوم اولدیکه پیوسته احکام فراستله استدلال
 اولتمیوب ذهن سلیم و طبع مستقیم دخی تصرف اولنوق کرکدر که
 بر خروای ارباب الدول ملهمون فیض الهام الهی ایله استظهار اولنه

- * بادل پاک اهل دولت و دین * فیض الهام میرسد ز خدا *
- * درره حق غلط نخواهد کرد * هر که نور اوست رهمن *

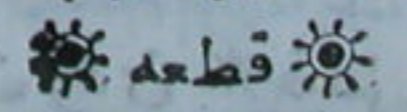
* بو فیض سرمدی به نائل اولمز هر کشتی انجوق *

* بو کاشانه به اولان شاه کزین داد کسزدر *

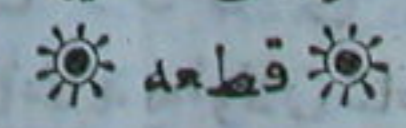

* زهی فیض خدا کیم پادشاه عالمک هر دم *
 * فراست نوری ایله خاطر پامی منوردر *
 (۱۱) اوتوز بشخی باب کتمان اسرار بیانده در (۱۱)

کتم اسرار افضل اخلاق حمیده واحسن افعال پسندیده در
 کتم اسرارده منعت بسیار و کشف اسرار اظهارده مضرت
 بیشماردر * استعینواعلی قضاء الخواج بالکتمان * بومدعای اثباته
 برهان واضح البیاندر مفرکات اثبات علیه افضل التحیات
 حضرت تری بعض سفرارده توریه بیوروب برلفظ ایله کوهرا فشان
 تعبیر اولورلر ایدیکه مستمع مطلع مزایا اوله مزیدی اکابر سلف دخی
 بو طریقه کتمشدر * استرذهبک و ذهابک و مذهبک * مضمونیه
 عمل ایشلدر (حکایت) اسکندر برقرینه کشف راز ایدوب
 کتم واخفاسی باینده مبالغه ایلدی بر خوای (کل سر جاوز الاثنین
 شاع) اول رازنهان آشکار و عیان اولدی اسکندر ایشیدوب
 اول شخصه ترتیب جزا مراد ایتد کده ارسطو ایتدی ای
 ملک بو امره رنجیده اوله که سرکی سن فاش ایلدک بر مهمی که سن
 اخفایه قادر اولیه سن آخر کیمسه نیجه وقایه ایدر حکما بیوره شلدر که
 مافی الضمیر آدمی ایدکن خالی دکدر یا نشان نعمت یا بیان محنت علی
 کلا التقدرین ستری لازمدر اگر و اهب نعمت ایسه اخفایده که
 چشم حسودان و آفت اهل طمع و طغیاندن امین اوله اگر نواب
 محنت ایسه کتمی واجبدر که احبابه سبب لال و اعدایه باعث
 شمانت اولیه

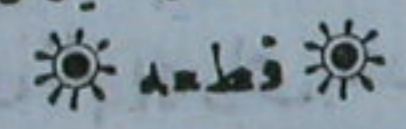

تاتوانی سر خود باکس مکوی * زانکه آن سر شادی آردیا لال
 کرغمی باشد شود دلها ملول * و ر بود شادی رسد عین الکمال
 پس درون خلوت اسرار خویش * هیچکس راره مده در هیچ حال
 قطعہ

* کتم اسرار ایلین مرد کزین * اولسه لایقدر قرین احترام *
 * عنجه کیم لب بسته اسراردر * زیب دستار ایلرانی خاص عام *
 (۱۲) اوتوز اوچنجی باب اهتمام فرصت بیانده در (۱۲)

اصحاب فطنت وار باب بصیرته ظاهر و هویدادر که اوقات
 زنده کانی سر ریع الزوالدر و ایام عمر عزیز برق خاطف مثالدر زمان
 ماضیه تی اعاده حیرامکاندن دور احوال آتیه و رای پرده غیبده
 مستوردر شایسته نظر اعتبار حالدر (عربیه) مافات مضی
 و ماسیا تیک فاین * مفاغتم الفرصة بین العدمین * (نثر)
 عمر نازنینک اول حانی غنیمت بیلوب آثار مکرمت و اجرای
 انهار مر حمله نام نیک و ذکر جمیل اکنسابنه اهتمام اولنه که
 عمر ثانی و حیات باقی ذکر خیر و نام نیکودن عبارتدر
 قطعہ

ای طالب خلود و بقای دوام عمر * باقی بذکر خیر بود نام آدمی
 هیچست قدر حشمت و مال و منال و جاه * چون عاقبت فناست
 سر انجام آدمی * (حکایت) ملو کدن برینک مجلسنده بر عزیزک
 فصاحت بیان و فضیلت و عرفان بر مرتبه تعریف و توصیف
 ایتدی لر که پادشاه ملاقاتنه رغبت ایدوب دعوت ایلدی اول عزیز
 حضور همایونه کلد کده بعد اداء مراسم التحیه جناب و اهب
 الامال پادشاهی هزار سال پیرایه بخش ایوان عز و اقبال ایلسون
 دیدی بو مقوله کلام مستحیل الاحتمالدر زبان فصحایه بایسته
 و جناب فضیلتیابه خود برو جهله شایسته دکدر دید کده
 اول عزیز دهن کشای تقریر اولوب بیوردیکه بقای مردم نه آنکه
 بو عمر قلیل ایله در دوام و خلود نام نیک و ذکر جمیل ایله در که
 بعد از وفات حیات دیگردر مرادم رقم نام خیر انجام لری صحیفه
 روز کارده باقی و پایدار اولسون دیمکدر (بیت)

* کسی گوشت بنام نیک مشهور * اگر چه مرد باشد زنده خوانند *
 (بیت) * دینه ده مرد نکونام هیچ اولز بجز *
 * مرد اولدر خلق آنی ایلو کله یاد اینز *
 (نثر) عاقل اولدر که حیات مستعار و اقبال روز کاره فریفته
 اولوب طریق مرویت و فتوتده ثابت و بردوام و میان مصالح
 معاش و معادی جمع ایدوب دنیاده نیک نام و عقبا ده نجسته
 فرجام اوله ملاک کیقباد علما و شعرا یه انعام و التفات ایدوب دوام
 نام و بقای ذکر خیر انجام بونلرک آثار و اشعار بدر دیو بیور زردی
 * قطعه *
 * کرنبودی نظم فردوسی چه دانستی کسی *
 * بزم کیکاوس و رزم زستم و اسفندیار *
 * کشت از نظم نظلمی نام بهرامی بلند *
 * شد ز شعری انوری اوصاف سنجر آشکار *
 (حکایت) سلطان محمود بر باغ غارم قرین و قصر داندشین بنیاد
 ایدوب پدرین ضیافت ایتدی اثنای مصاحبته بو باغ و قصرک
 نظیری کورلشمیدر دیو سوال ایتد کده پدری ایتدی ای نور
 دیدم اگر چه بواثر معتبر مسبق المثل ذکدر اما اثنای جنسکدن
 هر کس بوکا معادل بلکه دخی فاخر باغ و قصر احدائنه قادر در
 پادشاه آگاه اولدر که عمر نازنینی غنیمت ییلوب بو مقوله قرین
 الاندر اس اولان عمارت ترتیبی ایله تضییع اوقات ایلمیه نهال تربیت
 و احسانی بوستان امال علما و فضلا و حکما و شعرا یه غرس ایده که
 ازهار و اشجاری سردی زمستان و گرمی تابستانده حزان پذیر اولمیه
 (بیت) باغ عدالت ایجره شهامیوه کرم *
 * بر میوه لطیفدر اولور بتر دکل *
 * قطعه *

* آب زمین مملکت این دم بدست تست *
 * باغی بساز بر طرف جو بیاران *
 * یعنی نشان بدوات باقی که بردهد *
 * کین باغ عمرگاه بهارست و که حزان *
 * قطعه *
 * اغتنام فرصتی ادراک ایدن * اولدی عالمده همیشه مغتم *
 * آرزومند بقای نام اولان * ایتسون ارباب کالانه کرم *
 (بیت) اوتوزیدنجی باب رعایت حقوق بیاننده در (۱۱۱)
 رعایت حقوق عامه انامه امر لازم الادا خصوصاً ارباب دواته دین
 واجب القضا در طهارت ذات و اطافت صفات علونسب و سمو
 حسبه دلیل ظاهر و برهان با هر در حقوق نعم الهیه بی ادا نکره
 حقوق والدینی رعایت اهم مهمات دینه دندر * من رضی عنه
 والداه فانا عنه راض * پیور لمشدر خشنودی پدر و مادر دنیاده
 موجب دوات و سعادت و آخرتده سبب نجات و عافیتدر * و قضی
 ربک الاتعبدوا الا اياه و بالوالدین احسانا * آیت شریفه
 عظم شانی مشیتدر (حکایت) برسنه مالک بن دینار حضر تلری حج
 شریفه کتشدی وقفه عرفاتدن عودت ایتدی کیجه رو یاده
 کوردیکه ایکی فرشته سمدان نزول ایدوب بر پرینه جمله نک
 حجتی درجه قبوله قرین اولدیغنی تبشیر و احمد بن محمد بلخینک
 اول سعادتدن حرمانی تقریر ایتدی لر مالک بن دینار بیدار اولوب
 استقصای حال ایچون قافله اهل خراسانه واروب احمد بلخی
 خیمه سنه کیردی کوردیکه دست و کردن بسته پلاس پوش بر جوان
 صبیح الجمال و صاحب هوش معنوم و محزون اوتورمش بعد السلام
 ایتدی ای مالک اول حجتی قبول اولمیان عبد عاصی بنم که پدرم بندن
 آزرده اولمغله بو بلایه کرفزار اولدم مالک بن دینار بو گفتار و کردار دن

متعجب اولوب در حال داعیه استغفایله والدی خیمه سنه متوجه
اولدی کوردیکه کبار دولتدن بر پیر محشم سلام و یروب مصاحفه
ومصاحبند نصره احمد بلخی صد دین در میان ایلدی پیر اول
ناخلفدر راضی دکل دیوا عراض واستنکاف ایتدکده مالک دهن
کشای نیاز اولوب خواه ناخواه خشنود ایدوب مسرور القلب
ومجبور الخاطر مرده عفوایله احمد بلخی خیمه سنه متوجه اولدقده
کوردیکه حالت اولی کننیدن زائل اولمش استقیال ایدوب ایتدی
جزاک الله خیر الجزاء بمن همت وبرکت قدومک رهنما اولوب بنی
باده محنتدن خلاص ایلدی پدرم خشنود وحجم مبرور وکارم
مسعود اولدی دعای مادر دخی سریع الاجابه ایدیکی * الجنة
تحت اقدام الامهات * حدیث شریفده مضمردر (بیت)
* جنت که رضای مادر انست * اندر نه پای مادر انست (نثر)
اقربا وتعلقات رعایتی دخی جمله واجباتنددر خصوصاً صلوة
رحم سبب طول عمر ووسعت رزق ایدیکی مجرد حق سبحانه
وتعالی حضرت موسی علیه السلامه فرمان ایتدیکه اقر بابه
احسان ایله حاضر ایسه صلوة وعطا ایله غائب ایسه سلام ودعا
ایله غنی ایسه زیارت وثنا ایله حق استاد ومعلم دخی واجب الرعایه در
خدمت استاد سیرت اوتاد در اوتاد رجال الاهدن بر طائفه
علیه در که قوام عالم انلرک برکت وجود مسعودنه منوطدر رعایت
حقوق جار دخی واجباتدن ایدیکی احادیث و اخبار ایله ثابتدر
انلرک رعایتی اخلاص ومحبت ایله زیارت وتمشیت امور لرینه
صرف قدرتدر (حکایت) اغباردن بر آدمک بر درویش همسایه سی
وار ایدی پسری بر کون اول درویشک خانه سنه کلدی بونلر
تناول طعامه مشغول ایدیلر اول دخی میل ایدوب منتظر اولدی
حصه مند ایتدیلر کودک بو وضعه آزرده اولوب کریان کریان

خانه سنه کلدی البته اول طعامدن استرم دیو پدرنه ابرام والخاص
ایلدی اول دخی بالضروری پسرک مراعات خاطر ایچون
در خانه همجواره کلوب سرزنش وتوییح ایدرک ماجرای نقل
ایتدی درویش هزار شرم وحیا ایله ای خواجه نه انکه بز سنک
پسر کدن طعام دریغ اید یز انجیق سری واردر لطف ایله پرده
ناموسمزی هتک ایله اول طعام بزه حلال و پسر که حرام ایدی
دیددی خواجه سبحان الله طعام شریفده بر کپسه به حلال و آخره
حرام اوله مسمو عزم دکلدر دیدکده درویش ایتدی * فن اضطر
فی محمصة * آیت شریفی قراءت ایتدیکه حال اضطرارده
اکل میتة حلال اولور اوچ کوندر که عیال واطفالم روی طعام
دکل بوی نان استشمم ایتدیلر هر بری مرتبه هلاک قریب اولدی
ناچار بو کون فلان ویرانه ده بر مرده چار کوردم بر مقدار کوشنددن
آلوب طبخ ایلدم اکل ایتدیکم اول مطبوخ ایدی اکا بتاء پسرک
تشریک ایتدک خواجه بو کلام دهشت انجامی استماع ایدیچک
واویلا فردای قیامتده حال همسایه سؤالنده نه جواب ویرم
دیو فریاده باشلیوب مالک اولدیغی نقود وعروضنک نصفی اول
درویش هبه وتملیک ایلدی واول کیچه رؤیاده فخر کائنات علیه
افضل الصلوات حضرت لرینی کوردی پیوردیلر که ای خواجه
همجوار که ایتدیکک احسان مقبول درگاه مستعان اولوب جمیع
آنامکی مغفرت وعفو ومالکه خیر وبرکت وروضه رضوانده
سعادت جوارمی احسان وعنایت ایلدی (بیت)
* دستگیری کر کنی همسایه درویش را *

* با پیبردر جنان همسایه بینی خویش را (نثر) رعایت
حقوق مهمان دخی لازمه شان ارباب مکارم واحساندر هدیه
الهی ایدیکی حدیث شریفده نمایاندر هر کپسه که روز قیامتده

۸۳
اقرار ایدر مهماننه رعایت و اکرام و اعتبار ایدر * اگر مواضیفتکم
ولو کان کافرا * فرمانی دخی بو مضمونی اشعار ایدر
☀ قطعہ ☀

* چون مشرف شوی بمهمانی * هر چه داری فدای مهمان کن *
* در ره مردمی و دلداری * هر چه دلخواه او بود آن کن *
(نثر) میر بان صاحب احسان اولدر که چون آفتاب هر کسه
تابنده و مانند سحاب هر جایه بارنده اوله صغیر و کبیری یکسان
و وضع و رفیعی تو امان عدا یلیوب مراسم اکرام و لوازم احترامی
کما ینبغی اتمام ایلیه محذره تقصیر خدمت سبب پشیمانی و نجات
اولور اما اکرام و رعایت باعث بدنامی و ندامت اولز
☀ قطعہ ☀

* میهمانرا عزیز بایست داشت * از ره مردی و جوان مردی *
* کر بزرگست و لائق خدمت * حق او را بجای آوردی *
* ور بود سغله کس نخواهد گفت * که چرا باوی این کرم کردی *
(نثر) نیجه اصحاب مکارم و احسان وارد که مهمان اعدا ایسه ده
رعایت و اکرامنده بر زده دامان اولور (حکایت) فرمان فرمای
خطه کرمان اولان ملک کریم الشانک مملکتن ضبط و تسخیر
فصدیله عضد الدوله لشکر بی کرانله کلوب محاصره ایلیدی
هر کون لشکر عضد جنک و پرخاش عظیم ایدر لردی هر کیجه
ملک کرمان لشکره کفایت مقداری طعام ارسال ایدر دی عضد
الدوله خبر کوندردیکه بز کوندزلرده جنکه مبادرت ایدر ز سر
کیجه لرده ضیافت ایدر سر بونک معناسی ندر ملک کرمان جواب
و یردیکه اگر چه دشمن جانمسنر اما شمدیلک مهمانمسنر کوندزلرده
مقاتله لازمه غیرت و کیجه لرده بو معامله مقتضای مروتدر بزه لایق
اولان دوست و اگر دشمن مهمانمزه رعایتدر عضد الدوله متأثر

اولور بویله ملک کریم الشان و عجم الاحسان ایله معرض شفاقد
اولیق لایق شان آدمیت دکلدردیوب رجعت ایلیدی (بیت)
* کن مروت بجای دشمن و دوست * کز مروت زیان نکرده کسی *
بر موجب فرمان * و اما السائل فلا تنهر * رعایت حقوق سائلان
دخی مقرردر و قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم * وللسائل حق
ولو جاء علی فرس * سلطان ابراهیم ادهم قدس الله سره ایام
سلطنتلرنده بیوردیلردیکه اعز اخوان و اخلص خلان سائلاندر که
بونده برنسنه بی بی نیاز ایله اخذ و سرای عقبا ده عشر امثالن
عوض و یررلر قال الله تعالی * من جاء بالحسنه فله عشر امثالها *
(بیت) کرت شادی هر دو کون ارزوست *

* با احسان دل سائلان شاد کن (نثر) لازم الرعایه
حقوقک بری دخی در خواست ضعفا و شفعایه مساعدده ایتکدر
(حکایت) بر کبسه منصور خلیفه دن بر مجرمی شفاعت ایلیدی
خلیفه بیوردیلر که انک جرمی کبیردر اول شخص ایلیدی بندخی
شفاعتی عظیم ایدرم زیرا جرائم صغیره بی واسطه شفاعت
عفو اولور خلیفه شفاعتن قبول و عفو ایدوب کشی مقام
شفاعته قیام ایتدکده بویله ایتک کر کدر دیدیلر نکار ستانده
مستطورددر که خداوندان صاحب اقتداره عفو خطایای زبردستان
نشانه رفعت و علوهتمدر در خواست شفعایه اینه ظهور مرحمت
و صدور مروتدر اما اجراء حدود شرعیه ده شفاعت جائز دکلددر
اصحاب ایمان و امانت و ارباب دین و دیانت * و لا تأخذکم بهما
رأفة فی دین الله * نص شریفی موجبه اجرای حدود الهیده
شفقت ایتیبوب فرموده شرع منیف ایله عمل ایدرلر سیاست
تمغاج خاندانه مذکوردر که بر جوان صاحب جمالی نهمت دزدی
ایله اخذ ایتدیلر تمغاج خان قطع ید فرمان ایلیدی ارکان دولت

یکزبان مقام شفاعت قیام ایدوب ایتدیله که ای خان عالیشان
 بوجوانی بزه احسان ایله که اول دست نازنین جارد جلاد بی امانده
 بریده اولق حیقدر تمغاج خان ایتدی دست نازک جوانه نگاه
 افکن محبت اولمک دل پر خون صاحب کالایه نظر انداز مرحمت
 اولمکز رعایت حق آشنایی دخی مقرر در اگر چه بو وسیله ضعیفه در
 اما نظر ارباب مکارمه نسبت واسطه عظمه در مقتضای
 طبیعت ارباب مروت او یله در که آشنادکل بیگانه دخی دعوی
 حقوق معارفه ایتسه مأمولنه مساعده ایدر لر (حکایت)
 بر کپسه بی تهمت ایله زیاد بصری حضورینه کتوردیلر قتلان
 فرمان ایلدی اول شخص چندانکه تضرع و نیاز و عرض سوز
 و کداز ایلدی کارکر اولدی بالاخر ایتدی ای امیره یاغزده
 حق جوار و حرمت همسایه کی وارد رعایت حقوق لازمه شان
 اصحاب مکارم و اقتدار در زیاد فکر دور و دراز ایدوب اطراف
 وجوانی بیک اندیشه و تفحص ایلدی حق جوار دکل روی
 آشنای بیله مشاهده ایتدیوب قنخی محله همسایه ایدک دیوسوال
 ایلدی ایتدی پدرم بصره ده سعادتخانه کز جوارنده ساکن و عتبه
 دولتلیکه ملازم ایلدی پدرک اسمی نه ایلدی دیدکده جواب
 و یردیکه ای امیر کبیر بن هول جانندن کند و اسمی فراموش
 ایتدم قنده قالدیکه پدرم اسمن در خاطر ایدم زیاد خنده ایدوب
 بوادنی بهانه ایله عفو و آزاد ایلدی

نیم نیم کنه با هزار عذر نیوشد * بیک لطیفه کریمی هزار جرم بپنشد

(☀️ قطعه ☀️)

* کار نیکاندر رعایت حقوق سابقه *

* لایق اولدر کایلیه ارباب دولت التزام *

* آشنالردن نگاه لطفی ایتدیر یغ *

* آرزو مند دوام نیکنام اولان کرام *
 (☀️) اوتوز سکرنجی باب صحبت اختیار بیاننده در (☀️)
 مصاحبت نیکان و مجالست خرد مندان کیمیای سعادت ابدی
 ورهمنای دولت سرمدیدر (بیت)
 * سنک اگر خارا و کر مر مر شود *

* چون بصاحب دل رسد کوهر شود *
 (نثر) ملوک فارس همواره فضلا و علمایله صحبت ورای اصابت
 پذیر لرین مدار مشورت ایتدکری اجملدن ایام سلطنتلی
 عدالت و استقامت ایله درت بیک سنه به قریب متمادی اولدی
 سلطان سنجر ماضی علیه الرحمه عمر خیامی تخت اوزره اجلاس
 ایدوب توقیر و احترام ایدر دی خلفای عباسیه فضلا دن
 ایکن حل و عقد اموری علمای عصرینک تدبیراته وابسته
 ایدی خلافت نامه الهیده رفزده کلک صحتدر که احکام ملوک
 صاحب شوکت بر وفق حکمت و مصاحبت و مخالطتی ارباب
 فضیلت ایله اولق کرک بو نایبان علم و حکمتده جمله دن اعلم
 هر کیم ایسه آتی حاکم اتخاذا ایدوب فرمانته اطاعت و احکامنه
 متابعت ایدر لر ایدی و حکما بیور مشلر در که همنشین نیکو
 فعال عطار کی در اگر عطرندن حصه مند ایتز ایسه ده فواج
 روایحبله تمنع مقرر در قرین بد حال کوره آهنکره مشابهدر
 اگر چه شرارت نارندن متضرر اولمز ایسه ده د خان و بخاریله
 متأذی اولق محققدر پس خدمات سلاطین عظمایله بر عالم
 و عامل و متدین لازمدر که احکام شریعت اصول و فروعی ایله
 مرفوم صحیفه خاطر عاطری اولوب حلال و حرام و حدود
 و احکامی علی مایلیق تحقیق و تبلیغ ایلیه و بر ناصح امین و مرشد
 صاحب یقین کر کدر که اقوال شنیعه و افعال فبیحه دن حسن

تعبیر و تقریر دلپذیر ایله منع و دفع ایدوب امور اخرویه و دنیویه بی
 توصیفه در ریغ ایلبه نرم گوی و خوش خوی اولوب سخت روی
 و درشت گوی اولیه قدیم الایامده نصایح مشایخ تلخ و درشت ایسه ده
 استماع ایدوب آزرده اولزلر ایمش (حکایت) هارون الرشید
 شقیق بلخی قدس سره العزیز حضرت لرندن التماس نصیحت
 ایلدکنده پیور دیلر که ای خلیفه خدای مستعان سنی دربان
 باب نیران ایدوب دست اقتدار که مال و شمشیر و تازیانه احسان
 ایتشد که عباد مؤمنینی انلرایله دخول بحیمدن منعه سعی عظیم
 ایلبه سک یعنی مال ایله محتاجانی ضر فقر و فاقه دن خلاص
 اینه سنکه ضرورت حسبیله مرتکب محرمات اولیلر و شمشیر ایله
 قطع اعناق ظلمه و اشرار ایده سنکه مسلمانلر آسیب کردند و شرارت
 سرلرندن امین اوللر و تازیانه ایله فسقه و فجاری تأدیب ایده سنکه
 فسق و فجور دن ممنوع و منزه جر اولوب ارتکاب جرائم و اثم ایتیلر
 اگر بوشروطه مراعات اینه بیلور سک هم انلرنجات بولور
 هم سن نائل درجات اولور سک اگر خلا فی ظهور ایدر سه
 سن جمله بی تقدم ایدر سک انلر سنی تعاقب ایدرلر هارون بوپند
 دلپسند ایله سود مند اولوب کریان کریان دست کرامت پیوست
 عزیز ی تقبیل ایلدی (بیت)

* نصیحت کان روی صدق باشد *

* بکوش هر که آید در پذیرد *

(نثر) و بر طیب حاذق و حکیم مشفق مقتضی در که پیوسته
 مزاج مبارک لری ایله مقید اولوب محافظه صحت وجود پر جودینه
 بذل اقتدار ایلبه و رموز صحایف زیج تقویمه واقف بر منجم عارف
 بولورن ایلدر که دائما طالع مسعود همایونلرین مطالعه ایدوب
 ظهور علامات دولتی اخبار و صدور امارات مخفی اشعار ایلبه

و بر شاعر شیرین زبان و زیبا بیان و اجیدر که اشعار ایدار ایله
 اوصاف جمیله و مدایح و مناقب جلیله لرین ثبت صحایف روزگار ایلبه
 ☀️ قطعه ☀️

* شاعر انرا عزیز باید داشت * که از ایشان بقا پذیرد نام *
 شعر سلطان نکر کز و مست بلند * نام سلطان او یس در ایام *
 و بر ندیم تازه روی و بذله کوی موجدیدر که نکات رنگین و لطائف
 شیرین ایله شوق افزای مجالس همایونلری اولوب همواره
 القای سرور و موفور ایلبه و بهترین انیس کتب نفیسه در که
 بی مرسوم و وظائف مصاحبت و بی ناز و کرشمه محالست ایدر
 (بیت)

* شوانیس کتابهای نفیس * انهایی الزمان خیر جلبس *
 حکما پیور مشلر در که خلایق عقله محتاج و عقل تجربه به زیرا
 تجربه آینه عقل و دانشدر که صور مصالح و امور آنده معاینه
 اولنور چونکه تجارب احوال روز کار مدت مدید و عمر مزید
 استر مساعده زمان ایسه اولمقدار مهلت و امان و بره ز بو عمر
 قلیل ایله تجارب کثیره به دست تدارک و امکان ابرمز
 (بیت)

* کاکلی مدت مدید استر * عمر ایسه اولزمانه قتلیمز *

پس اخبار ملوک و سلاطین و احوال و زرای عدالت آیین و کلمات
 حکمای حکمت قرینی جامع و قصص و تواریخ گذشتگانی حاوی
 کتب و رسائل تبعینه محتاجدر که احوال کلیه به وقوف و تجربه
 حاصل اوله ایلدی ارباب دولت و اصحاب مکنه کر کدر که هر بار
 کتب مزبوزه مطالعه و ملاحظه ایدوب مال و مزایا سندن مستفید
 و مستی قظ اولوب مضمون منیفه ده منظوی اولان و اعظ و نصایحی
 دستور العمل احکام جهانبانی و کارنامه اعمال حکم ربانی قیلدر

* حکایات واحوال شاهنشاه * دل و دیده رار و شنایی دهد *
 * روایات و اخبار کار آکهان * بعلم و خرد آشنایی دهد *

* اولدی عالمده صحبت اخیار * مقتضی منافع بچسد *
 * دنیوی موصل سعادتدر * اخروی باعث سرور ابد *
 (❧) اونوز طقوزنجی باب قلع اشرار بیسانده در (❧)

زمره اخیار و ابرار ایله مصاحبت باعث سعادت و سبب دولت
 اولدیغی کبی فرقه بخار و اشرار ایله مجالست و مخالطت مورث
 نکبت و موجب رذالتدر * الصحبة تؤثر والحديث يؤنس *
 مصداقجه تأثیری مقرر و محققدر (بیت)

* زنههار ازقرین بد زنههار * ربنا وقنا عذاب النار (نثر)
 اشرار ایکی قسمدر بر قسمی واجب الدفع و بر قسمی لازم المنعدر
 واجب الدفع اولنلرک (اولکبسی اصحاب فسق و فساد وار باب
 طغیان و عناددر) ایکنجهسی لوندان خوزیزواو باشان فتنه انکیردر
 (اوچنجهسی متمکاران دلازار و ظالمان پدکاردر بونلر بلاد و قراده
 اموال و عبادده دست تطاولی درازایدوب * الالغنه الله علی الظالمین *
 نهیدندن اندیشه ایتمزلر خشم خدادن بی وهم و سیاست سلطاندن
 بی پاك انواع فساد و شقاوت و اجناس ظلم و خسارته جسارت
 ایدرلر بو فرقه نك دفع و رفع و قلع و قمعی سلاطین عظام و حکام
 ذوی الاحترامه اهم مهمساتنددر که امن بلاد و سلامت طریق
 باعث رهاهیت اخبار و سبب آمد شد مسافرین و تاجار اوله کتاب
 جواهر الاماره ده مسطوردر که حضرت حمزه رضی الله تعالی
 عنه زمان جاهلیتده تجارتله جانب مداینه شد راحله عزیمت
 ایتملر ایدی اثنای طریقده فتنه باغیه ماملکرین نهب و غارت

ایدوب کندیلر هزار مشقتله افتان و خیزان مداینه کلوب
 نوشروانه تظلم حال ایلدیلر نوشروان بونلری تعظیم و احترامله
 بر منزل رفیعه به اسکان و مالز ملرین تعیین و مکث و تأخیرلرین
 فرمان ایلدی و کندی بذاته اول اشقیایی تعقیب و اخذ ایدوب
 اشد سیاستله عبرتنامی جهسان ایلدی و ضایع اولان اشیا نك
 جمله سن بولدورب کندیلره تسلیم و مزد ایام انتظار دیوقرق
 دینار عطیه بیوردی (بیت)

* راهها از دزدایمن کن * کرتو خواهی ممالک آبادان *
 (قسم لازم المنع اول طائفه در که انلرک ملاقات و مقالاتی اصحاب
 دین و دولته نقیصه عرض و ایمان و سبب مذلت و خسران ایدیکی
 نمایاندر اول سخن چینلر در که اقاویل کاذبه ایله میان دوستانه
 نفاق و شقاق القا ایدرلر قرآن مجید ده صفت فسقله اتصاف
 اولنوب * ان جاءکم فاسق بنباء * بیورلمشدر و حدیث شریفده
 * التمام لایدخل الجنة * وارد اولمشدر فردای قیامتده ناصیه لرند
 آیس من رحمة الله نوشته در (بیت)

* سخن چین رآمده نزدیک خود جای *

* که در یکدم کند صد فتنه بر پای * ایکنجی
 غمازلردر که مشاهده دیدار و استماع گفتارلری موجب شرور
 و مضار پیشماردر حکما بیورمشلردر که غماز حلال زاده اولماز
 (بیت) ندیدم ز غماز سر کشته تر * نکون طالع و نخت بد کشته تر *
 (اوچنجی اصحاب اغراضدر که انلرک اقوال و افعالی بالجمله غرضه
 محمولدر جواهر حسناتی رسته سیئانه کشیده قیلورلر و افعال جمیله
 صورت قبیحه ده کوسترلرل تزویره تدبیردیرلر خیر اولنلری شرتله
 تعبیر ایدرلر بو طائفه نك دخی زجر و منع و تأدیبی لوازامتنددر حکما
 بیورمشلردر که نمیمه و غماز و غرض اصحاب نك اقوال مفسدت

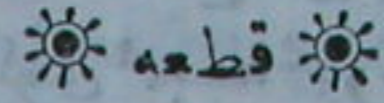
مالی ابله بر احمده سوء ظن اولیما مق کر کرد که * ان بعض الظن اثم *
 خوامی شری اوزره بومقوله ظنون واهیه آتام کبیره دن اولدیغندن
 ماعدا مخاصمات و قتاله منتهی و فضاحت دنیا و آخرتی مقتضیدر
 (حکایت) اصفهانده بر کچسه نک صفت غمز و نفاقله مغیوب
 بر قولی وار ایدی تجاردن بر بازار کان عیبی ابله اشترا و قبول ایدوب
 خانه سنه کتوردی بر قاچ کون مرورند نصره بازار کانک خاتوننه
 ایدی خواجه نک اصلا سکا محبتی یوق غالباً سارن سوانله علاقه سی
 وار و تأهل ایتک مراد ایده یور انجق غم چکمه بن محبت ایجاب
 ایدر بر طلسم و افسون پیلورم خواجه او یخویه وارد قدده بر کسکین
 استره ابله حیه سی آلتدن بر قاچ قیل تراش ابله بکا کتور بر افسون
 ایده یم آخره میل ایتوب مهر و محبتن سکا حصر و قصر ایلسون
 احوال نسا معلوم بوسوزه فریفته اولوب مترصد فرصد اولدی
 بعده اول قول بازار کانه کلوب خاتونک بیکانه لرایله معامله سی وار
 بر تقریب ابله سنی قتل مراد ایده یور ولی نعمتم سک غافل اولسه
 او یور کی اولوب تجر به ابله دیدی حریف بوسوزدن شبهه یه
 دوشوب امتحان ایچون فراشته کیروب یاندی زن مزبوره افسون
 ایچون قیل تراش ایتک سودا سیله استره ابله کردانته قریب اولیجق
 های ملعونه کر چک بکا سوء قصدک و ارایمش دیو صحرایوب
 بلا امان قتل ایلدی خاتونک اقربا و تعلقاتی خبردار اولوب لاجل
 القصاص حرینی دخی قتل ایتدیر دیلر بر تمام بد نامک کلام فتنه
 انجاسی ابله ایکی قان و برخان ویران اولدی (بیت)
 * باطل همیشه باطل بیهوده در ولی *

* مشکل بودر که صورت حقندن ظهور ایده (نثر)
 حکیم حکمت نصاب ارستطالپس فضیلت مأب بیور مشلردر که
 سلاطین معدلت حضراتک خدای کر کرد که امین اوله خان

اولیه امانت موجب عزت و خیانت سبب ذلتدر قانع اوله طامع
 اولیه قناعت کبج بی کران و طمع رنج بی پایاندر نیکو کوی اوله
 عیب جوی اولیه نیکو کوی همیشه محبوب و مقبول و عیب جوی
 دائماً منکوب و مخذولدر کار گذار اوله لاف شمار اولیه کار گذار
 همواره معزز و محترم و لاف شمار پیوسته محقر و منهدر موافق اوله
 منافق اولیه نتیجه وفاق مهر و وفادر ثمره نفاق جور و جفادر
 اهل سنت اوله صاحب بدعت اولیه قائد سنت آدمی ریاض
 جنانه سوق ایدر داعی بدعت بادیه ضلالتده عوق ایدر ودخی
 بیور مشلردر که بدی طائفه دن احتراز اولنوب استخدام اولنیمه
 (اولکی حسوددن احتراز ایدر حسد دار ذل فعال قبیحه و اذل
 خصال فضیحه در دنائت همت و خساست طبیعتدن منبعث
 بر صفت ذمیه در جمله مفاسد عادیه دن اولغین اخبث خباثدر
 قال الله تعالی * ومن شر حاسد اذا حسد * ایکنی اهل بخل
 و امساک که انلر مبعوض حق و مردود خلایقدر (اوچنچی اسافل
 دون همت که بونلر بخیلدن بدکار بو طائفه دن عالم بیزاردر
 (دردنجی عیب جوی و کویکه بونلر همیشه عیوب ناسی نجسس
 و اشاعت ایدر لر عیوبی غیبت زنادن بدتر و قتل نفوسه برابردر
 عالم دنیا ده ابتدا غیبت ایدن ابلپس علیه اللعنه در بو خصالت
 ذمیه ابله اتصاف ایدنلر عونته ابلپس دن معدوددر بو طائفه عند
 الله و الناس مذموم و مردوددر (بشنچی کافر النعم اولان ناشناسکه
 همیشه معلوم و منهلردر نه بختلری بیدار ونه دولتلی پایدار اولور
 (التنبی ار باب کذب و دروغکه کذب جمیع ادیانده حرام و کذاب
 دائماً مذموم و بد نامدر) بدنجی بسیار کوی و پریشان گفتار که
 * من کثر کلامه کثر سقطه * موجنبجه کثیر الکلام اولان کچسه ده
 غلط بی نهایته و سقطه تجاوز الغایه در الکثیر مهادر بومعنایه در

کثرت کلام علامت جنون ایدیکی اصح روایتدر (بیت)
* گفتن بی فائده ترك حیاست * قول موجه سخن انبیاست *

* قلع اشرار ایملکاه عالمی * ابتدی آبادان سلاطین کرام *
* دولتده پادشاه عادلک * قائمدی محمولدی اشرار ائام *
* کرچه وار بعض ار باب حسد * انلریده قهراید رب الانام *
( ) قر قنجی باب ترتیب و آداب خدم و حشم بیاننده در ( )
ار باب تجارب و امتحان و اصحاب مقایسه و ایقان متفکر در که
سده سنیه سلاطین عطا شده لزومی متحقق اولان طائفه اصحاب
سیف و قلمدر (بیت)

* باقوب آینه اسراره دیدی اهل حکم *

* سلطنت چهره سنک ز پوریدر سیف و قلم *
بونلر سائره قیاس اولمز هر وجهله معزز و محترمدر کر کدر که
هر برین علی مراتبه مظهر عواطف و اکرام بیوره لر که میانلرنده
حقد و حسد و نزاع و خصومت واقع اولیه و بین الخوف و الرجا
استخدام اولنه که قهر و غضبیدن امین و اطاف و کرمدن نومید
اولیه لر و بونلردن هر فردک نقود احوالی محکم تجر به ده دفعاتله
امتحان اتمد بجه سنجیده میزان اعتبار اتمیه لر و انداخته چشم
التفات ایتدکارین ادنی وسیله ایله زمان قلیبلده منظور نظر اتمیه لر که
خفته محمولدر و بر کیمسه یه ایکی عمل تفویض و بر عمله ایکی کیمسه بی
تعیین اتمیلر و بر عمله ارسال رسول اقتضا ایتد کده صبح الوجه
و ملیح الکلام و کریم الطبع و عیم الانعام اولان کیمسه بی کوندوره لر
ترتیب امور لشکر بو وجهله در که تمثیبت مهمالرینه اهتمام اولنوب
باهر الشجاعه اولنلری اقرانندن ممتاز و عطف خسر و انه ایله
سر بلند و سر افراز ایلیه لر که بونلر سبب دوام هیبت سلطان

و باعث انعدام اعادی و دشمنان و وسیله نظام و آسایش عالم
و عالمیاندر بوزمره نك آدابی فرمان پادشاهیدن روگردان اولیوب
پیوسته يك دل و يك زبان و متفق القاب و اللسان اولمدر ایام
مقاله و هنکام محاربه ده اظهار شجاعت و اجرای جلات قیلمقدر
آداب وزارت جمله دن زیاده در زیر و زرای ذیشان و وکلای
آصف نشان پیرایه خزائن و مملکت و سبب استحکام بناء دولت
و سلطنتدر اگر بی معاونت وزیر و بی مقارنت مشیر احوال عالم
نظام پذیر اولیدی حضرت موسی صلوات الله علی نبینا و علییه
جناب رب العالمیندن قرنداشی هر ون علیه السلامی وزیر جا ایلمزدی
(بیت)

* از وزیر یکه اونیکو سیرت * ملک رازیب و زینت دیگر است *
وزارت عظمی اصعب امور و امانت کبریدر اول صدر جلیل
الاعتبار الطاف پرورد کار ایله سزاوار اولان ذات مکارم دثار
و عدالت حضرتلری کر کدر هوشیار و بیدار و جوان مرد و نیکو
کردار اولوب حقوق خدمتی فراهموش ایتبوب نوازش و احسانله
مکافات ایلیه پیوسته جانب پادشاهی به مراعات و رعایا و بر ایلیه
مدارات ایلیه و هر حالده جناب کبریانت رضای شریفنده بولمغه
اهتمام ایدوب طریق عدالتدن عدول و وقوع وقایع و حدوث
حوادثدن غفلت و ذهول اتمیه و جمله آداب و زراتدنر که جمیع
امورده فرمان خدایه اطاعت و انقیاد و میان شاه و سپاهی مساوی
عدایدوب فرموده شرع مبین ایله حرکت و اکاستناد ایلیه و قواعد
مستحسنه وضع و بدع سبئه بی رفع ایلیه و انجیح مرام و قضای
حوایج انامه اهتمام ایلیه که کفارت ملازمت خدمت پادشاهان
انجیح حاجات محتاجاندر و خلقت تردد و مراجعتدن منتضجر
و آمد شد مزاحمتدن متفر اولیه و صدیق صادق و رفیق موافق

نحسبیلند کوشش ایلبه که بهترین نعم دنیویه دوستان صادق النیه
وخلان خالص الطویه در و پیوسته افعال رعیت واحوال مملکتی
تفحص واستقصا ایدوب سیاست ارباب ظلم وعدوان وعقوبت
اصحاب عذر وطفیاندن تکاسل وتغافل ایلبه وبرکیمسه یه توجیه
منصب مراد ایتدکره اوضاع واطوار واستحقاق واستعدادین
کایذبحی استفسار ایلبه که انجامنده شرمسار اولیه و * قدم
الخروج قبل الولوج * مضمونیه عامل اولوب هرامرک انجاسنی
قبل الشروع ملاحظه ایلبه ارباب قلم که دیوان وندهما واصحاب
عرفاندر رسوم ادبی بووجهله مراعات ایتک کرکدر که عند الله
مقبول و بین الناس ممدوح اوله ومأمور اولد قلمی خدمانده کمال
استقامتله قیام ایدوب قانون ناموجه وبدع ناستوده اختراعندن
احتراز ایدهل بونلردن بریکه فائز شرف صحبت پادشاهی اوله
محمود وستوده وقبیح وناپسنده اولان احوالی درک وحظوظ
نفسانیه بی بالکلیه ترک ایلبه وکفتار وکردارین مقتضای رضای
همایونه ربط و دل و دست و چشم وزبانن اقصى الغایه حفظ
وضبط ایلبه (حکایت) ملوکدن برینک بر جوان صبیح الجمال
وعدیم المثالی وارایدی شرفیاب دولت اختصاص اولان ندمادن
برینه بیوردیلر که بر جوان صباحت وملاحظتله یکانه جهان
واطساق وظرافتله عدیم الاقراندر بنم کمال میل ومحبتم مستغنی
عن البیان سنک علاقه ومحبتم نه مرتبه در اعلان ایله اولندیم
ادیب وفهم جواب ویردیکه بنم محبت اول کیمسه در که پادشاهیه
محبتی اوله اول کیمسه که محبوب پادشاه اوله بن کیم که انی دوست
اتخاذ ایدوب دعوی محبت ایدم بوکلام لطافت انجام دل پسند
پادشاه کردون غلام اولوب رتبه تقرب ودرجه اختصاصی
بلند ایلدی

☀️ قطعه ☀️

* هر کرا پایه ادب دادند * کریمجای رسد عجب نبود *
* چون ادب هست از حسب چه بکسب * حسبی بهتر از ادب نبود *
(☀️) خانمہ پسند اشتمال ☀️ خیر دعای شه نیکو خصال (☀️)
بواثر مختصر که دقایق اسرار حکمت وحقایق اطوار اهل دولتی
منطوی وانواع مواعظ ونصایحی محتویدر بر مقتضای آداب
سخنوری اطناب واسه ابدن اجتناب اولوب کمال ایجاز واختصار
ایله اتمام ودعای دوام عمر ودوات وقیام خیام ابهت وشوکت
پادشاه کردون احشام ایله مسکی الختام قیلندی (مشوی)
* تاکه اوله خامه شیرین کلام *
* خانمہ بند کهر اختتام *
* حضرت حق خسرو جم مسندی *
* ظل خدا حضرت خان احمدی *
* ایلبه همواره خطادن امین *
* وفق مراد اوزره اوله کامین *
* ایلبه هر روزنی عید سعید *
* سور سرور اوله بشارت نوید *
* هر دمنی موسم نور وزایده ☀️ ساعت اقبالی فیروز اید *
خدا وندا تا که اقلام ارباب آثار نسخ وتالیفات رسیده ودرجه
اختتام ایلبه پادشاه عالمپناه عدالت دستگاه حضرتلرینک وجود
مسعود عافیت محمودلری کزند واکداردن مصون وهر چند که
یراعت اصحاب اخبار صفحات لطافت آثاره رفکش ختام اوله
شهنشاه جم جاه فلك بارگاه حضرتلرینک عمر ودولتلی فرزون
وسور مورث البهجتلی انواع خیر وسروره مقرون اولوب ظل
ظلیل عدل ورأفتلری مفارق عامه عالمبانه ممدود و مرهون اوله

(مصراع)

* ابن دعا راز همه خلق جهان آمين باد * (بيت)
* الهى تابود افلاك وانجهم * مبادا نام نيكش از جهان كم *

* الحمد لمبسر طبع كتاب الاخلاق الاحدى * بعون الله الملك
الازلى الابدى * فى مطبعة دار الخلافة العلمية * صانها الله تعالى
عن الافات والبليّة * وصادف ختام طبعه فى زمان سلطنة
جامع مكارم الاخلاق * جالس سرير الشوكة بالارث والاستحقاق
* السلطان ابن السلطان السلطان عبد المجيد خان * لازالت
شموس سلطنته طالعة فى مطالع المجد والشان * بنظارة الفقير
الى آلاء الرب الذى ذاته جلت * محمد اسعد صفوت * ووقع
الاختتام اواسط جمادى الآخرة * سنة

ست وخسين ومائتين

والف

Süleymaniye U. Kütüphanesi	
Kismi	Esat ef.
Yeni Kayit	o.
Las	1806